

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη & Διαχείριση του Αγροτικού Χώρου»

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Αναπτυξιακές προοπτικές του κλάδου της ορνιθοτροφίας
στην Ελλάδα»**



ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ΠΕΤΡΟΣ

Αθήνα, 2011

Επιβλέπων Καθηγητής: κος Ζωγραφάκης Σταύρος, Επίκουρος Καθηγητής ΓΠΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Αναπτυξιακές προοπτικές του κλάδου της ορνιθοτροφίας
στην Ελλάδα»**

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ΠΕΤΡΟΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: κος Ζωγραφάκης Σταυρός, Επίκουρος Καθηγητής ΓΠΑ

ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ :

κος Ζωγραφάκης Σταύρος : Επίκουρος Καθηγητής Γ.Π.Α

κος Κασίμης Χαράλαμπος: Καθηγητής Γ.Π.Α

κος Σπαθής Παύλος : Καθηγητής Γ.Π.Α

Η παρούσα μελέτη εξετάζει την προσφορά και την ζήτηση προϊόντων κρέατος από κοτόπουλο καθώς και αβγών, αποδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις αναπτυξιακές προοπτικές των δύο αυτών κλάδων της ελληνικής οικονομίας. Η εξέταση πραγματοποιείται λαμβάνοντας υπόψη το διεθνές οικονομικό περιβάλλον με δημογραφικές προβολές και τις ανάγκες διατροφής του παγκόσμιου πληθυσμού. Η μακροοικονομική ανάλυση της ζήτησης για τα προϊόντα αυτά συνδέεται με την μικροοικονομική ανάλυση της προσφοράς με ιδιαίτερη έμφαση στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους παραπάνω κλάδους. Πιο συγκεκριμένα: Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΟΗΕ, ο πληθυσμός του πλανήτη θα εκτιναχθεί από 7 δισεκ. άτομα στο τέλος του 2011 σε 9 δισεκ. το 2045. Αυτές οι προβλέψεις περιγράφουν μια σημαντική αύξηση της ζήτησης ζωικών πρωτεϊνών, αναγκαίες για την κάλυψη των ημερήσιων αναγκών του συνεχώς αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού. Αρχικά, εξετάζεται η Διεθνής και Ευρωπαϊκή αγορά των ζωοτροφών, του κρέατος πουλερικών και του αβγού. Τα εξεταζόμενα θέματα είναι η παραγωγή, η εξέλιξη των εξαγωγών-εισαγωγών όπως και η κατά κεφαλή κατανάλωση των πτηνοτροφικών προϊόντων κρέας πουλερικών και αβγού. Η διεθνής παραγωγή προϊόντων ζωικής παραγωγής χαρακτηρίζεται από την ταχεία ανάπτυξη του κλάδου της ορνιθοτροφίας. Το μερίδιο του κλάδου την τελευταία 40ετία παρουσιάζει σημαντική αύξηση. Το στατιστικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε προήλθε από επεξεργασία στοιχείων του FAO, (FOASTAT - Food Agriculture Organization) και E.E.P.A (European Egg Processors Association). Στην συνέχεια εξετάζονται τα μεγέθη στην ελληνική αγορά (παραγωγή, παραγωγικότητα, εισαγωγές / εξαγωγές) με έμφαση στην περιφερειακή διάρθρωση. Στατιστικά στοιχεία αντλήθηκαν: α) από στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ) και β) από επεξεργασμένα στοιχεία δειγματοληπτικών ερευνών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Επίσης, εξετάζεται ο κλάδος των ελληνικών πτηνοτροφικών επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών και το μέγεθος του απασχολούμενου προσωπικού και υπολογίζονται χρηματοοικονομικοί δείκτες (ρευστότητα, αποδοτικότητα, διάρθρωση κεφαλαίων κ.ά). Σύμφωνα με την ανάλυση, υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στην χρηματοοικονομική εικόνα των επιχειρήσεων του κλάδου της ελληνικής πτηνοτροφίας. Το στατιστικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε προήλθε από τους δημοσιευμένους ισολογισμούς των επιχειρήσεων. Στη συνέχεια παρουσιάζεται η εξέλιξη των τιμών των παραπάνω προϊόντων και συγκρίνονται με τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, διακρίνοντας την περίοδο σε πριν και μετά την είσοδο της ελληνικής οικονομίας στην ΟΝΕ. Το στατιστικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε προήλθε από στοιχεία τόσο του (Υπ.Α.Α.Τ) όσο και της (ΕΛΣΤΑΤ). Τέλος, αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη των μηνιαίων αγορών κρέατος πουλερικών και αβγού των ελληνικών νοικοκυριών κατά την τελευταία 30ετία. Τα στατιστικά στοιχεία προέρχονται από επεξεργασμένα στοιχεία των δειγματοληπτικών ερευνών των οικογενειακών προϋπολογισμών (ΕΟΠ) της ΕΛΣΤΑΤ.

Λέξεις κλειδιά: παραγωγή, κατανάλωση, κρέας κοτόπουλου, αβγό.

This study examines the offer and the demand of poultry products, poultry meat and egg, gives especially emphasis on the development prospects of the two branches of the Hellenic economic. The examination recognizes the international economical environmental with the demographic appearance and the nutritional demands of the international population. The macroeconomic analysis for the demand of the poultry products connects with the microeconomic analysis of the offering with especially emphasis in the biggest poultry companies. Particularly: According to the evaluation of data U.N the world population is going to catapult from 7 billion at the end of the 2011 to 9 billion in 2045. These expect describe a significant increase in the demand of animal proteins, necessities for the cover of the daily demand of the continuous increasing of the world population. At the beginning we are going to examine the International and European market of the animal feed, for poultry meat and egg. The examiner's subjects are the production, the progress of exports-imports as the per capital consumption of the poultry products, poultry meat and egg. The International poultry production is characterized from the quickly development of the poultry branch. The share of the branch, under 40 years old, presents a significant increase. The statistical materials which were used derived by the processing of data of F.A.O (FOASTAT -Food Agriculture Organization) και E.E.P.A (European Egg Processors Association).

Continuity, we examine the size of Hellenic market (production, productivity, imports-exports) with emphasis in the regional structural. The statistical materials which were used derived by the data of a) Hellenic Ministry of the rural development and food and b) Statistical Authority (EL.STAT) (by processing data of supplying researches of EL.STAT). Also, we examine the branch of the Hellenic poultry companies, according to the sales, the number of their staff, and account the financials indexes (liquidity, efficiency, funds structural).According to the analysis there are significant differences in the financial situation of the Hellenic poultry companies. The statistical materials which were used derived by publish company's balances sheets. Continually, we represent the progress of the poultry productions prices (poultry meat, egg) and compare these with the inflation rate, distinguish the period before and after the entrance of the Hellenic economic in the E.M.U (Economic and Monetary Union). The statistical materials which were used derived by the data of a) Hellenic Ministry of the rural development and food and b) Statistical Authority (EL.STAT). Finally, we impress the progress of the monthly buys of the poultry productions (poultry meat, egg) from the Hellenic households (under 30 years old). The statistical materials which were used derived from the processing data of supplying researches of family budget (EL.STAT).

Key-words: production, consumption, poultry meat, egg.

Σε όλους όσους, καθημερινά, «οργώνουν»

την Εθνική οδό, οδηγώντας την Ελληνική Πτηνοτροφία

σε καλύτερες ημέρες.

Ευχαριστίες

Με θέρμη, επιθυμώ να εκφράσω την ευγνωμοσύνη και τις βαθύτατες ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή μου κύριο Σταύρο Ζωγραφάκη. Τον ευχαριστώ για την πολύτιμη καθοδήγηση, τη συνεχή βοήθεια και τη διαρκή υποστήριξη που μου προσέφερε για να ολοκληρωθεί η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία. Ο κύριος Ζωγραφάκης είναι ένας εξαιρετος, ανθρώπινος Καθηγητής. Είμαι ευτυχής που γνώρισα και συνεργάστηκα με τον κύριο Σταύρο Ζωγραφάκη.

Ευχαριστώ θερμά τους Καθηγητές του Γ.Π.Α του τμήματος Αγροτικής Οικονομίας και Ανάπτυξης κύριο Κασίμη Χαράλαμπο και κύριο Σπαθή Παύλο για το σύνολο των υποδείξεων τους και τις διευκρινήσεις στο στάδιο του σχολιασμού του αρχικού κειμένου.

Επίσης, θέλω να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στον τεχνοκράτη και οραματιστή της Ελληνικής Πτηνοτροφίας κύριο Βλαχάκη Ιωάννη όπως και στους συνεργάτες, στελέχη της εταιρίας Αβγά Βλαχάκη, κ.Φιλιππακόπουλο, κ.Δημητρό, κ.Ζορμπά και κ.Μαγγανά για τη βοήθεια που μου προσέφεραν κατά την εκπόνηση της μεταπτυχιακής μου εργασίας. Ευχαριστώ πολύ τον Τσάγκα Κωνσταντίνο, τον Αναπληρωτή Καθηγητή Ε.Κ.Π.Α κ. Δημάκο Γεώργιο, τον φίλο Γεωπόνο-Ζωοτέχνη Γ.Π.Α κ. Ροζάκη Νικόλαο, τον φίλο Γεωπόνο-Ζωοτέχνη Γ.Π.Α κ. Κουτρομπούση Παναγιώτη και τους συγγενείς μου Τάσο, Μαρία, Άννα-Μαρία και Ιωάννα Πουλάκη.

Ευχαριστώ από τα βάθη της καρδιάς μου, τους γονείς μου Διονύσιο και Ευθυμία γιατί πάντα είναι δίπλα μου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Διεθνής αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού	16
1.1.Διεθνής παραγωγή κρέατος πουλερικών.....	16
1.2 Διεθνής εξαγωγές και εισαγωγές κρέατος πουλερικών.....	21
1.3 Διεθνής κατανάλωση κρέατος πουλερικών.....	24
1.4 Διεθνής αγορά αβγών.....	27
1.5 Διεθνής αγορά ζωοτροφών.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Ευρωπαϊκή αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού.....	34
2.1 Ευρωπαϊκή παραγωγή κρέατος πουλερικών.....	34
2.2 Ευρωπαϊκές εξαγωγές και εισαγωγές κρέατος πουλερικών.....	37
2.3 Ευρωπαϊκή κατανάλωση κρέατος πουλερικών.....	39
2.4 Ευρωπαϊκή αγορά αβγού.....	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Ελληνική αγορά κρέατος πουλερικών.....	44
3.1 Μέγεθος Εγχώριας Παραγωγής Κρέατος Πουλερικών.....	44
3.2 Εξωτερικό Εμπόριο Κρέατος.....	50
3.2.1 Εξέλιξη των Εγχώριων Εισαγωγών - Κυριότερες Χώρες Προέλευσης.....	51
3.2.2 Εξέλιξη των Εγχώριων Εξαγωγών - κυριότερες χώρες προορισμού.....	55
3.3 Μέγεθος Εγχώριας Αγοράς Κρέατος Πουλερικών.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Ελληνική αγορά αβγού.....	60
4.1 Μέγεθος εγχώριας παραγωγής αβγών.....	60
4.2 Εξωτερικό Εμπόριο Αβγού.....	69
4.2.1 Εξέλιξη των εισαγωγών-κυριότερες χώρες προέλευσης.....	69
4.2.2 Εξέλιξη των εξαγωγών - κυριότερες χώρες προορισμού.....	72
4.3 Μέγεθος Εγχώριας Αγοράς Αβγού.....	74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Φυτά μεγάλης καλλιέργειας-Σιτηρά.....	75
Εισαγωγή.....	75
5.1 Καλλιέργεια και παραγωγή προϊόντων σιτηρών.....	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : Επιχειρήσεις του κλάδου της	
Πτηνοτροφίας.....	82
6.1 Επιχειρήσεις βιομηχανιών ζωοτροφών.....	82
6.2 Πωλήσεις Παραγωγικών Εταιρειών του Κλάδου.....	86
6.3 Παραγωγικές επιχειρήσεις κρέατος πουλερικών και αβγού.....	88
6.4 Πωλήσεις Παραγωγικών Εταιρειών του Κλάδου.....	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 : Χρηματοοικονομικοί δείκτες.....	106
Εισαγωγή.....	106
7.1 Δείκτες Ρευστότητας (Liquidity Ratios).....	109
7.1.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio).....	110
7.2 Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας ή Δραστηριότητας (Efficiency Ratios).....	112
7.2.1 Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων (Inventory Turnover Ratio).....	113
7.3 Δείκτες Αποδοτικότητας (Profitability Ratios)	115
7.3.1 Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους (Gross Profit Margin Ratio).....	116
7.3.2 Το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (Net Profit Margin Ratio).....	117
7. 3.3 Ο Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Earnings to investment Ratio or Return on Equity or Return on Investment).....	118
7.3.4 Ο Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων (Return to total capital employed).....	118
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 : Χρηματοοικονομική Ανάλυση Παραγωγικών	
Επιχειρήσεων.....	120
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 : Εξέλιξη των τιμών του κρέατος πουλερικών και αβγού	
έναντι του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.....	139

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 : Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών και αβγό.....	146
Εισαγωγή.....	146
10.1 Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών	151
10.2 Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για αβγό.....	155
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 : Αναπτυξιακή στρατηγική για τον κλάδο της Πτηνοτροφίας.....	161
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 : Τελευταίες εξελίξεις, προοπτικές του κλάδου της Πτηνοτροφίας.....	166
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	171

Εισαγωγή

Η Πτηνοτροφία στην Ελλάδα είναι ο δυναμικότερος κλάδος της Ζωικής Παραγωγής με βαθμό αυτάρκειας σε αυγό και σε κρέας άνω του 90 τοις εκατό. Τα εκτρεφόμενα είδη πτηνών είναι οι όρνιθες, ινδιάνοι (γαλοπούλες), πάπιες, χήνες, μελεαγρίδες (φραγκόκοτες), ορτύκια, περιστέρια, φασιανοί, πέρδικες και στρουθοκάμηλοι. Ωστόσο, εκ των παραπάνω εκτρεφόμενων πτηνών μεγαλύτερη οικονομική αξία έχουν οι όρνιθες και επομένως ο όρος «πτηνοτροφία» έχει ταυτιστεί με τον όρο «ορνιθοτροφία».

Τα πτηνοτροφικά προϊόντα αυγό και κρέας παρουσιάζουν εξαιρετική διατροφική και εμπορική αξία και η αρχή του νήματος της ορνιθοτροφίας απαντάται πριν το 2000 π.Χ με την εξημέρωση της όρνιθας στην Ινδία. Στον Ελλαδικό χώρο έως το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο η άσκηση της Ορνιθοτροφίας δεν διέφευγε του παραδοσιακού τρόπου, παραμένοντας σε χωρικό επίπεδο. Οι όρνιθες αβγοπαραγωγής προέρχονταν από τον εγχώριο πληθυσμό. Το κρέας πουλερικών ήταν αποτέλεσμα της σφαγής των ορνίθων αβγοπαραγωγής.

Στη δεκαετία του 1950 άρχισε η ανάπτυξη της Ορνιθοτροφίας με την ίδρυση των πρώτων συστηματικών πτηνοτροφικών επιχειρήσεων. Με αφετηρία τη δεκαετία του '50 και κορύφωση τις επόμενες δεκαετίες του '60 και του '70 λαμβάνει χώρα η μετάβαση της Ελληνικής Ορνιθοτροφίας από τη χωρική στη συστηματική μορφή. Η συστηματική κρεατοπαραγωγός πτηνοτροφία εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '60 μόλις λίγα χρόνια μετά την έναρξη της συστηματικής αβγοπαραγωγικής πτηνοτροφίας. Οι πρώτες συστηματικές πτηνοτροφικές επιχειρήσεις ιδρύονται στις περιφερειακές περιοχές των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης.

Η ανάπτυξη της Οрниθοτροφίας ήταν αποτέλεσμα της εξέλιξης των επιστημονικών της πεδίων, της εκτροφής, διατροφής, γενετικής και υγιεινής των εκτρεφόμενων ορνίθων. Η πρόοδος στη γενετική οδήγησε στην ανάπτυξη ζωικού υλικού (υβριδίων αβγοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής) με υψηλές παραγωγικές αποδόσεις. Συγκεκριμένα, στη αβγοπαραγωγή, για παραγωγική περίοδο 58 με 60 εβδομάδων η παραγωγή το έτος 1960 κυμαίνονταν μεταξύ 200 αβγών ανά όρνιθα ενώ το 2010 κυμαίνεται μεταξύ 310-320 αβγά ανά όρνιθα. Στην κρεατοπαραγωγή για παραγωγή κοτόπουλου μέσου βάρους 2 kg ο χρόνος εκτροφής από 18 με 20 εβδομάδες μειώθηκε σε 38 με 40 ημέρες. Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 έως σήμερα, ο αριθμός αυτάρκειας τόσο στην κρεατοπαραγωγή όσο και στη αβγοπαραγωγή ξεπέρασε το 90 τοις εκατό.

Η δομή της αγοράς τόσο στην κρεατοπαραγωγή όσο και στην αβγοπαραγωγή, στο επίπεδο της επεξεργασίας και εμπορίας στην Ελλάδα είναι ολιγοπωλιακή. Μερίδια αγοράς στο επίπεδο της παραγωγής, της επεξεργασίας και της εμπορίας, πέρα από τις μεγάλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις λαμβάνουν οι αγροτικοί πτηνοτροφικοί συνεταιρισμοί και οι μικρές ιδιωτικές πτηνοτροφικές επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο της συμβολαιακής γεωργίας οι μικρές ιδιωτικές επιχειρήσεις συνεργάζονται με τις μεγάλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις.

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής μελέτης είναι να εξετάσει τις αναπτυξιακές προοπτικές του κλάδου της ορνιθοτροφίας στην Ελλάδα. Το πρώτο κεφάλαιο επιμερίζεται στο κρέας πουλερικών και στο αβγό. Τόσο για το κρέας όσο και για το αβγό, αναλύεται η διεθνής αγορά αυτών των δύο προϊόντων δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην διεθνή παραγωγή, στο διεθνές εμπόριο, στη διεθνή ζήτηση προϊόντων και τέλος στην κατά κεφαλή κατανάλωση.

Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται η Ευρωπαϊκή αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού. Παρουσιάζεται η ευρωπαϊκή παραγωγή, οι εξαγωγές και εισαγωγές τόσο στο κρέας πουλερικών όσο και στο αβγό. Εξετάζονται οι αναπτυξιακές προοπτικές της ευρωπαϊκής πτηνοτροφίας αναλύοντας την εξέλιξη της κατά κεφαλή κατανάλωσης και τον βαθμό αυτάρκειας στα παραπάνω προϊόντα κατά τη χρονική περίοδο 1997-2007.

Στο τρίτο κεφάλαιο εξετάζεται το μέγεθος της εγχώριας αγοράς κρέατος πουλερικών. Στις επιμέρους ενότητες γίνεται παρουσίαση της παραγωγής, της μέσης απόδοσης πουλερικών, της διάρθρωσης της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών (ανά περιφέρεια) καθώς και η εξέλιξη των εισαγωγών και εξαγωγών κρέατος πουλερικών στη χώρα μας. Κλείνοντας παρουσιάζονται στοιχεία για το ετήσιο ισοζύγιο παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζεται το μέγεθος της εγχώριας αγοράς αβγού. Στις επιμέρους ενότητες γίνεται παρουσίαση της εγχώριας παραγωγής, ανάλογα με τον τύπο εκτροφής, της διάρθρωσης της εγχώριας παραγωγής αβγού (ανά περιφέρεια) καθώς και η εξέλιξη των εισαγωγών και εξαγωγών αβγού στη χώρα μας. Επιπροσθέτως, παρουσιάζονται στοιχεία για το ετήσιο ισοζύγιο παραγωγής και κατανάλωσης αβγού.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύονται τα προϊόντα εκείνα τα οποία σχετίζονται άμεσα με την διατροφή των πουλερικών. Γίνεται εκτενής αναφορά στην καλλιέργεια των φυτών μεγάλης καλλιέργειας σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν την ελληνική παραγωγή αφενός και αφετέρου τις εξαγωγές και εισαγωγές δημητριακών καρπών. Επίσης, παρουσιάζονται στοιχεία για τις καλλιεργούμενες εκτάσεις σιτηρών στον Ελλαδικό χώρο για την πενταετία 2004-2008.

Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η εικόνα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο κλάδο της Πτηνοτροφίας, λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο εργασιών, την επωνυμία (brand name), τη διεύθυνση της έδρας και των εγκαταστάσεων, τον αριθμό του απασχολούμενου προσωπικού, το δίκτυο διανομής και πώλησης.

Στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογική προσέγγιση χρηματοοικονομικής ανάλυσης, μέσω αριθμοδεικτών όπου με την κατάλληλη μεθοδολογία συνοψίζεται μεγάλος αριθμός χρηματοοικονομικών δεδομένων, προκειμένου να αξιολογηθεί και να συγκριθεί η αποτελεσματικότητα μιας επιχείρησης ή ενός κλάδου συνολικά.

Στο όγδοο κεφάλαιο παρουσιάζεται, σύμφωνα με την μεθοδολογική προσέγγιση, η χρηματοοικονομική ανάλυση των προς εξέταση παραγωγικών επιχειρήσεων. Υπολογίζονται δείκτες αποδοτικότητας ιδίων και απασχολούμενων κεφαλαίων, δείκτες περιθωρίων καθαρού και μικτού κέρδους, ο βαθμός της δανειακής επιβάρυνσης, δείκτες χρηματικής κάλυψης του επενδυμένου κεφαλαίου, δείκτες ρευστότητας, δείκτες που αναφέρονται στις ανάγκες σε κεφάλαια κίνησης, δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων, έξοδα διοίκησης προς πωλήσεις, έξοδα διάθεσης προς πωλήσεις, μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα στοιχεία αντλούνται από τις δημοσιευμένες καταστάσεις ισολογισμών των επιχειρήσεων και αναφέρονται στην περίοδο 2004-2008.

Στο ένατο κεφάλαιο εξετάζεται η εξέλιξη των τιμών του κρέατος πουλερικών και αβγού. Σε γενικές γραμμές, η ζήτηση διαφόρων προϊόντων επηρεάζεται σημαντικά από τις τιμές, τόσο των ιδίων όσο και των υποκατάστατων ή συμπληρωματικών αγαθών τους. Το κρέας, ωστόσο, αποτελεί στη χώρα μας βασικό είδος διατροφής και, ως εκ τούτου, η ζήτησή του χαρακτηρίζεται από χαμηλή ελαστικότητα ως προς την τιμή. Εντούτοις, η τιμή σε συνδυασμό με το διαθέσιμο εισόδημα των καταναλωτών, επηρεάζουν τη διάρθρωση

της κατανάλωσης μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών κρέατος, καθορίζοντας το βαθμό υποκατάστασής τους. Η εξέλιξη των τιμών των παραπάνω προϊόντων σχετίζεται με την εξέλιξη του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Επίσης, εξετάζεται η εξέλιξη των τιμών των δημητριακών καρπών, όπου οι μεταβολές των τιμών αυτών επηρεάζουν άμεσα τις τιμές στο κρέας και στο αυγό.

Στο δέκατο κεφάλαιο αναλύεται η ζήτηση προϊόντων κρέατος πουλερικών και αυγού. Οι καταναλωτικές προτιμήσεις επιδρούν εξίσου σημαντικά στη ζήτηση και διαμορφώνονται από τις εκάστοτε διατροφικές συνήθειες, καθώς και την εποχικότητα, ή ακόμη και από τα έθιμα και τις παραδόσεις, που ευνοούν την κατανάλωση συγκεκριμένης κατηγορίας κρέατος κατά περιόδους. Για παράδειγμα, το κρέας των πουλερικών (λευκό κρέας) θεωρείται υγιεινότερος τρόπος διατροφής, συγκριτικά με άλλες κατηγορίες κρέατος (βόειο ή χοιρινό - κόκκινο κρέας). Επίσης, η παγκόσμια στροφή προς την μεσογειακή διατροφή, η οποία βασίζεται στην κατανάλωση κυρίως λαχανικών, οσπρίων, δημητριακών, γαλακτοκομικών, φρούτων και πολύ λιγότερο στην κατανάλωση κρέατος θεωρείται αρνητικός παράγοντας ζήτησης τόσο του λευκού όσο και του κόκκινου κρέατος. Αντίθετα, λόγοι παραδοσιακοί εκτινάσσουν στα ύψη τη ζήτηση συγκεκριμένου είδους κρέατος σε εορταστικές περιόδους (π.χ. αιγοπρόβειο κρέας το Πάσχα, ή γαλοπούλα τα Χριστούγεννα). Σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει τη ζήτηση κρέατος είναι και ορισμένα συγκυριακά ή απρόβλεπτα γεγονότα, που σχετίζονται με την «ευαίσθητη» φύση των ειδών διατροφής γενικότερα. Γεγονότα όπως η ασθένεια της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών, το πρόβλημα των διοξινών και η νόσος των πουλερικών, επηρεάζουν την αντίληψη των καταναλωτών, με αποτέλεσμα τη μεταστροφή της ζήτησης από ένα είδος κρέατος σε άλλο. Ωστόσο, τέτοιου είδους γεγονότα επηρεάζουν συνήθως πρόσκαιρα τις προτιμήσεις των καταναλωτών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του μεριδίου

επανακτάται σταδιακά. Η ανάλυση επιμερίζεται σε δύο ενότητες. Στην πρώτη ενότητα αποτυπώνεται η διαχρονική εξέλιξη κατανάλωσης των ελληνικών νοικοκυριών για τα εξεταζόμενα προϊόντα. Τα στατιστικά στοιχεία αντλούνται από τις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών των ετών: 1974, 1981/1982, 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999, 2004/2005 και 2008. Οι πληροφορίες αναφέρονται στις μηνιαίες αγορές των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών και αβγό, λαμβάνοντας υπόψη την αστικότητα (διάκριση σε αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές). Στη δεύτερη ενότητα αναλύονται κατά τάξεις μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών των νοικοκυριών οι μέσες μηνιαίες δαπάνες για αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού για το έτος 2008.

Τέλος, στο τελευταίο τμήμα της παρούσας μελέτης διενεργείται μια συνοπτική παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας και περιγράφονται τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την παραπάνω ανάλυση.

Κεφάλαιο 1^ο

Διεθνής αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού.

1.1 Διεθνής παραγωγή κρέατος πουλερικών.

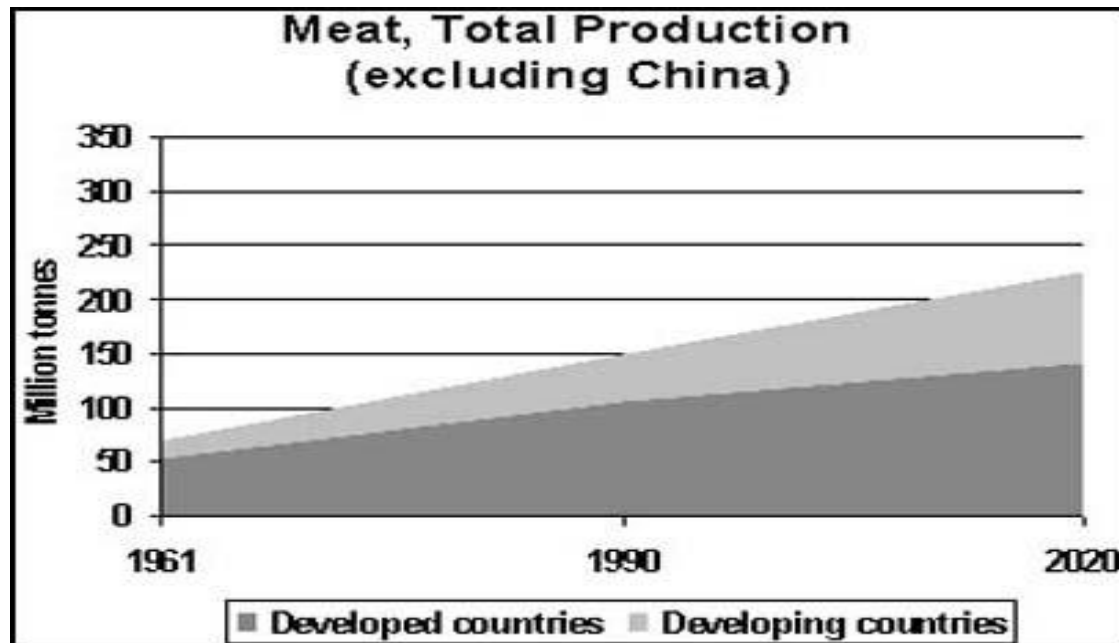
Ο F.A.O (Food Agriculture Organization) προβλέπει ότι η παγκόσμια παραγωγή κρέατος (Σχήμα 1.1) θα αυξηθεί από 233 εκατομμύρια τόνους το έτος 2000 σε 300 εκατομμύρια τόνους το έτος 2020. Αυτές οι προβλέψεις περιγράφουν μια μαζική αύξηση της ζήτησης ζωικών πρωτεϊνών, αναγκαίες για την κάλυψη των ημερήσιων αναγκών του συνεχώς αυξανόμενου παγκόσμιου πληθυσμού.

Ωστόσο, μεγάλο μέρος της ανάπτυξης έχει ήδη λάβει χώρα σε ένα σχετικά μικρό αριθμό χωρών, συμπεριλαμβάνοντας ορισμένες από τις πλέον πυκνοκατοικημένες, όπως παραδείγματος χάρη η Κίνα, η Βραζιλία και η Ινδία.



Σχήμα 1.1 : Ιστορική και προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος στις ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες (Πηγή: FAO World Agriculture, 2002).

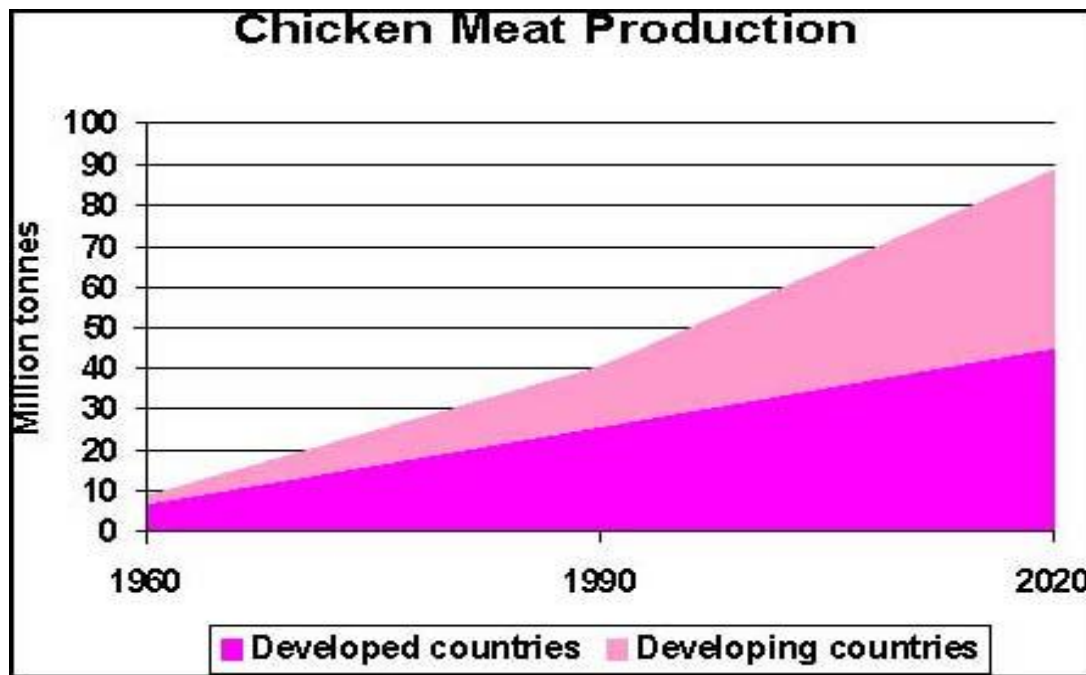
Το Σχήμα 1.2 παρουσιάζει την ιστορική και την προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος, εξαιρώντας την παραγωγή κρέατος στη χώρα της Κίνας.



Σχήμα 1.2 : Ιστορική και προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος, εκτός από τη χώρα της Κίνας (Πηγή: Brown, L.R., 1995).

Η παγκόσμια οικονομία κρέατος χαρακτηρίζεται από την ταχεία ανάπτυξη του κλάδου της ορνιθοτροφίας. Το μερίδιο του κλάδου της ορνιθοτροφίας στο σύνολο της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος, στο πέρας των τελευταίων τριών δεκαετιών ('90, '00, '10) , παρουσιάζει αξιοσημείωτη αύξηση.

Το Σχήμα 1.3 παρουσιάζει την ιστορική και την προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος πουλερικών (Delgado et al., 1999).



Σχήμα 1.3 : Ιστορική και προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή κρέατος πουλερικών (Πηγή : Delgado et al., 1999).

Στον Πίνακα 1.1 και Διάγραμμα 1.1 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών από τις μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κατά την περίοδο 2000-2008. Κατά σειρά παγκόσμιας παραγωγής στην πρώτη θέση κατανέμεται η ΗΠΑ και ακολουθούν η Κίνα, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε), η Βραζιλία, το Μεξικό ενώ έπονται χώρες όπως η Ρωσική Ομοσπονδία, η Ιαπωνία και ο Καναδάς. Κατά την περίοδο 2000-2008 η παραγωγή κρέατος πουλερικών αυξήθηκε στις ΗΠΑ κατά 23 τοις εκατό, στην Κίνα κατά 22 τοις εκατό, στη Βραζιλία κατά 70 τοις εκατό, στο Μεξικό κατά 39 τοις εκατό και στη Ρωσική Ομοσπονδία κατά 171 τοις εκατό. Η παραγωγή κρέατος πουλερικών στις χώρες της Ε.Ε κυμάνθηκε σε σταθερά επίπεδα (FAO FAOSTAT).

Κράτη	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002	Έτος 2003	Έτος 2004	Έτος 2005	Έτος 2006	Έτος 2007	Έτος 2008*
ΗΠΑ	13.947	14.271	14.470	14.699	15.455,3	16.046,3	16.222,3	16.280	16.280
ΚΙΝΑ	9.057,9	8.842	9.165	9.437,4	9.476,2	9.955,3	10.158,2	10.591	11.108
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (Μέλος Ε.Ε)	1.222	1.267	1.260	1.300	1.295	1.315	1.319,7	1.308	1.292
ΙΣΠΑΝΙΑ (Μέλος Ε.Ε)	983,5	1.011	1.189	1.183,1	1.067	1.060,5	1.043,3	1.091	1.042
ΓΑΛΛΙΑ (Μέλος Ε.Ε)	1.273	1.284	1.198	1.180	1.155	1.165	884,3	968,9	1.015
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	5.988,3	6.218	7.057	7.768	8.676,3	7.895,5	8.182,3	9.017	10.243
ΜΕΞΙΚΟ	1.819,4	1.923	2.071	2.111,6	2.275,5	2.431,9	2.459	2.537	2.575
ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ	702,1	730	736	745,4	1.138,2	1.326,6	1.563,9	1.856	1.987
ΙΑΠΩΝΙΑ	1.192	1.214	1.227	1.237,7	1.239,7	1.271,1	1.365,3	1.365	1.365
ΚΑΝΑΔΑΣ	900	949	953,4	954,5	968,1	998	998,5	1.000	1.000

Πίνακας 1.1 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κρέατος πουλερικών (ποσότητες σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO FAOSTAT, * FAO εκτίμηση).



Διάγραμμα 1.1 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κρέατος πουλερικών (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή: FAO ,* FAO εκτίμηση).

Το Σχήμα 1.4 παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος πουλερικών για το έτος 2008. Στις πέντε μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες [τις ΗΠΑ (21%), την Κίνα (18%), την Ε.Ε (12%), τη Βραζιλία (11%) και το Μεξικό(3%)] αντιστοιχούν τα δύο τρίτα της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος πουλερικών (FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).



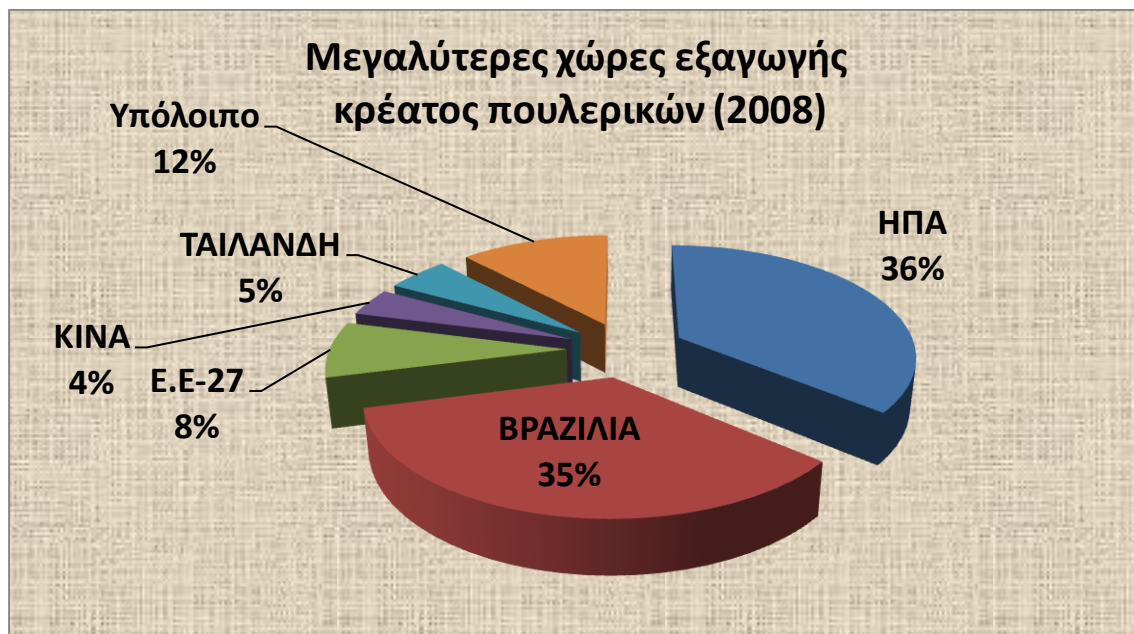
Σχήμα 1.4 : Ποσοστιαία κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής κρέατος πουλερικών για το έτος 2008 (Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

1.2 Διεθνής εξαγωγές και εισαγωγές κρέατος πουλερικών.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κρέατος πουλερικών με τη Βραζιλία σε ελάχιστη «απόσταση». Οι δύο χώρες μαζί ελέγχουν το 71% της παγκόσμιας αγοράς. Η Ε.Ε, η Ταϊλάνδη και η Κίνα ακολουθούν, βρισκόμενες στις μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών (Πίνακας 1.2, Σχήμα 1.5) (FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

<i>Χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών</i>	2003 (σε τόνους)	2004 (σε τόνους)	2005 (σε τόνους)	2006 (σε τόνους)	2007 (σε τόνους)
ΗΠΑ	2.448.716	2.343.294	2.480.126	2.577.380	3.026.939
Βραζιλία	1.922.042	2.424.520	2.761.966	2.585.713	3.007.075
Ολλανδία (Μέλη Ε.Ε)	584.787	515.473	624.280	691.286	695.781
Γαλλία (Μέλη Ε.Ε)	362.757	343.872	355.783	284.768	326.154
Βέλγιο (Μέλη Ε.Ε)	296.522	337.864	313.233	349.659	310.800
Κίνα, Χονγκ Κονγκ	492.196	128.705	167.844	257.285	329.293
Ταϊλάνδη	319.000	411.000	447.000	502.000	520.000

Πίνακας 1.2 : Μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

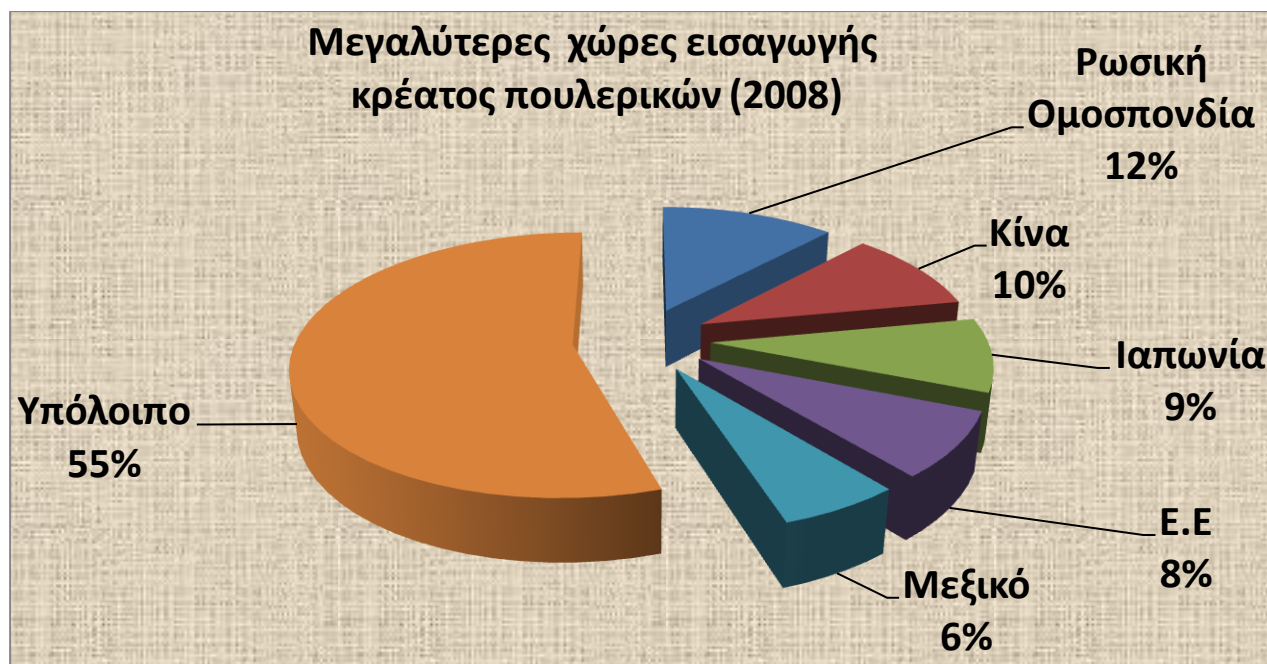


Σχήμα 1.5 : Ποσοστιαία κατανομή των μεγαλύτερων χωρών εξαγωγής κρέατος πουλερικών για το έτος 2008 (Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

Η Ρωσική ομοσπονδία, η Κίνα, η Ιαπωνία, η Ε.Ε και το Μεξικό είναι οι μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών (Πίνακας 1.3, Σχήμα 1.6).

Χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών	2003 (σε τόνους)	2004 (σε τόνους)	2005 (σε τόνους)	2006 (σε τόνους)	2007 (σε τόνους)
Ρωσική Ομοσπονδία	1.073.724	999.375	1.203.984	1.178.246	1.203.650
Ηπειρωτική Κίνα	597.955	229.892	445.362	666.589	875.586
Κίνα, Χονγκ Κονγκ	674.947	501.922	445.362	493.646	537.860
Ιαπωνία	466.115	353.791	419.119	370.672	351.779
Μεξικό	370.181	459.000	549.607	607.000	584.000
Ηνωμένο Βασίλειο	292.936	342.275	352.550	327.192	338.838

Πίνακας 1.3 : Μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή : FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).



Σχήμα 1.6 : Ποσοστιαία κατανομή των μεγαλύτερων χωρών εισαγωγής κρέατος πουλερικών για το έτος 2008 (Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

Η παρουσία της Κίνας στις κορυφαίες χώρες τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών, υποδηλώνει την επανεπεξεργασία του κρέατος πουλερικών στη χώρα αυτή (Πίνακας 1.2 και Πίνακας 1.3).

1.3 Διεθνής κατανάλωση κρέατος πουλερικών.

Το 2008 , η παγκόσμια κατανάλωση κρέατος πουλερικών αυξήθηκε κατά 4 τοις εκατό. Η υψηλότερη ετήσια μεταβολή το 2007-2008 σημειώθηκε στη Ρωσική Ομοσπονδία αγγίζοντας το 8 τοις εκατό. Για την ίδια περίοδο στην Κίνα και το Μεξικό η ετήσια μεταβολή αντιστοιχεί στο 6 τις εκατό (Πίνακας 1.4) (Horne & Bondt, 2006, FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

	2004	2005	2006	2007	2008	Ετήσια (%) Μεταβολή Ετών 2007-2008
	(σε χιλιάδες τόνους)	(σε χιλιάδες τόνους)	(σε χιλιάδες τόνους)	(σε χιλιάδες τόνους)	(σε χιλιάδες τόνους)	
Παγκοσμίως	80.016	83.733	85.916	90.046	93.474	4
Κίνα	13.444	14.642	15.262	16.896	17.923	6
ΗΠΑ	15.741	16.064	16.253	16.130	16.218	1
Ε.Ε	10.355	10.658	10.340	11.198	11.451	2
Βραζιλία	6.198	5.796	5.938	6.333	6.601	4
Ρωσική Ομοσπονδία	2.313	2.723	2.913	3.165	3.434	8
Υπόλοιπο	31.965	33.850	35.211	36.323	37.848	4

Πίνακας 1.4 : Παγκόσμια κατανομή κατανάλωσης κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε χιλιάδες τόνους, FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009)

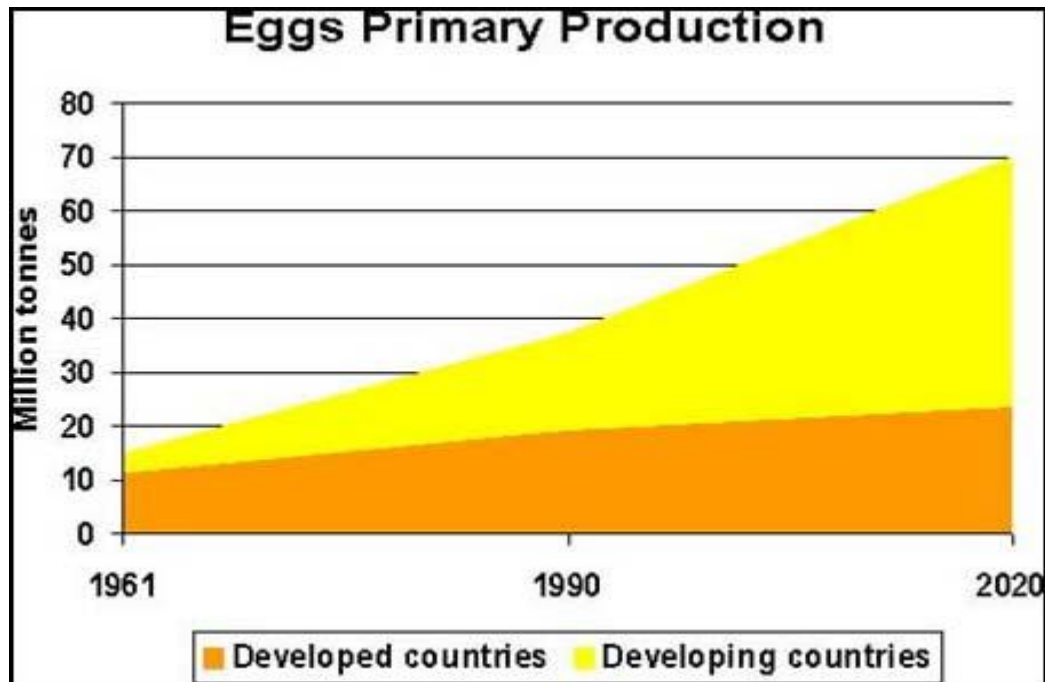
Στον Πίνακα 1.5 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών παγκοσμίως, στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες καθώς και σε επιλεγμένες χώρες (FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

	2007 (κιλά/έτος)	2008 (κιλά/έτος)	Ετήσια (%) Μεταβολή ετών 2007-2008
Παγκοσμίως	13.6	14	3
Κατάρ	92.4	99.2	7
Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	89.1	93.3	5
Αναπτυγμένες χώρες	27.7	28.4	2
Αναπτυσσόμενες χώρες	10.1	10.1	3
Ισραήλ	71.4	71.6	0
Κίνα, Χονγκ Κονγκ	53.9	54.8	2
ΗΠΑ	52.7	52.5	0
Ε.Ε-27	23.1	23.6	2

Πίνακας 1.5 : Κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών
(κιλά/ έτος , Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009)

1.4 Διεθνής αγορά αβγών.

Ο FAO (Food Agriculture Organization) προβλέπει ότι η παγκόσμια παραγωγή αβγών θα αυξηθεί κατά 30 τοις εκατό έως τα τέλη του έτους 2020 (Σχήμα 1.7).

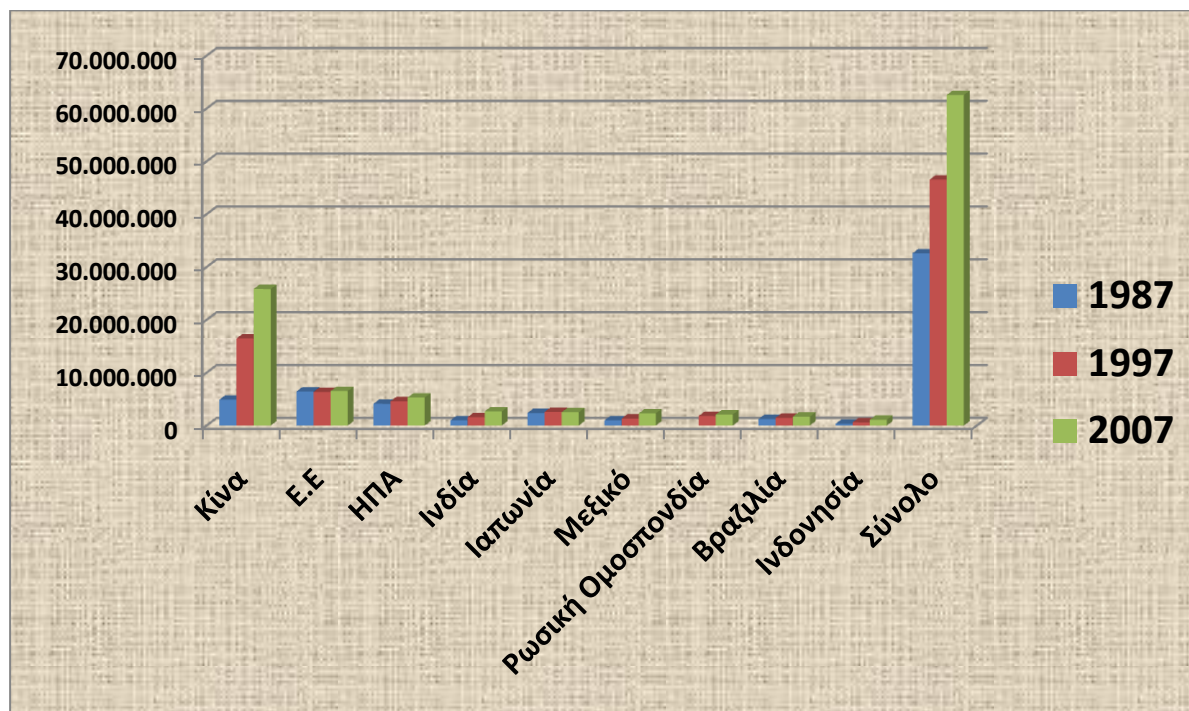


Σχήμα 1.7 : Ιστορική και η προβλεπόμενη παγκόσμια παραγωγή αβγών (Πηγή: FAO *World Agriculture*, 2002).

Το 2007, η παγκόσμια παραγωγή αβγών, έφθασε τους 59 εκατομμύρια τόνους. Η Ασία είναι η μεγαλύτερη περιοχή παραγωγής αβγού. Κατέχει το 58 τοις εκατό της παγκόσμιας παραγωγής. Το έτος 2007 στην Κίνα παρήχθησαν 34 εκατομμύρια τόνοι αβγού. Η Κίνα κατέχει το 37 τοις εκατό της παγκόσμιας παραγωγής αβγού. Στην Ε.Ε και στις ΗΠΑ, το ίδιο έτος, παρήχθησαν 6,4 και 5,3 εκατομμύρια τόνοι αβγού αντιστοίχως (Πίνακας 1.6 και Διάγραμμα 1.2).

Στον Πίνακα 1.6 και Διάγραμμα 1.2 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής αβγού από τις μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κατά τα έτη 1987, 1997 και 2007. Κατά σειρά παγκόσμιας παραγωγής στην πρώτη θέση κατανέμεται η Κίνα και ακολουθούν η Ευρωπαϊκή

Ένωση (Ε.Ε), η ΗΠΑ, η Ινδία, η Ιαπωνία, η Ρωσική Ομοσπονδία ενώ έπονται χώρες όπως η Βραζιλία και η Ινδονησία . Μεταξύ των ετών 1987 και 2007 η παραγωγή αβγού : στην Κίνα αυξήθηκε κατά 17,5 τοις εκατό, στην Ινδία κατά 10,3 τοις εκατό, στην Ινδονησία κατά 6 τοις εκατό και στις ΗΠΑ κατά 2,5 τοις εκατό. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε) η παραγωγή αβγού κυμάνθηκε σε σταθερά επίπεδα. Μεταξύ των ετών 1997 και 2007 στη Ρωσική Ομοσπονδία η παραγωγή αβγού αυξήθηκε κατά 1,6 τοις εκατό. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς στη Ρωσική Ομοσπονδία η παραγωγή αβγού παρουσιάζει αυξητική πορεία το έτος 2010 (International Egg Commission 2007, FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

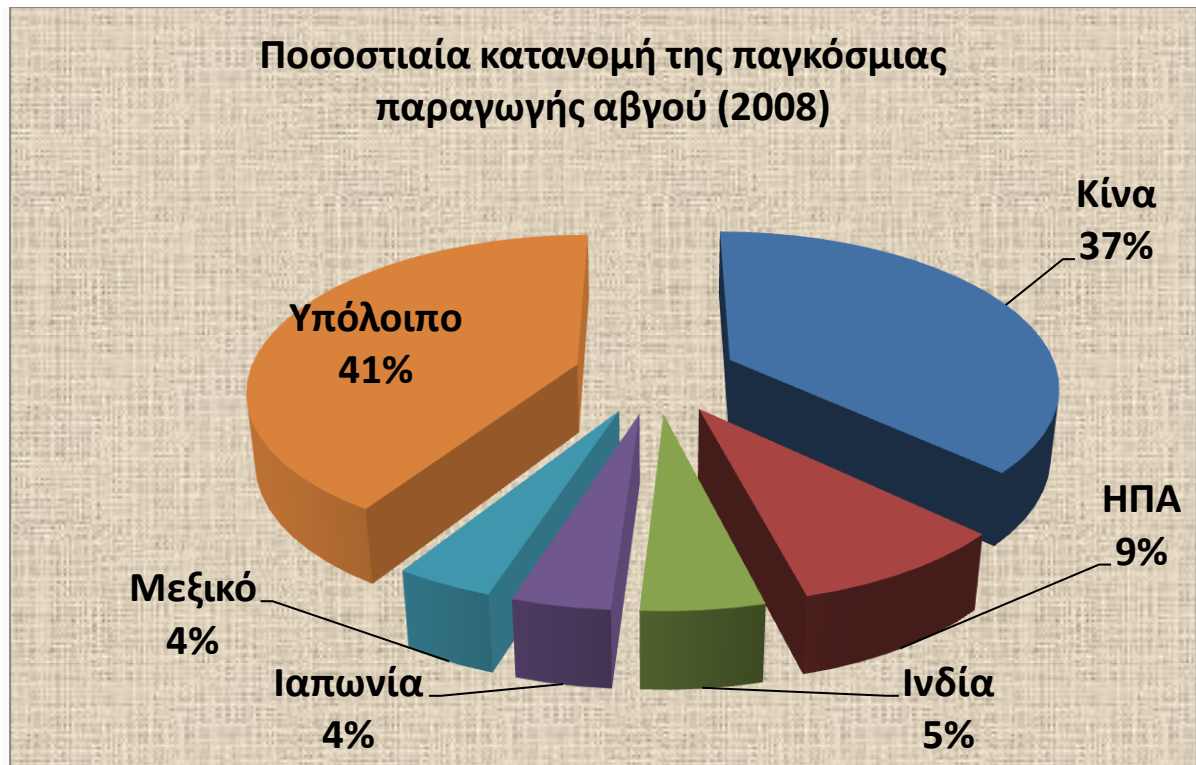


Διάγραμμα 1.2 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες αβγού για τα έτη 1987, 1997 και 2007 (ποσότητες σε τόνους, Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

	1987 (σε τόνους)	1997 (σε τόνους)	2007 (σε τόνους)	Μέση μεταβολή (%) 1987-1997	Μέση μεταβολή (%) 1997-2007
Κίνα	4.901.880	16.482.270	25.846.300	12.9	4.6
Ε.Ε	6.446.938	6.362.736	6.537.311	- 0.1	0.3
ΗΠΑ	4.109.300	4.600.000	5.308.000	1.1	1.4
Ινδία	979.000	1.578.000	2.671.000	4.9	5.4
Ιαπωνία	2.375.845	2.573.211	2.525.000	0.8	- 0.2
Μεξικό	975.029	1.328.935	2.300.000	3.1	5.6
Ρωσική Ομοσπονδία		1.791.560	2.093.100		1.6
Βραζιλία	1.235.147	1.466.477	1.690.000	1.7	1,4
Ινδονησία	329.700	606.810	1.095.230	6.3	6.1
Σύνολο	32.602.652	46.555.548	62.571.804	3.6	3.0

Πίνακας 1.6 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες αβγού για τα έτη 1987, 1997 και 2007 (ποσότητες σε τόνους, πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

Στο Σχήμα 1.8 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής αβγού για το έτος 2008. Στις πέντε μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες [την Κίνα (37%), τις ΗΠΑ (9%), την Ινδία (12%), τη Ιαπωνία (11%) και το Μεξικό(3%)] (FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).



Σχήμα 1.8 : Ποσοστιαία κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής αβγού για το έτος 2008 (Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009)

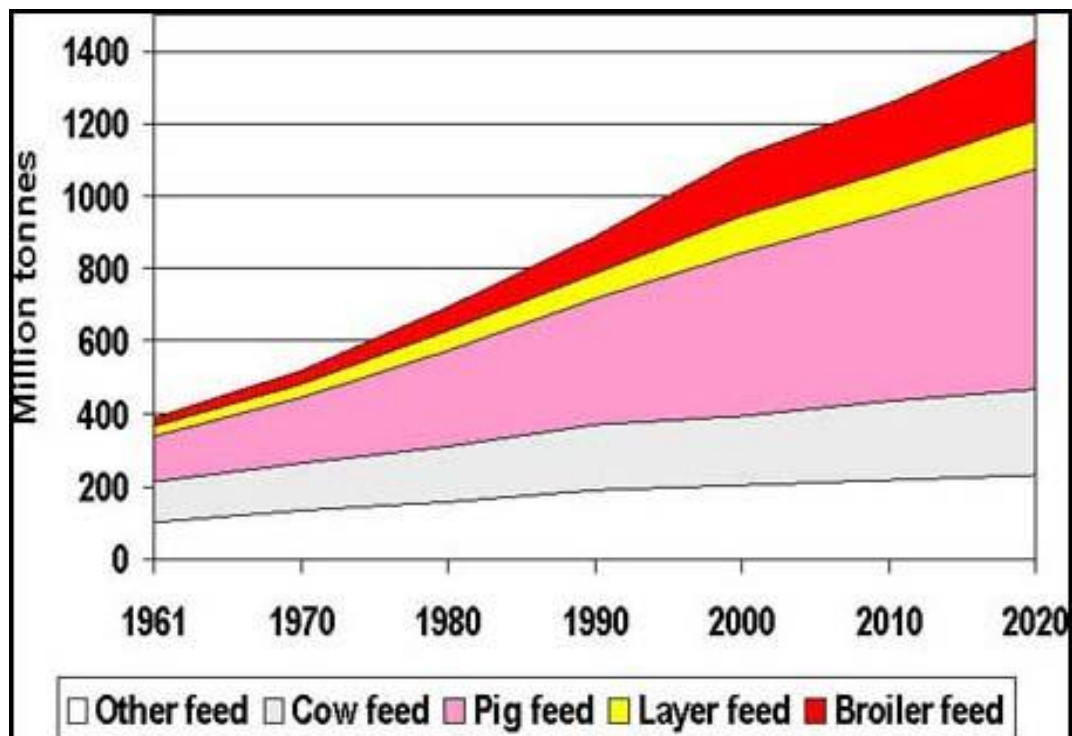
Στον Πίνακα 1.7 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού στις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες καθώς και σε επιλεγμένες χώρες, για το έτος 2008 (The International Egg Commission).

Κράτη	Κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού (μονάδα / έτος 2008)
Κίνα	286
Μεξικό	345
Ιαπωνία	155
ΗΠΑ	172
Αργεντινή	187
Βραζιλία	120
Ινδία	47
Καναδάς	132
Γαλλία	169
Ισπανία	211
Γερμανία	200
Ιταλία	150
Ηνωμένο Βασίλειο	143

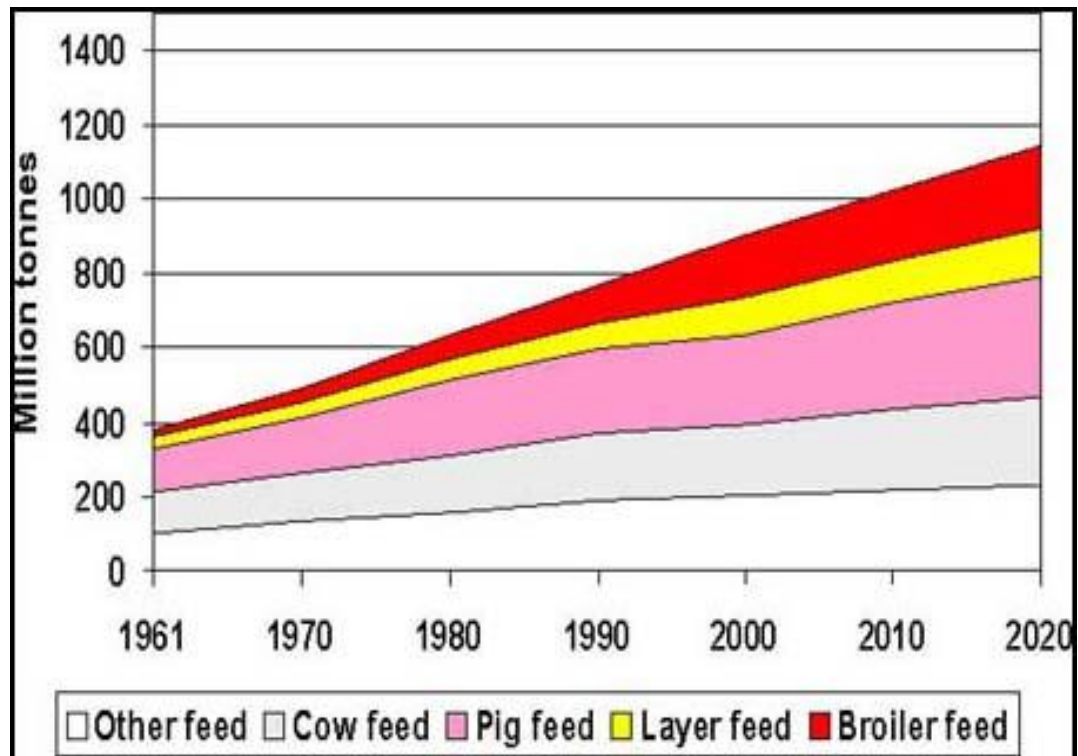
Πίνακας 1.7 : Κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού για το έτος 2008 (μονάδα / έτος , Πηγή: The International Egg Commission).

1.5 Διεθνής αγορά ζωοτροφών.

Η αύξηση της ζήτησης για τα κτηνοτροφικά προϊόντα υποδηλώνει ότι θα υπάρξει μια επακόλουθη αύξηση της ζήτησης για ζωοτροφές, όχι μόνο των σιτηρών αλλά και άλλων ζωοτροφών κυρίως πρωτεϊνούχων (π.χ. Σόγια) (Verstegen et al., 2001). Στο Σχήμα 1.9 καταγράφεται σχηματικά η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης για ζωοτροφές με βάση τις υπάρχουσες σχέσεις μετατροπής των ζωοτροφών και των σφαγίων αποδόσεων. Στο Σχήμα 1.10 καταγράφεται σχηματικά η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης για ζωοτροφές με βάση τις υπάρχουσες σχέσεις μετατροπής των ζωοτροφών και των σφαγίων αποδόσεων, με εξαίρεση την ζήτηση ζωοτροφών για τη διατροφή χοίρων στη χώρα της Κίνας (FAO World Agriculture, 2002).



Σχήμα 1.9 Η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης για ζωοτροφές έως το έτος 2020 (Πηγή: FAO World Agriculture, 2002).



Σχήμα 1.10 Η προβλεπόμενη αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης για ζωοτροφές με εξαίρεση την ζήτηση ζωοτροφών για τη διατροφή χοίρων στη χώρα της Κίνας (Πηγή: *FAO World Agriculture, 2002*).

Κεφάλαιο 2^ο

Ευρωπαϊκή αγορά κρέατος πουλερικών και αβγού.

2.1 Ευρωπαϊκή παραγωγή κρέατος πουλερικών.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στην τρίτη θέση παραγωγής κρέατος πουλερικών μετά τις χώρες ΗΠΑ και Κίνα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η παραγωγή κρέατος πουλερικών το 2008 αντιστοιχεί σε 11.491 χιλιάδες τόνους.

Στον Πίνακα 2.1 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συνολικής παραγωγής κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2004-2008. Κατά την πενταετία 2004-2008 η παραγωγή κρέατος πουλερικών αυξήθηκε κατά 7 τοις εκατό. Η παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ε.Ε κυμάνθηκε ουσιαστικά σε σταθερά επίπεδα.

	2004 (χιλιάδες τόνους)	2005 (χιλιάδες τόνους)	2006 (χιλιάδες τόνους)	2007 (χιλιάδες τόνους)	2008 (χιλιάδες τόνους)
Παραγωγή κρέατος κοτόπουλου σε χιλιάδες τόνους (Ε.Ε)	10.735	10.966	10.648	11.167	11.497

Πίνακας 2.1: Συνολική παραγωγή κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση την περίοδο 2004-2008 (σε χιλιάδες τόνους, πηγή: FAO FAOSTAT, * FAO εκτίμηση).

Στον Πίνακα 2.2 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών σε χώρες της Γηραιάς Ηπείρου κατά την περίοδο 2003-2010.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010*
Αυστρία	88	89	89	85	95	85	90
Λευκορωσία	87	101	115	145	165	193	200
Βέλγιο	400	424	468	450	448	450	450
Βουλγαρία	60	71	80	87	98	98	100
Δανία	188	187	183	166	172	176	180
Γαλλία	1.132	1.106	920	819	920	932	940
Γερμανία	545	609	605	608	657	746	750
Ουγγαρία	267	253	246	211	195	195	180
Ιταλία	682	703	695	628	733	790	790
Ουκρανία	324	375	496	589	689	794	850
Βουλγαρία	60	71	80	87	98	98	100
Ολλανδία	535	615	628	621	694	693	690
Πολωνία	637	704	796	824	882	882	900
Ρωσική Ομοσπονδία	1.030	1.152	1.345	1.580	1.858	2.000	2.500
Ισπανία	1.185	1.085	1.084	1.064	1.131	1.155	1.070
Ηνωμένο Βασίλειο	1.294	1.294	1.333	1.288	1.270	1.259	1.265

Πίνακας 2.2 : Μεγαλύτερες παραγωγικές χώρες κρέατος πουλερικών στην Ευρώπη (σε χιλιάδες τόνους, πηγή: FAO FAOSTAT, * FAO εκτίμηση).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε επιτυχίες και απογοητεύσεις στην υπό εξέταση περίοδο. Από τα κράτη μέλη της Ε.Ε , κατά την υπό εξέταση περίοδο 2003-2010, η Πολωνία παρουσίασε την πιο γρήγορη αύξηση στη παραγωγή κρέατος πουλερικών. Από 637.000 τόνους το έτος 2003 σε 900.000 τόνους το έτος 2008. Η παραγωγή της αυξήθηκε κατά 41 τοις εκατό.

Ως επί το πλείστον, η παραγωγή κρέατος πουλερικών στη Δυτική περιοχή της κοινότητας, έδειξε μικρή αύξηση. Μια απότομη περικοπή του 17,7 τοις εκατό στη παραγωγή της Γαλλία (από 1.132 τόνους το έτος 2003 σε 932.000 τόνους το έτος 2008), έχει αντιμετωπιστεί από το 37 τοις εκατό αύξηση της Γερμανικής παραγωγής(από 545.000 τόνους το έτος 2003 σε 746.000 τόνους το έτος 2008). Όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία η παραγωγή κρέατος πουλερικών και στις δύο χώρες φαίνεται ότι παρέμεινε σταθερή, σε υψηλά ωστόσο επίπεδα.

Στην ανατολική περιοχή, η χώρα που καταγραφή την πιο δραματική περικοπή είναι η Ουγγαρία. Η παραγωγή της έχει συρρικνωθεί σε λιγότερο από 200.000 τόνους, το έτος 2008.

Με βάση τα στοιχεία της παραγωγής κρέατος πουλερικών Πίνακας 2.2 προκύπτει η σημασία της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ευρωπαϊκή σκηνή. Για το τρέχον έτος (2010), οι προβλέψεις της παραγωγής κρέατος πουλερικών στη Ρωσική Ομοσπονδία από 2 εκατομμύρια τόνους (2008) βρίσκεται στους 2,7 εκατομμύρια τόνους. Με επιπλέον 700.000 τόνοι παραγωγής είναι σαφές το τελικό αντίκτυπο στην περιφερειακή και ενδεχομένως παγκόσμια παραγωγή κρέατος πουλερικών. Η Ρωσική Ομοσπονδία θα επιδιώξει την επίτευξη βαθμού αυτάρκειας της τάξεως του 85 τοις εκατό της σε όλους τους κλάδους κρέατος μέχρι το 2020 (FAO).

2.2 Ευρωπαϊκές εξαγωγές και εισαγωγές κρέατος πουλερικών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, το έτος 2007, εξήγαγε 2.285 χιλιάδες τόνους (FAO). Στον Πίνακα 2.3 παρουσιάζονται οι μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής της Ευρωπαϊκή Ένωση για τη χρονική περίοδο 2000-2007. Για το έτος 2007, η Ολλανδία είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κρέατος πουλερικών, με 695 χιλιάδες τόνους κρέατος πουλερικών. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Γαλλία με 360 χιλιάδες τόνους. Ακολουθούν, το Βέλγιο με 310 χιλιάδες τόνους, το Ηνωμένο Βασίλειο με 227 χιλιάδες τόνους και η Γερμανία με 211 χιλιάδες τόνους.

Η Γαλλία κατά την εξεταζόμενη περίοδο στις εξαγωγές της παρουσιάζει πτωτική πορεία της τάξεως του 21,5 τοις εκατό. Στον αντίποδα η Γερμανία, την ίδια περίοδο, παρουσιάζει αύξουσα πορεία της τάξεως του 117 τοις εκατό, καλύπτοντας το κενό εξαγωγών της Γαλλίας. Το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την εξεταζόμενη περίοδο παρουσιάζει αύξουσα πορεία εξαγωγών της τάξεως του 108 τοις εκατό.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Εξαγωγές	Τόνοι							
Βέλγιο	268	268	306	295	337	313	349	310
Δανία	107	108	115	113	121	102	90	86
Γαλλία	415	370	373	362	343	355	284	326
Γερμανία	97	98	144	187	163	166	176	211
Ολλανδία	584	586	619	584	515	624	691	695
Πολωνία	30	42	10	37	63	101	119	140
Ηνωμένο Βασίλειο	109	129	153	184	189	181	167	227
Σύνολο παραπάνω χωρών	1.612	1.603	1.723	1.767	1.735	1.845	1.879	1.997

Πίνακας 2.3 : Μεγαλύτερες χώρες εξαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

Πίνακας 2.4 : Μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών (ποσότητα σε τόνους, Πηγή: FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Εισαγωγές	Τόνοι							
Γαλλία	124	135	132	147	158	180	182	213
Γερμανία	195	232	243	230	226	221	198	241
Ολλανδία	111	127	151	215	223	271	256	232
Ρωσική Ομοσπονδία	580	1.219	1.205	1.073	999	1.204	1.178	1.203
Σύνολο παραπάνω χωρών	1.011	1.715	1.733	1.666	1.607	1.876	1.815	1.891

Η Ρωσική ομοσπονδία, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Γαλλία είναι οι μεγαλύτερες χώρες εισαγωγής κρέατος πουλερικών στη Γηραιά Ήπειρο (Πίνακας 2.4).

Η Ρωσική ομοσπονδία κατά την εξεταζόμενη περίοδο 2000-2007 παρουσιάζει αύξουσα πορεία εισαγωγών της τάξεως του 108 τοις εκατό. Στο ίδιο πλαίσιο, η Γερμανία, η Ολλανδία και η Γαλλία παρουσιάζουν ανοδική πορεία της τάξεως του 23,6, 119 και 71,8 τοις εκατό αντιστοίχως.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 μελών είναι σημαντική έμπορος κρέατος πουλερικών με ετήσιες εξαγωγές ύψους 2,3 εκατομμύρια τόνους το έτος 2007 και εισαγωγές άνω των 1,6 εκατομμύρια τόνων το έτος 2007 (FAO Food Outlook, Ιούλιος 2009).

2.3 Ευρωπαϊκή κατανάλωση κρέατος πουλερικών

Ο FAO δημοσίευσε στοιχεία για την περίοδο 2000-2007 αποκαλύπτοντας ότι η κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σε γενικές γραμμές σταθερή στα 21 kg ανά άτομο ανά έτος. Το αντίστοιχο ποσό για το σύνολο της Ευρώπης παρουσιάζει μια δραματική αύξηση. Το έτος 2007, το συνολικό ποσό κατανάλωσης κρέατος πουλερικών στη Γηραιά Ήπειρο αντιστοιχεί στα 20,3 Kg ανά άτομο ανά έτος, πολύ κοντά σε αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τις χώρες που βρίσκονται στη βόρεια, νότια και δυτική Ευρώπη, η μέση κατανάλωση ανά άτομο δεν παρουσίασε αισθητή μεταβολή μεταξύ 2000 και 2007. Αντίθετα, ο μέσος όρος της κατά κεφαλή κατανάλωσης στην ανατολική Ευρώπη σχεδόν διπλασιάστηκε. Στον Πίνακα 2.5 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών σε χώρες της Ευρώπης.

	2000 (πληθυσμός)	2010 (πληθυσμός)	2000 (κιλά/ έτος)	2007 (κιλά/έτος)
Αυστρία	8.0	8.5	17,1	17,5
Λευκορωσία	10.1	9.6	9,1	17,8
Βέλγιο	10.2	10.9	19,7	25,1
Βουλγαρία	8.0	7.3	16,9	20,0
Δανία	5.3	5.5	17,4	18,3
Γαλλία	59.1	63.9	26,5	21,1
Γερμανία	82.1	81.4	13,1	15,6
Ουγγαρία	10.2	9.9	34,1	27,6
Ιταλία	57.1	60.6	18,9	15,9
Ολλανδία	15.9	16.9	12,6	14,9
Ρωσική Ομοσπονδία	146.7	138	9,8	22,3
Ουκρανία	48.9	44.2	4,4	17,4
Λιθουανία	3.5	3.1	9,8	25
Κροατία	4.5	4.4	6,9	12,8
Ισπανία	40.3	47.2	25,3	27,6
Ηνωμένο Βασίλειο	59.1	63.8	28,5	29,1
Ελλάδα	10.9	11.3	13,4	13,8

Πίνακας 2.5 : Κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών σε χώρες της Ευρώπης (Πηγή: FAO FAOSTAT).

Στην Ουκρανία κατά την πάροδο της εξεταζόμενης περιόδου 2000-2007 παρουσιάζεται αύξηση στην κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών κατά 13 κιλά/έτος. Σε ποσοστιαία βάση, η αύξηση αυτή αντιστοιχεί σε ποσοστό της τάξεως του 295 τοις εκατό. Την ίδια περίοδο, στην Λιθουανία και στην Κροατία η αύξηση στην κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών ισούται με 15,2 κιλά/έτος και 5,8 κιλά/έτος αντιστοίχως(σε ποσοστιαία βάση, καταγράφεται αύξηση της τάξεως του 84 τοις εκατό στην Λιθουανία και αύξηση της τάξεως του 85,5 τοις εκατό στην Κροατία.)

Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς, οι ενδείξεις, δείχνουν ότι η μέση κατανάλωση έχει αυξηθεί στην Ε.Ε σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, αλλά κατά τα τρία τελευταία έτη 2008 έως 2010, έχουν σημειωθεί ελάχιστες αλλαγές.

2.4 Ευρωπαϊκή αγορά αβγού

Το αβγό παρουσιάζει μια συνεχώς αυξανόμενη δημοτικότητα σε όλο τον κόσμο. Το γεγονός αυτό είναι συνυφασμένο με την υψηλή θρεπτική του αξία και τη χαμηλή του τιμή. Τόσο οι πτηνοτροφικές επιχειρήσεις όσο και η βιομηχανία τροφίμων, δη των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βρίσκεται στο κατώφλι νέων προκλήσεων. Η επιλογή για κατανάλωση αβγού είναι πλέον μία συνισταμένη πολλών συνιστωσών. Βασικές συνιστώσες-κριτήρια είναι τα αυστηρότερα πρότυπα ασφάλειας κατά την παραγωγή του προϊόντος, η υψηλή ποιότητα αυτού (βελτιστοποίηση των οργανοληπτικών χαρακτήρων, πτώση επιπέδου χοληστερόλης) σε συνάρτηση με το ενδιαφέρον και την προσοχή των καταναλωτών για την ευζωία των ζώων (animal welfare).

Στον Πίνακα 2.6 παρουσιάζεται το γενικό ισοζύγιο παραγωγής και κατανάλωσης αβγών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η παραγωγή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζει αυξητική πορεία

αντιστοιχώντας σε ποσότητα άνω των 7,2 εκατομμυρίων τόνων αβγού το έτος 2007. Στο πέρας των δέκα ετών 1997-2007 η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσίασε ανοδική πορεία στην κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 15, των 25 και των 27 μελών η κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού, ως μέγιστη, παρουσιάστηκε τα έτη: 2000 με 13,8 κιλά, 2004 με 15,09 κιλά και το έτος 2007 με 14,53 κιλά. Στο Διάγραμμα 2.1 παρουσιάζεται η κατά κεφαλή κατανάλωση αβγού (κιλά /έτος) στην Ευρωπαϊκή Ένωση.



Διάγραμμα 2.1 : Κατά κεφαλή κατανάλωση (κιλά /έτος) σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.(σε χιλιάδες τόνους, Πηγή : European Egg Processors Association (E.E.P.A)).

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
Μέλη κράτη	15	15	15	15	15	15	15	25	25	25	25	27
Ακαθάριστη εγχώρια παραγωγή	5,2	5,3	5,4	5,7	5,7	5,6	5,4	7,0	7,0	6,7	6,8	7,2
Εισαγωγή	23	19	15	23	19	56	69	25	29	39	51	46
Εξαγωγή	104	135	159	95	146	123	142	197	196	203	204	188
Σύνολο οικιακών χρήσεων	5,1	5,2	5,3	5,6	5,6	5,6	5,3	6,9	6,8	6,5	6,6	7,1
Αυγά εκκόλαψης	379	403	394	392	400	389	400	456	622	490	643	647
Κατανάλωση	4,7	4,8	4,9	5,2	5,15	5,19	4,98	6,38	6,21	6,02	6,02	6,5
Κατά κεφαλή κατανάλωση (κιλά/ χρόνο)	12,8	12,8	13	13,8	13,2	13,7	13,1	15,09	14,87	14,26	14,4	14,5
Βαθμός αυτάρκειας (%)	101,6	102,2	102,7	101,3	102,3	101,2	101,3	102,5	102,4	102,5	102	102

Πίνακας 2.6 : Γενικό ισοζύγιο παραγωγής/ κατανάλωσης αβγών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (σε χιλιάδες τόνους, Πηγή : European Egg Processors Association (E.E.P.A)).

Κεφάλαιο 3^ο

Ελληνική αγορά κρέατος πουλερικών

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζεται το μέγεθος της εγχώριας αγοράς κρέατος πουλερικών. Στις ενότητες που ακολουθούν γίνεται παρουσίαση της παραγωγής, της μέσης απόδοσης πουλερικών, της διάρθρωσης της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών (ανά περιφέρεια) καθώς και η εξέλιξη των εισαγωγών και εξαγωγών κρέατος πουλερικών στη χώρα μας. Κλείνοντας παρουσιάζονται στοιχεία για το ετήσιο ισοζύγιο παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών σύμφωνα με στοιχεία τόσο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ) όσο και της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ).

3.1 Μέγεθος Εγχώριας Παραγωγής Κρέατος Πουλερικών

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η εξέλιξη της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών και η μέση απόδοση (κιλά /κεφαλή) σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ).

Στον Πίνακα 3.1 δίδεται η εξέλιξη της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών για την περίοδο 2002-2008. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά προκύπτει η ετήσια μεταβολή για την αντίστοιχη περίοδο.

Έτος	Παραγωγή κρέατος (σε τόνους)	Ετήσια (%) Μεταβολή	Σφάγια (κεφαλές)
2002	163.551		104.151.094
2003	169.057	3,4	107.060.252
2004	164.580	-2,6	106.331.627
2005	176.434	7,2	114.012.785
2006	168.500	-4,5	108.388.640
2007	175.793	4,3	112.542.780
2008	181.254	3,1	116.113.670

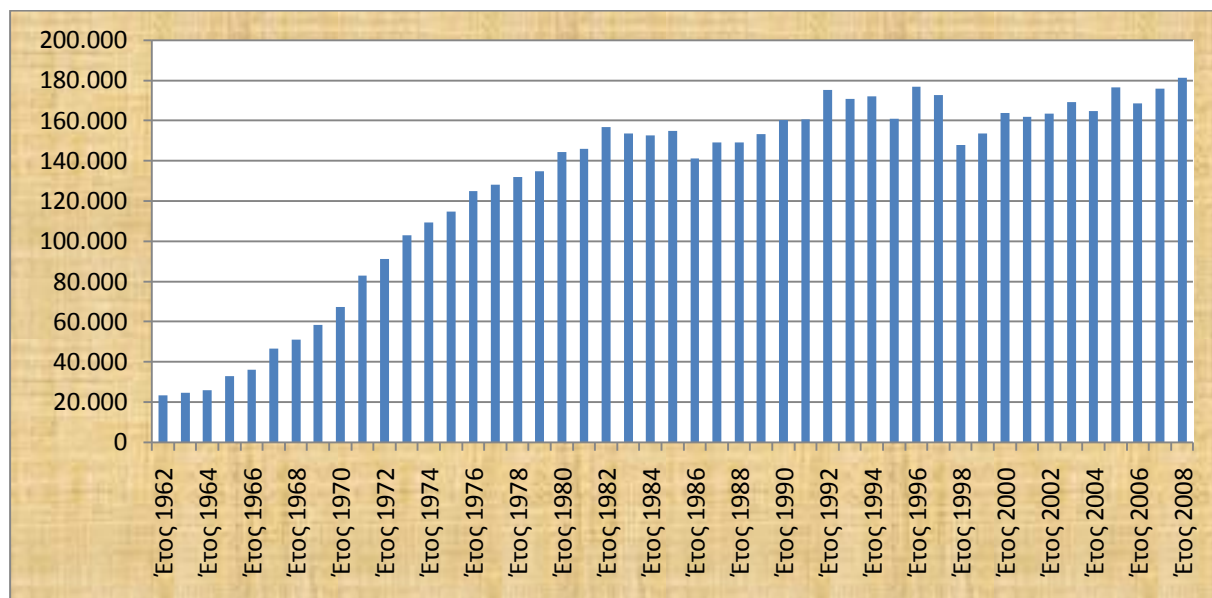
Πίνακας 3.1 : Παραγωγή κρέατος πουλερικών (ποσότητες σε τόνους, Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Η συνολική εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών παρουσίασε ετήσιες διακυμάνσεις. Η υψηλότερη πτώση στην παραγωγή κρέατος πουλερικών έλαβε χώρα το 2006 (-4,5%). Το γεγονός αυτό είναι απόρροια του εντοπισμού του στελέχους H5N1 του ιού της γρίπης των πτηνών.

Αν και επισήμως, το στέλεχος H5N1 του ιού της γρίπης των πτηνών δεν ανιχνεύτηκε σε πτηνοτροφεία της Ελλάδας, η ανίχνευση του ιού σε χώρες της Ευρώπης και δη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης λειτούργησε καταλυτικά στη μείωση της ζήτησης κρέατος πουλερικών στη χώρα μας. Η σημαντική εγχώρια πτώση της παραγωγής κρέατος πουλερικών εξαλείφθηκε το επόμενο έτος 2007. Το έτος 2007 η εγχώρια παραγωγή σημείωσε αύξηση της τάξεως του 4,3 τοις εκατό (από το επίπεδο των 168.500 τόνων στο επίπεδο των 175.793 τόνων). Το έτος 2008 καταγράφεται το υψηλότερο επίπεδο στην εγχώρια παραγωγή κρέατος πουλερικών, 181.254 τόνοι.

Γενικά η παραγωγή κρέατος πουλερικών την επταετία 2002-2008 κινείται σε επίπεδα μεταξύ 163 και 181 χιλιάδων τόνων.

Το Διάγραμμα 3.1 παρουσιάζει την μακροχρόνια εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών σε τόνους κατά την περίοδο 1962-2008.



Διάγραμμα 3.1: Η μακροχρόνια εξέλιξη της παραγωγής κρέατος πουλερικών κατά την περίοδο 1962-2008 (ποσότητες σε τόνους, Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Η συνολική παραγωγή κρέατος πουλερικών ανήλθε κατά το 2007 σε 175 χιλιάδες τόνους από 23,2 χιλιάδες τόνους που ήταν το 1962. Προκύπτει ότι η παραγωγή ξεπέρασε το επταπλάσιο, εντός 45 ετών.

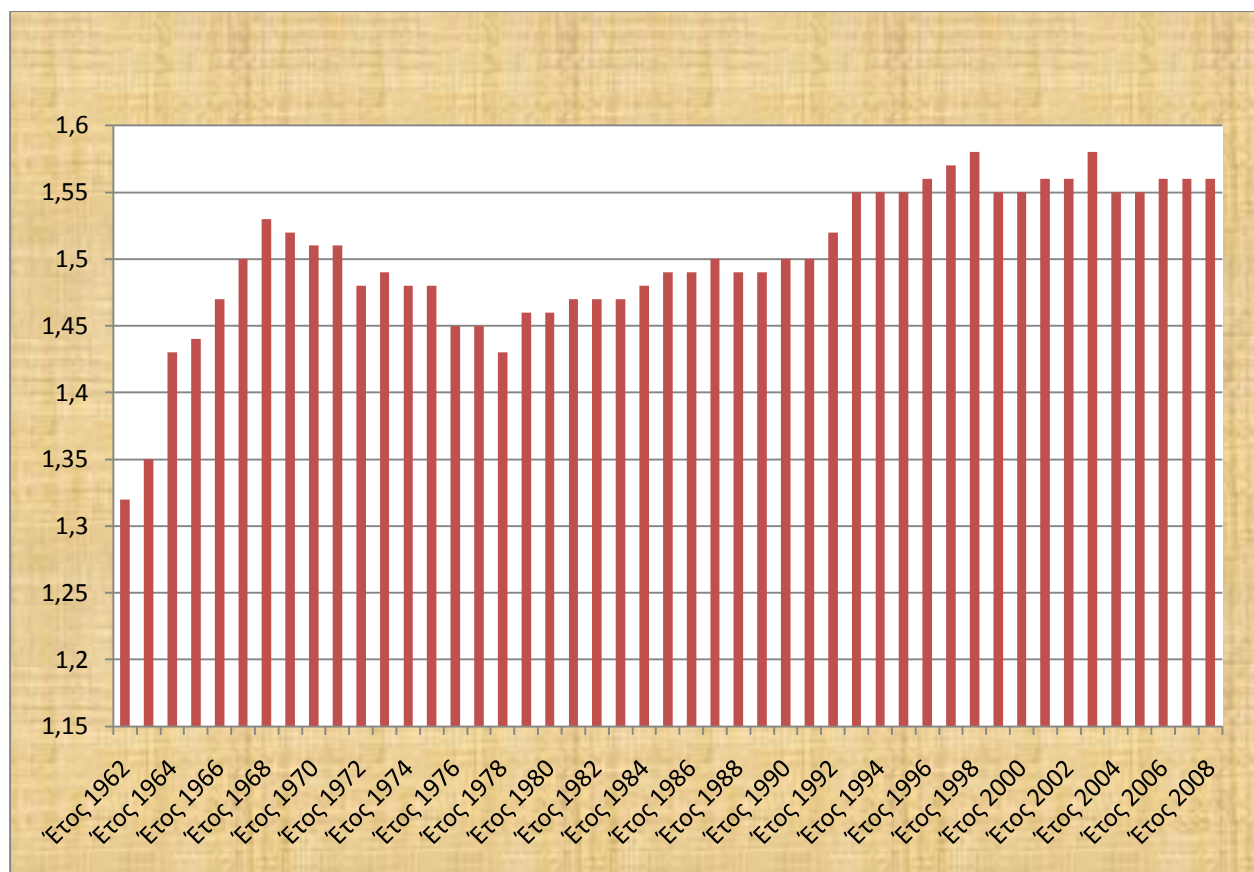
Η εξέλιξη της μέσης απόδοσης πουλερικών (κιλά /κεφαλή) στην Ελλάδα για την περίοδο 2002-2008 , σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.2.

Έτος	Μέση απόδοση (kg/κεφαλή)	Σφάγια (κεφαλές)
2002	1,57	104.151.094
2003	1,58	107.060.252
2004	1,55	106.331.627
2005	1,55	114.012.785
2006	1,55	108.388.640
2007	1,56	112.542.780
2008	1,56	116.113.670

Πίνακας 3.2 : Μέση απόδοση πουλερικών (κιλά /κεφαλή, Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.2 κατά την επταετία 2002-2008 ο ρυθμός μέσης απόδοσης δε ξεπερνά το 1,9%. Προκύπτει ότι η μέση απόδοση πουλερικών κυμαίνεται σε σταθερά επίπεδα.

Το Διάγραμμα 3.2 παρουσιάζει την μακροχρόνια εξέλιξη της μέσης απόδοσης σε (κιλά /κεφαλή) κατά την περίοδο 1962-2008. Η μέση απόδοση ανήλθε κατά το 2007 στα 1,56 κιλά / κεφαλή από 1,13 κιλά / κεφαλή που ήταν το 1962. Προκύπτει ότι η αύξηση της μέσης απόδοσης ισούται με 0,43 κιλά/ κεφαλή, εντός 45 ετών.



Διάγραμμα 3.2 : Η μακροχρόνια εξέλιξη της μέσης απόδοσης πουλερικών κατά την περίοδο 1962-2008 (σε κιλά /κεφαλή, Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Εν συνεχεία στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η διάρθρωση της εγχώριας παραγωγής κρέατος πουλερικών , ανά περιφέρεια, σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς.

Στον Πίνακα 3.3 και Διάγραμμα 3.3. παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή παραγωγής κρέατος πουλερικών ανά περιφέρεια για το έτος 2010 σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς. Στις περιφέρειες Ηπείρου και Στερεά Ελλάδα καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά επί του συνόλου των 13 περιφερειών. Περιφέρεια Ηπείρου 37,5% και περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος 30% αντίστοιχα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	Ποσοστιαία κατανομή παραγωγής κρέατος πουλερικών (%)
Αττικής	4,5
Πελοποννήσου	2
Κρήτη	2,5
Στερεά Ελλάδα	30
Θεσσαλία	4
Δυτική Ελλάδα	3
Νότιο Αιγαίο	1
Βόρειο Αιγαίο	1,5
Δυτική Μακεδονία	0,5
Κεντρική Μακεδονία	11
Ανατολική Μακεδονία/Θράκη	2,5
Ήπειρος	37,5
Ιονίου	0

Πίνακας 3.3: Ποσοστιαία κατανομή παραγωγής κρέατος πουλερικών ανά περιφέρεια για το έτος 2010 (Πηγή : Εκτιμήσεις αγοράς).



Διάγραμμα 3.3: Ποσοστιαία κατανομή παραγωγής κρέατος πουλερικών ανά περιφέρεια για το έτος 2010 (Πηγή: Εκτιμήσεις αγοράς).

3.2 Εξωτερικό Εμπόριο Κρέατος

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται και αναλύεται η εξέλιξη των εγχώριων εισαγωγών και εξαγωγών για το κρέας πουλερικών. Τα στοιχεία προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ - εκτιμήσεις αγοράς. Σκόπιμο να αναφερθεί ότι τα μεγέθη της παραπάνω πενταετίας χρήζουν ενδεχόμενης τροποποίησης. Ωστόσο είναι σαφές ότι παρουσιάζουν ένδειξη για το μέγεθος των εγχώριων εισαγωγών και εξαγωγών, καθώς και για τις κυριότερες χώρες προέλευσης και προορισμού του εξεταζόμενου προϊόντος.

3.2.1 Εξέλιξη των Εγχώριων Εισαγωγών - Κυριότερες Χώρες Προέλευσης

Στον Πίνακα 3.4 παρουσιάζονται, οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών σε χιλιάδες τόνους για τα έτη 1997,2000,2002,2006.

	1997 (σε χιλιάδες τόνους)	2000 (σε χιλιάδες τόνους)	2002 (σε χιλιάδες τόνους)	2006 (σε χιλιάδες τόνους)
Εισαγωγές κρέατος πουλερικών	39,7	49,8	50,7	72,2

Πίνακας 3.4 : Εισαγωγές κρέατος πουλερικών για τα έτη 1997,2000,2002,2006 (σε χιλιάδες τόνους *Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ*).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.4 προκύπτει ότι οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών στην χώρα μας βρίσκονται σε αυξητική πορεία. Το γεγονός αυτό ασκεί πιέσεις στην περαιτέρω αναπτυξιακή πορεία του κλάδου της πτηνοτροφίας. Η συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα εισαγόμενου κρέατος πουλερικών είναι σε θέση να λειτουργήσει ανασταλτικά στην αύξηση της εγχώριας παραγωγής.

Στο Διάγραμμα 3.4 παρουσιάζονται οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών κατά την περίοδο 2002-2006. Οι εισαγωγές κρέατος πουλερικών παρουσίασαν αυξομειώσεις κατά την περίοδο 2002 - 2006.



Διάγραμμα 3.4 : Εισαγωγές κρέατος πουλερικών κατά την περίοδο 2002-2006 (σε τόνους *Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ*).

Το έτος 2003 σημειώνονται τα υψηλότερα επίπεδα στις εισαγωγές πουλερικών (78.500 τόνοι). Το έτος 2006 παρουσιάζεται χαρακτηριστικά η πτώση στις εισαγόμενες ποσότητες κρέατος πουλερικών. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην μειωμένη εγχώρια ζήτηση κρέατος πουλερικών λόγω του στελέχους H1N5 του ιού της γρίπης των πτηνών. Το έτος 2006 οι εισαγόμενοι τόνοι κρέατος πουλερικών αντιστοιχούν σε 72.222 τόνοι.

Στον Πίνακα 3.5 και στα διαγράμματα Διάγραμμα 3.5, Διάγραμμα 3.6 παρουσιάζεται, για το έτος 2006, η μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές κρέατος πουλερικών.

Έτος 2006	Εγχώριες εισαγωγές κρέατος πουλερικών (σε τόνους)
Ιανουάριος 2006	3.390
Φεβρουάριος 2006	3.293
Μάρτιος 2006	3.124
Απρίλιος 2006	3.500
Μάιος 2006	7.463
Ιούνιος 2006	8.310
Ιούλιος 2006	6.383
Αύγουστος 2006	6.124
Σεπτέμβριος 2006	6.243
Οκτώβριος 2006	6.268
Νοέμβριος 2006	7.970
Δεκέμβριος 2006	10.154
Σύνολο	72.222

Πίνακας 3.5 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 3.5 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 3.6 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

Όσον αφορά την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με τη συμμετοχή τους στο σύνολο των εισαγωγών για το έτος 2006, από την Ιταλία εισάγονται 33.959 τόνοι κρέατος πουλερικών. Η Ιταλία βρίσκεται στην πρώτη θέση στο σύνολο των εγχώριων εισαγωγών. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Ολλανδία με 12.710 τόνους. Ακολουθούν σε μικρότερο βαθμό Γαλλία (7.532 τόνοι), Δανία (4.243 τόνοι), Γερμανία (7.965 τόνους). Η συμμετοχή των τρίτων (εκτός Ε.Ε.) χωρών καλύπτει ελάχιστο μέρος των εγχώριων εισαγωγών, Αργεντινή (611 τόνοι), Βραζιλία (121 τόνοι) (ΕΛΣΤΑΤ).

3.2.2 Εξέλιξη των Εγχώριων Εξαγωγών - κυριότερες χώρες προορισμού.

Στον Πίνακα 3.6 παρουσιάζονται, οι εξαγωγές κρέατος πουλερικών σε χιλιάδες τόνους για τα έτη 1997,2000,2002,2006.

	1997 (σε χιλιάδες τόνους)	2000 (σε χιλιάδες τόνους)	2002 (σε χιλιάδες τόνους)	2006 (σε χιλιάδες τόνους)
Εξαγωγές κρέατος πουλερικών	4,5	5,2	4,7	5,0

Πίνακας 3.6 : Εξαγωγές κρέατος πουλερικών για τα έτη 1997,2000,2002,2006.(σε χιλιάδες τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ)

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 3.6 προκύπτει ότι οι εξαγωγές κρέατος πουλερικών στην χώρα μας κυμαίνονται σε σταθερά επίπεδα.

Στον Πίνακα 3.7 και στα Διαγράμματα: Διάγραμμα 3.7, Διάγραμμα 3.8 παρουσιάζεται, για το έτος 2006, η μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές κρέατος πουλερικών.

Έτος 2006	Εγχώριες εξαγωγές κρέατος πουλερικών (σε τόνους)
Ιανουάριος 2006	531,7
Φεβρουάριος 2006	135,7
Μάρτιος 2006	326,7
Απρίλιος 2006	372
Μάιος 2006	370,9
Ιούνιος 2006	387,5
Ιούλιος 2006	361,5
Αύγουστος 2006	400,8
Σεπτέμβριος 2006	495,4
Οκτώβριος 2006	532,8
Νοέμβριος 2006	709,5
Δεκέμβριος 2006	465,2
Σύνολο	5.089,4

Πίνακας 3.7 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 3.7 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 3.8 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές κρέατος πουλερικών για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

Όσον αφορά την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με την κατανομή στο σύνολο των εγχώριων εξαγωγών για το έτος 2006 στην FYROM εξάγονται 1.336 τόνοι κρέατος πουλερικών. Η FYROM βρίσκεται στην πρώτη θέση στο σύνολο των εγχώριων εξαγωγών. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Βουλγαρία με 1077,8 τόνους κρέατος πουλερικών. Ακολουθούν σε μικρότερο βαθμό Κύπρος (866,6 τόνοι), Αλβανία (714,2 τόνοι), Ολλανδία (499,8 τόνοι), Ρουμανία (244,5 τόνοι) και Ιταλία (74,8 τόνοι) (ΕΛΣΤΑΤ).

3.3 Μέγεθος Εγχώριας Αγοράς Κρέατος Πουλερικών

Στον Πίνακα 3.8 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής και κατανάλωσης κρέατος πουλερικών καθώς και το μέγεθος των εισαγωγών-εξαγωγών για τα έτη 1997,2000,2002,2006 (σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τα ετήσια ισοζύγια παραγωγής-κατανάλωσης κρέατος πουλερικών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων). Τα στοιχεία της παραγωγής αφορούν τόσο τη συστηματική πτηνοτροφία όσο και τη χωρική πτηνοτροφία και καλύπτουν, εκτός από κοτόπουλα, και άλλα είδη, όπως γαλοπούλες, πάπιες, χήνες, φραγκόκοτες.

Έτος	1997	2000	2002	2006
Παραγωγή	172,8	163,8	164	168,5
Εισαγωγές	39,7	49,8	50,7	56,7
Εξαγωγές	6	6,4	3,1	9,9
Κατανάλωση	206,2	207,2	211,2	215,1
Βαθμός Αυτάρκειας (%)	83,8	79,1	77,7	78,3
Κατά κεφαλή κατανάλωση (κιλά/χρόνο)	19,7	19,7	19,6	19,3

Πίνακας 3.8 : Ετήσια ισοζύγιο παραγωγής-κατανάλωσης κρέατος πουλερικών (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα βρίσκεται χαμηλότερα από την κατά κεφαλή κατανάλωση του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς, για το 2010, η κατά κεφαλή κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην Ελλάδα διαμορφώνεται σε 18,9 κιλά /έτος.

Κεφάλαιο 4^ο

Ελληνική αγορά αβγού

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζεται το μέγεθος της εγχώριας αγοράς αβγού. Στις ενότητες που ακολουθούν γίνεται παρουσίαση της εγχώριας παραγωγής, ανάλογα με τον τύπο εκτροφής, της διάρθρωσης της εγχώριας παραγωγής αβγού (ανά περιφέρεια) καθώς και η εξέλιξη των εισαγωγών και εξαγωγών αβγού στη χώρα μας. Κλείνοντας παρουσιάζονται στοιχεία για το ετήσιο ισοζύγιο παραγωγής και κατανάλωσης αβγού σύμφωνα με στοιχεία τόσο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Υπ.Α.Α.Τ) όσο και της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ).

4.1 Μέγεθος εγχώριας παραγωγής αβγών

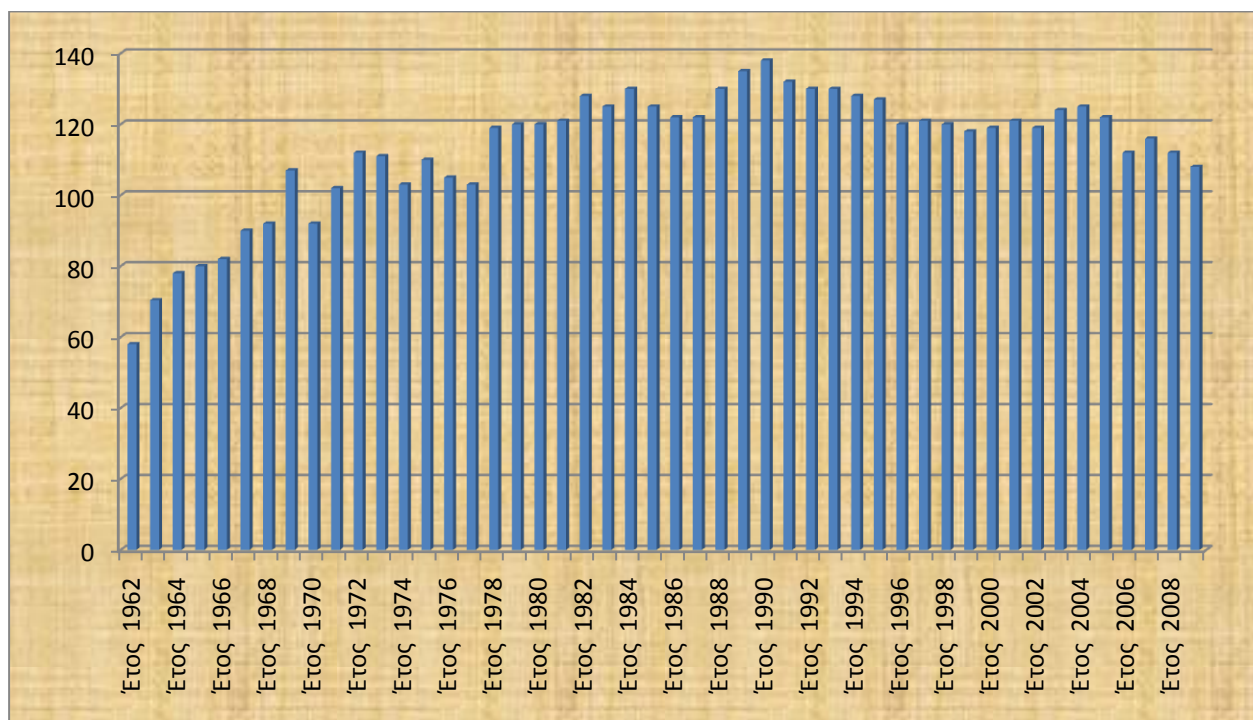
Στον Πίνακα 4.1 παρουσιάζεται η εξέλιξη της συνολικής παραγωγής αβγών στην Ελλάδα για την περίοδο 2001-2009 σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά προκύπτει η ετήσια μεταβολή για την αντίστοιχη περίοδο. Ειδικότερα, η συνολική εγχώρια παραγωγή αβγών κυμάνθηκε κατά την περίοδο 2001-2009 μεταξύ 108 και 125 χιλιάδων τόνων.

Έτος	Συνολική ποσότητα αβγών (τόνους)	Ετήσια μεταβολή (%)
2001	121.678	
2002	119.538	-1,8
2003	124.436	4,1
2004	125.617	0,95
2005	122.651	-2,4
2006	112.762	- 8
2007	116.543	3,6
2008	112.336	-3,6
2009	108.767	-3,18

Πίνακας 4.1 : Συνολική εγχώρια παραγωγή αβγών κατά την περίοδο 2001-2009 (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στη διάρκεια της περιόδου 2001-2009 η συνολική εγχώρια παραγωγή αβγών παρουσίασε αυξομειώσεις. Ως προς την εξέλιξη της, παρατηρήθηκε σημαντική ανοδική τάση την περίοδο 2003-2004. Στη διάρκεια της περιόδου 2003-2004 η συνολική ποσότητα αβγών σε τόνους αυξήθηκε κατά 6 χιλιάδες τόνους, πλησιάζοντας τους 126 χιλιάδες τόνους. Η γρίπη των πτηνών λειτούργησε ως καταλύτης στην ραγδαία πτώση της ζήτησης και της παραγωγής αβγών οδηγώντας την εγχώρια παραγωγή το 2006 στους 112,7 χιλιάδες τόνους. Το έτος 2009 η συνολική εγχώρια παραγωγή αβγών βρέθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο, μη ξεπερνώντας τους 108 χιλιάδες τόνους.

Οι παραπάνω παρατηρούμενες μεταβολές οδηγούν σε ουσιαστικότερα συμπεράσματα αν εξεταστούν σε μακροχρόνια βάση σύμφωνα με το Διάγραμμα 4.1.



Διάγραμμα 4.1 : Εξέλιξη παραγωγής αβγών κατά την περίοδο 1961-2009 (σε χιλιάδες τόνους Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Ειδικότερα η συνολική παραγωγή αβγών ανήλθε κατά το 2004 σε 124,4 χιλιάδες τόνους από 70,6 χιλιάδες τόνους που ήταν το 1962. Με τον τρόπο αυτό, η παραγωγή αυξήθηκε κατά 175% μέσα σε 40 χρόνια, ενώ ιδιαίτερως σημαντική ήταν η αύξηση κατά την περίοδο 1962-1971 καταστρώντας έτσι τη χώρα αυτάρκης.

Στους Πίνακες 4.2, 4.3, 4.4 παρουσιάζεται η εξέλιξη των εγχώρια παραγόμενων ποσοτήτων αβγών ανάλογα με τον τύπο εκτροφής των ωτόκων ορνίθων. Υπάρχουν τρεις τύποι εκτροφής : η χωρική, η αναπαραγωγής και η απλή αβγοπαραγωγή.

Στον Πίνακα 4.2 παρουσιάζεται η εξέλιξη των εγχώρια παραγόμενων ποσοτήτων αβγών από ωτόκες όρνιθες χωρικής πτηνοτροφίας.

Έτος	Όρνιθες χωρικής πτηνοτροφίας	Παραγωγή αβγών χωρικής πτηνοτροφίας
2001	7.520.913	864.825.950
2002	7.284.431	800.261.650
2003	7.201.479	789.742.800
2004	6.927.059	765.865.900
2005	6.474.920	727.655.500
2006	6.062.356	677.531.250
2007	6.124.726	698.192.710
2008	5.231.086	590.066.100
2009	4.937.574	557.062.558

Πίνακας 4.2 : Παραγωγή αβγών από ωτόκες όρνιθες χωρικής πτηνοτροφίας (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Ο συνολικός αριθμός ορνίθων χωρικής πτηνοτροφίας ανήλθε κατά το έτος 2007 σε 4.937.574 από 7.520.913 κατά το έτος 2001 σημειώνοντας πτώση της τάξεως των 2.500.000 ορνίθων χωρικής πτηνοτροφίας. Αντιστοίχως, ως λογικό επακόλουθο, η μείωση των παραγόμενων αβγών χωρικής πτηνοτροφίας.

Στην κατηγορία της συστηματικής πτηνοτροφίας τα παραγόμενα αβγά διαχωρίζονται περαιτέρω σε αβγά εκκολάψεως (από όρνιθες αναπαραγωγής) και σε αβγά καταναλώσεως (από όρνιθες απλής αβγοπαραγωγής).

Στον Πίνακα 4.3 παρουσιάζεται η εξέλιξη των εγχώρια παραγόμενων ποσοτήτων αβγών από ωτόκες όρνιθες αναπαραγωγής συστηματικής πτηνοτροφίας.

Έτος	Όρνιθες αναπαραγωγής συστηματικής πτηνοτροφίας	Αβγά εκκολάψεως συστηματικής πτηνοτροφίας
2001	952.500	160.439.000
2002	885.200	153.169.000
2003	992.300	167.365.000
2004	1.115.300	188.405.000
2005	1.285.900	215.190.000
2006	1.178.000	201.765.000
2007	1.194.288	204.937.600
2008	1.182.885	203.140.000
2009	1.155.900	191.082.000

Πίνακας 4.3 : Παραγωγή αβγών από ωτόκες όρνιθες αναπαραγωγής συστηματικής πτηνοτροφίας (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στον Πίνακα 4.4 παρουσιάζεται η εξέλιξη των εγχώρια παραγόμενων ποσοτήτων αβγών από ωτόκες όρνιθες απλής αβγοπαραγωγικής συστηματικής πτηνοτροφίας.

Έτος	Όρνιθες απλής αβγοπαραγωγική συστηματικής πτηνοτροφίας	Αβγά καταναλώσεως συστηματικής πτηνοτροφίας
2001	5.766.335	1.408.289.650
2002	5.878.246	1.437.334.630
2003	6.231.444	1.531.620.760
2004	6.181.544	1.558.066.120
2005	5.853.800	1.510.167.500
2006	5.538.620	1.375.945.500
2007	5.701.850	1.427.735.000
2008	6.001.965	1.435.510.750
2009	5.890.135	1.427.199.890

Πίνακας 4.4 : Παραγωγή αβγών από ωτόκες όρνιθες απλής αβγοπαραγωγής συστηματικής πτηνοτροφίας (πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στον Πίνακα 4.5 παρουσιάζεται η εξέλιξη των εγχώρια παραγόμενων ποσοτήτων αβγών συστηματικής πτηνοτροφίας από το σύνολο των γεννουσών ορνίθων συστηματικής πτηνοτροφίας.

Έτος	Όρνιθες αναπαραγωγής συστηματικής πτηνοτροφίας	Όρνιθες απλής αβγοπαραγωγική συστηματικής πτηνοτροφίας	Σύνολο γεννουσών ορνίθων συστηματικής πτηνοτροφίας	Σύνολο αβγών συστηματικής πτηνοτροφίας
2001	952.500	5.766.335	6.718.835	1.568.728.650
2002	885.200	5.878.246	6.763.446	1.590.503.630
2003	992.300	6.231.444	7.223.744	1.698.985.760
2004	1.115.300	6.181.544	7.296.844	1.746.471.120
2005	1.285.900	5.853.800	7.139.700	1.725.357.500
2006	1.178.000	5.538.620	6.716.620	1.577.710.500
2007	1.194.288	5.701.850	6.896.138	1.632.672.600
2008	1.182.885	6.001.965	7.184.850	1.656.650.750
2009	1.155.900	5.890.135	7.046.035	1.618.281.890

Πίνακας 4.5: Παραγωγή αβγών από το σύνολο των γεννουσών ορνίθων συστηματικής πτηνοτροφίας (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στον Πίνακα 4.6 παρουσιάζεται η συνολική παραγωγή αβγών από τους τρεις τύπους εκτροφής ορνίθων.

Έτος	Αβγά χωρικής πτηνοτροφίας	Αβγά εκκολάψεως συστηματικής πτηνοτροφίας	Αβγά καταναλώσεως συστηματικής πτηνοτροφίας	Συνολική παραγωγή αβγών (τεμάχια)
2001	864.825.950	160.439.000	1.408.289.650	2.433.554.600
2002	800.261.650	153.169.000	1.437.334.630	2.390.765.280
2003	789.742.800	167.365.000	1.531.620.760	2.488.728.560
2004	765.865.900	188.405.000	1.558.066.120	2.512.337.020
2005	727.655.500	215.190.000	1.510.167.500	2.453.013.000
2006	677.531.250	201.765.000	1.375.945.500	2.255.241.750
2007	698.192.710	204.937.600	1.427.735.000	2.330.865.310
2008	590.066.100	203.140.000	1.435.510.750	2.245.716.850
2009	557.062.558	191.082.000	1.427.199.890	2.175.344.448

Πίνακας 4.6 : Παραγωγή αβγών από τους τρεις τύπους εκτροφής ορνίθων. (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)

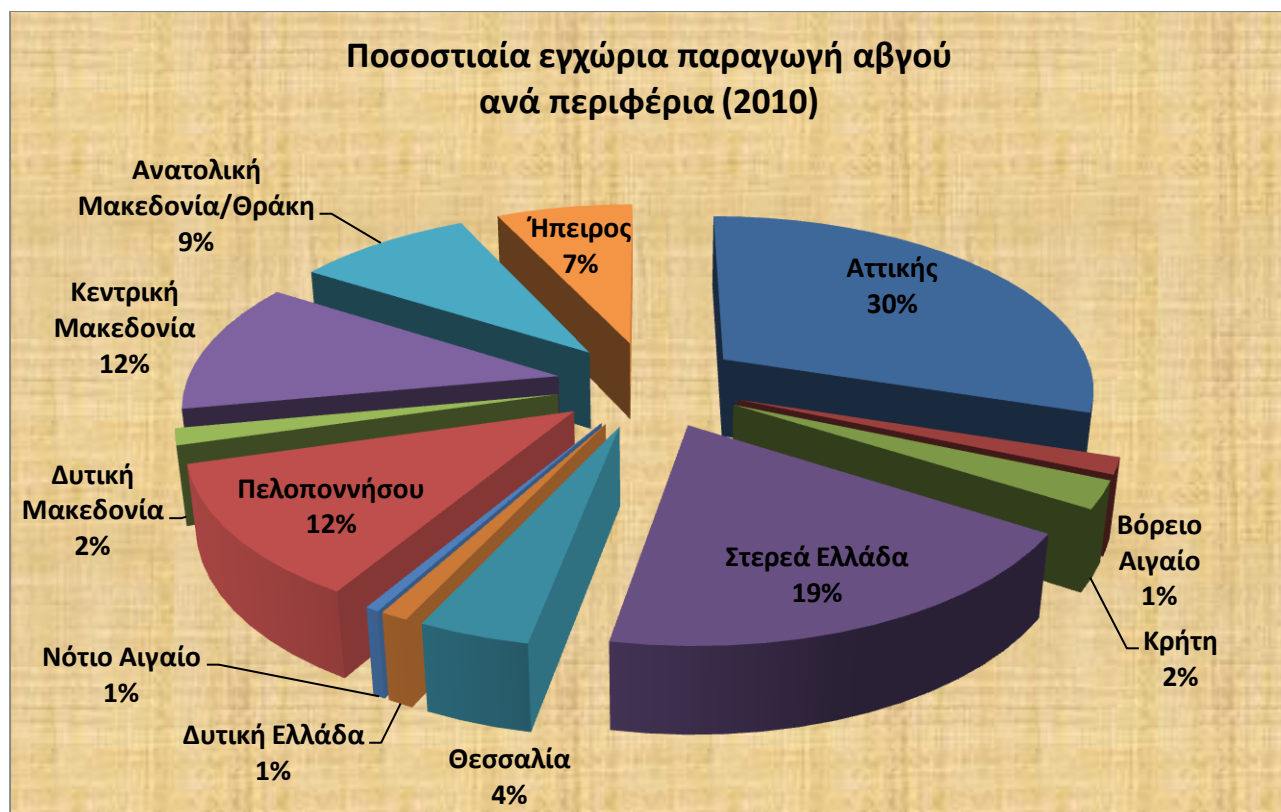
Η παραγωγή αβγών καταναλώσεως συστηματικής πτηνοτροφίας καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό-μερίδιο επί της συνολικής παραγωγής αβγών. Καταλαμβάνει ποσοστό της τάξεως του 65,6 τοις εκατό. Ακολουθούν, τα αβγά χωρικής πτηνοτροφίας με ποσοστό της τάξεως του 25,6 τοις εκατό. Τέλος τα αβγά εκκολάψεως συστηματικής πτηνοτροφίας καταλαμβάνουν ποσοστό της τάξεως του 8,8 τοις εκατό. Είναι εμφανής η κατεύθυνση της Ελληνικής πτηνοτροφίας, με στόχευση στην παραγωγή αβγών καταναλώσεως συστηματικής πτηνοτροφίας.

Εν συνεχεία στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η διάρθρωση της εγχώριας παραγωγής αβγού, ανά περιφέρεια, σύμφωνα με εκτιμήσεις της αγοράς.

Στον Πίνακα 4.7 και Διάγραμμα 4.2. παρουσιάζεται η παραγωγή αβγού, ανά περιφέρεια, για το έτος 2010 σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς. Στις περιφέρειες Αττική και Στερεά Ελλάδα καταγράφονται τα υψηλότερα ποσοστά επί του συνόλου των 13 περιφερειών. Χαρακτηριστικά, περιφέρεια Αττικής 29% και περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος 16% αντίστοιχα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	%
Αττικής	29
Βόρειο Αιγαίο	1,5
Κρήτη	2,5
Στερεά Ελλάδα	17
Θεσσαλία	4
Δυτική Ελλάδα	1
Νότιο Αιγαίο	0,5
Πελοποννήσου	12
Δυτική Μακεδονία	1,5
Κεντρική Μακεδονία	12
Ανατολική Μακεδονία/Θράκη	9
Ήπειρος	7
Ιονίου	0

Πίνακας 4.7 : Ποσοστιαία παραγωγή αβγού ανά περιφέρεια για το έτος 2010 (Πηγή : Εκτιμήσεις αγοράς).



Διάγραμμα 4.2 : Ποσοστιαία εγχώρια παραγωγή αβγού, ανά περιφέρεια, για το έτος 2010 (Πηγή: Εκτιμήσεις αγοράς).

4.2 Εξωτερικό Εμπόριο Αβγού

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται και αναλύεται η εξέλιξη των εγχώριων εισαγωγών και εξαγωγών για το αβγό. Τα στοιχεία προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ - Εκτιμήσεις αγοράς

4.2.1 Εξέλιξη των εισαγωγών-κυριότερες χώρες προέλευσης

Στον Πίνακα 4.8 παρουσιάζονται, οι εισαγωγές αβγού σε χιλιάδες τόνους για τα έτη 1997,2000,2002,2006.

	1997 (σε χιλιάδες τόνους)	2000 (σε χιλιάδες τόνους)	2002 (σε χιλιάδες τόνους)	2006 (σε χιλιάδες τόνους)
Εισαγωγές αβγού	4,5	5,2	4,7	8,9

Πίνακας 4.8 : Εισαγωγές αβγού για τα έτη 1997,2000,2002,2006.(σε χιλιάδες τόνους *Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ*).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 4.8 προκύπτει ότι οι εισαγωγές αβγού στη χώρα μας καταγράφουν αυξανόμενη πορεία. Στη διάρκεια εννέα ετών, 1997-2006, οι εισαγόμενες ποσότητες διπλασιάστηκαν. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς για το έτος 2010 οι εισαγωγές αβγού στην χώρα μας πλησιάζουν τους 11 χιλιάδες τόνους. Η συνεχώς αυξανόμενη ποσότητα εισαγόμενου αβγού λειτουργεί ανασταλτικά στην αύξηση της εγχώριας παραγωγής, στην ανάπτυξη του κλάδου της πτηνοτροφίας.

Στον Πίνακα 4.9 παρουσιάζεται, για το έτος 2006, η μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές αβγού.

Έτος 2006	Εγχώριες εισαγωγές αβγού (σε τόνους)
Ιανουάριος 2006	704,296
Φεβρουάριος 2006	248,957
Μάρτιος 2006	237,460
Απρίλιος 2006	780,538
Μάιος 2006	914,123
Ιούνιος 2006	724,393
Ιούλιος 2006	778,647
Αύγουστος 2006	789,840
Σεπτέμβριος 2006	547,161
Οκτώβριος 2006	930,553
Νοέμβριος 2006	933,173
Δεκέμβριος 2006	1.365,909
Σύνολο	8.949,830

Πίνακας 4.9 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εισαγωγές αβγού για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

Όσον αφορά την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με τη συμμετοχή τους στο σύνολο των εισαγωγών (2006), από την Γερμανία εισάγονται 3.030 τόνοι αβγού. Η Γερμανία βρίσκεται στην πρώτη θέση στο σύνολο των εγχώριων εισαγωγών. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Ισπανία με 1.465 τόνους. Ακολουθούν σε μικρότερο βαθμό Βέλγιο (1.999 τόνοι), Ολλανδία (1.048 τόνοι), Αυστρία (795 τόνοι), Αγγλία (412 τόνοι), Ιταλία (78 τόνους) (ΕΛΣΤΑΤ).

4.2.2 Εξέλιξη των εξαγωγών - κυριότερες χώρες προορισμού

Στον Πίνακα 4.10 παρουσιάζονται, οι εξαγωγές αβγού σε χιλιάδες τόνους για τα έτη 1997,2000,2002,2006.

	1997 (σε χιλιάδες τόνους)	2000 (σε χιλιάδες τόνους)	2002 (σε χιλιάδες τόνους)	2006 (σε χιλιάδες τόνους)
Εξαγωγές αβγού	0,9	1,3	0,2	0,6

Πίνακας 4.10 : Εξαγωγές αβγού για τα έτη 1997,2000,2002,2006 (σε χιλιάδες τόνους *Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ*).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 4.10 προκύπτει ότι οι εξαγωγές αβγού στην χώρα μας κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα. Σε αντιστοιχία, οι εξαγωγές αβγού στην χώρα μας δεν ξεπερνούν το 1% της εγχώριας παραγωγής.

Στον Πίνακα 4.11 παρουσιάζεται, για το έτος 2006, η μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές αβγού.

Έτος 2006	Εγχώριες εξαγωγές αβγού (σε τόνους)
Ιανουάριος 2006	0
Φεβρουάριος 2006	10,658
Μάρτιος 2006	14,734
Απρίλιος 2006	17,512
Μάιος 2006	0
Ιούνιος 2006	0
Ιούλιος 2006	22,766
Αύγουστος 2006	71,661
Σεπτέμβριος 2006	200,590
Οκτώβριος 2006	138,140
Νοέμβριος 2006	129,954
Δεκέμβριος 2006	25,609
Σύνολο	631,6

Πίνακας 4.11 : Μηνιαία εξέλιξη στις εγχώριες εξαγωγές αβγού για το έτος 2006 (σε τόνους Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

Όσον αφορά την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με την κατανομή στο σύνολο των εξαγωγών (2006) στην Γερμανία εξαγονται 222,7 τόνοι αβγού. Η Γερμανία βρίσκεται στην πρώτη θέση στο σύνολο των εγχώριων εξαγωγών. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Κύπρος με 146,7 τόνους αβγού. Ακολουθούν σε μικρότερο βαθμό Ρουμανία (114,6 τόνοι), Γαλλία (105,3 τόνοι), και Ιταλία (21,5 τόνοι).

4.3 Μέγεθος Εγχώριας Αγοράς Αβγού

Στον Πίνακα 4.12 παρουσιάζεται η εξέλιξη της παραγωγής και κατανάλωσης αβγού καθώς και το μέγεθος των εισαγωγών-εξαγωγών για τα έτη 1997,2000,2002,2006 (σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τα ετήσια ισοζύγια παραγωγής-κατανάλωσης αβγού του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και ΕΛΣΤΑΤ). Τα στοιχεία της παραγωγής αφορούν τόσο τη συστηματική πτηνοτροφία όσο και τη χωρική πτηνοτροφία και καλύπτουν, εκτός από το κοτόπουλο, και άλλα είδη, όπως γαλοπούλες, πάπιες, χήνες, φραγκόκοτες κλπ.

Έτος	1997	2000	2002	2006
Παραγωγή	117,7	121,9	123,3	118,1
Εισαγωγές	4,5	5,2	4,7	8,9
Εξαγωγές	0,9	1,3	0,2	0,6
Κατανάλωση	111,8	116,1	117,9	112,8
Βαθμός Αυτάρκειας (%)	97	96,9	96,5	96,1
Κατά κεφαλή κατανάλωση (κιλά/χρόνο)	10,7	11	10,9	10,6

Πίνακας 4.12 : Ετήσια ισοζύγια παραγωγής-κατανάλωσης αβγού (σε χιλιάδες τόνους Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ΕΛΣΤΑΤ).

Κεφάλαιο 5^ο

Φυτά μεγάλης καλλιέργειας-Σιτηρά

Εισαγωγή

Στα φυτά μεγάλης καλλιέργειας ανήκουν τα σημαντικότερα για τη διατροφή των ανθρώπων φυτά, όπως είναι τα χειμερινά και ανοιξιάτικα σιτηρά, τα οποία περιλαμβάνουν κύρια τον αραβόσιτο, το σιτάρι, τη βρίζα, το κριθάρι, τη βρώμη και το κεχρί. Τα σπέρματα των παραπάνω σιτηρών αλέθονται, δίνοντας αλεύρι. Τα σιτηρά διαφορετικά ονομάζονται δημητριακά.

Το σιτάρι εμφανίστηκε το 4.500 π.Χ. και είναι από τα αρχαιότερα φυτά. Οι Αρχαίοι Έλληνες θεωρούν ότι η θεά Δήμητρα δίδαξε την καλλιέργεια του σιταριού στον Ελευσίνιο Τριπτόλεμο. Ο αραβόσιτος είναι το αρχαιότερο δημητριακό, καθώς εμφανίστηκε κάπου στην κεντρική Αμερική πριν από 20.000 χρόνια. Παρόλα αυτά άργησε πολύ να γίνει αποδοτικό φυτό. Στην Ευρώπη εισήχθη από τον Ισπανό Φερνάνδο Κορτές το έτος 1519. Από την Ισπανία, οι Άραβες το διέδωσαν στη Μεσογειακή Αφρική και από την Αίγυπτο στην Οθωμανική αυτοκρατορία και την Ελλάδα (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

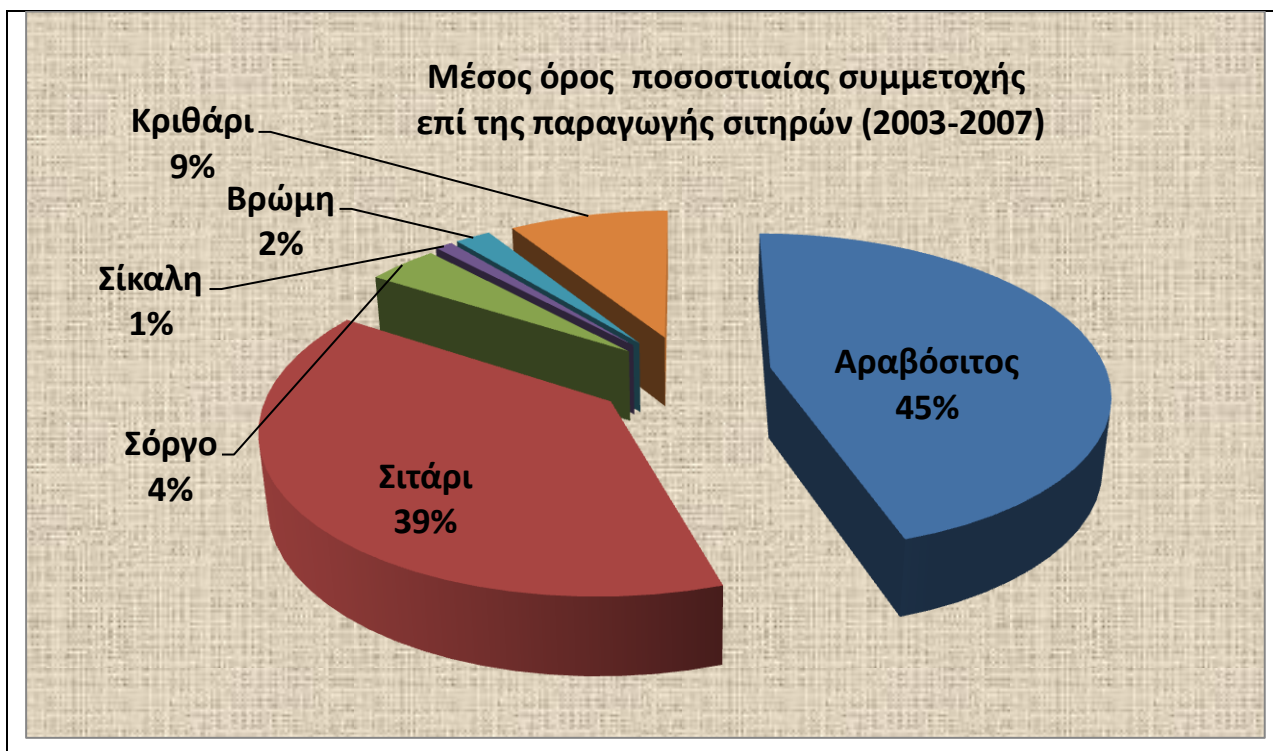
5.1 Καλλιέργεια και παραγωγή προϊόντων σιτηρών

Τα σιτηρά κατέχουν εξέχουσα θέση στον αγροτικό τομέα, σκεπτόμενος κανείς την πολλαπλή χρήση των προϊόντων τους, κυρίως στη διατροφή του ανθρώπου, στην κάλυψη των διατροφικών αναγκών της ζωικής παραγωγής και πλέον για ενεργειακούς λόγους. Η παγκόσμια παραγωγή σιτηρών κατά μέσο όρο για τη χρονική

περίοδο 2003-2007 εκτιμάται σε 1.523 εκατομμύρια τόνους. Ειδικότερα τα χειμερινά σιτηρά καλλιεργούνται κάθε χρόνο σε έκταση μεγαλύτερη από 2.900 εκατομμύρια στρέμματα, σε περισσότερες από 120 χώρες. Στον Πίνακα 5.1 και στο Σχήμα 5.1 παρουσιάζεται ο μέσος όρος παραγωγής σιτηρών σε παγκόσμιο επίπεδο για την πενταετία 2003-2007. Στον ίδιο πίνακα παρουσιάζεται το ποσοστό επί συνόλου παραγωγής ανά σιτηρό. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 5.1 προκύπτει ότι ο αραβόσιτος καταλαμβάνει το υψηλότερο ποσοστό στην παγκόσμια παραγωγή, 45 τοις εκατό, με παραχθείσα ποσότητα 638,8 εκατομμύρια τόνους. Ακολουθεί ο σίτος δεύτερος με ποσοστό της τάξεως του 39 τοις εκατό και παραχθείσα ποσότητα 596,9 εκατομμύρια τόνους. Σε μονοψήφια ποσοστά κυμαίνονται τα υπόλοιπα σιτηρά επί συνόλου παραγωγής.

Σιτηρά	Μέσος όρος παραγωγής (σε εκατομμύρια τόνους)	Μέσος όρος επί συνόλου παραγωγής σιτηρών (%)
Αραβόσιτος	684	44,89
Σιτάρι	597	39,19
Κριθάρι	143	9,38
Σόργο	60	3,92
Βρώμη	25	1,63
Σίκαλη	15	0,98
Σύνολο	1.524	100,00

Πίνακας 5.1 : Μέσος όρος παραγωγής και ποσοστιαία συμμετοχή παραγωγής σιτηρών σε παγκόσμιο επίπεδο για τη χρονική περίοδο 2003-2007 (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).



Σχήμα 5.1 : Μέσος όρος ποσοστιαίας συμμετοχής επί της παραγωγής σιτηρών σε παγκόσμιο επίπεδο για τη χρονική περίοδο 2003-2007 (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στον Πίνακα 5.2 παρουσιάζονται οι σημαντικότερες χώρες παραγωγής σιτηρών στον κόσμο, για το έτος 2009.

Χώρες	Παραγωγή σιτηρών (σε εκατομμύρια τόνους)
Κίνα	115,1
Ινδία,	80,7
Ρωσία	61,7
ΗΠΑ	60,3
Γαλλία	38,3
Καναδάς	26,5
Γερμανία	25,1
Πακιστάν	24
Αυστραλία	21,7
Πακιστάν	20,9

Πίνακας 5.2 : Χώρες με την μεγαλύτερη παραγωγή δημητριακών καρπών στον κόσμο για το έτος 2009 (σε εκατομμύρια τόνους, Πηγή: International Grains Council).

Στην Ελλάδα, μέχρι το έτος 2005 παρουσιάστηκε μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων των χειμερινών σιτηρών και ιδιαίτερα αυτή του μαλακού σιταριού. Αντιθέτως η μέση στρεμματική απόδοση του, καθώς και των υπολοίπων χειμερινών σιτηρών, παρουσίασε ανοδική τάση. Το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγής του μαλακού σιταριού προήλθε από τους νομούς Κοζάνης, Γρεβενών, Θεσσαλονίκης και Κιλκίς. Την ίδια περίοδο, παρουσιάστηκε αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων και της παραγωγής του σκληρού σιταριού, ενώ παρόμοια τάση παρουσίασε και η σίκαλη. Οι κύριοι νομοί παραγωγής σκληρού σιταριού είναι ο Έβρος, η Χαλκιδική, η Θεσσαλονίκη, το Κιλκίς, η Λάρισα και η Μαγνησία. Η καλλιεργούμενη με κριθάρι και με βρώμη έκταση, όσο και η παραγωγή τους ακολούθησε πτωτική πορεία.

Στη χώρα μας, το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων με σιτηρά ανέρχεται περίπου σε 12 εκατομμύρια στρέμματα και η εσωτερική ζήτηση καλύπτεται κυρίως από εισαγωγές που φτάνουν τους 1.700.000 τόνους περίπου (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Στον Πίνακα 5.3 παρουσιάζεται η μέση καλλιεργούμενη έκταση και η μέση παραγωγή σιτηρών στον Ελλαδικό χώρο για την πενταετία 2004-2008 (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Σιτηρά	Καλλιεργούμενη έκταση (σε στρέμματα)	Συνολική παραγωγή (σε τόνους)
Αραβόσιτος	2.203.802	2.085.140
Σκληρό Σιτάρι	5.872.324	1.293.376
Μαλακό Σιτάρι	1.427.160	393.374
Κριθάρι	1.001.480	240.100
Βρώμη	549,860	105,800
Σύνολο	10.505.316	4.012.096

Πίνακας 5.3 : Μέση εγχώρια καλλιεργούμενη έκταση και μέση παραγωγή σιτηρών για την πενταετία 2004-2008 (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων)

Το σκληρό σιτάρι καταλαμβάνει την πρώτη θέση σε καλλιεργούμενη έκταση και σε παραγωγή με ποσοστό της τάξεως του 60 τοις εκατό και 34 τοις εκατό επί συνόλου, αντίστοιχα. Η πλεονασματική ποσότητα του σκληρού σίτου εξάγεται είτε ως σιτάρι (σπόρος), είτε ως σιμιγδάλι (αλεύρι για παραγωγή ζυμαρικών), κυρίως στην Ιταλία.

Στον Πίνακα 5.4 παρουσιάζονται οι Ελληνικές εισαγωγές και εξαγωγές ανά σιτηρό ως μέσος όρος για την πενταετία 2002-2006 (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Σιτηρά	Εγχώριες εισαγωγές σιτηρών (σε τόνους)	Εγχώριες εξαγωγές σιτηρών (σε τόνους)
Αραβόσιτος	526.335,58	118.188,10
Σκληρό Σιτάρι	52.027,10	166.507,86
Μαλακό Σιτάρι	1.019.247,48	94.110,10
Κριθάρι	296.746,46	11.020,36
Βρώμη	28.930,26	0,40
Σόργο	367,24	6,00

Πίνακας 5.4 : Ελληνικές εισαγωγές και εξαγωγές ανά δημητριακό καρπό για την πενταετία 2002-2006
(Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Είναι εμφανές, ότι η χώρα μας είναι ελλειμματική σε παραγωγή μαλακού σιταριού, κριθαριού και αραβοσίτου. Προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της εγχώριας αγοράς εισάγονται ποσότητες ύψους 1 εκατομμυρίου τόνων μαλακού σιταριού, 300.000 τόνων κριθαριού (προέρχονται κυρίως από Γερμανία) και 527.000 τόνων αραβοσίτου οι οποίοι εισάγονται κυρίως από Γαλλία, Βουλγαρία, Ουκρανία.

Στον τομέα των σιτηρών, οι ενδοκοινοτικές τιμές εξακολουθούν να είναι, κατά μέσο όρο, μεγαλύτερες από τις παγκόσμιες τιμές. Το γεγονός αυτό λειτουργεί ως τροχοπέδη στις εξαγωγές των Ευρωπαϊκών σιτηρών ή των μεταποιημένων προϊόντων. Οι ενισχύσεις αντισταθμίζουν, για τους εξαγωγείς, την διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς στην Ευρωπαϊκή αγορά και της τιμής πώλησης τους

στις διεθνείς αγορές. Η διακοπή των ενισχύσεων είναι σε θέση να προσβάλει την εμπορική βιωσιμότητα της Ευρωπαϊκής αγοράς (Πηγή: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Κεφάλαιο 6^ο

Επιχειρήσεις του κλάδου της Πτηνοτροφίας

6.1 Επιχειρήσεις βιομηχανιών ζωοτροφών

Ο σύνδεσμος Ελληνικών βιομηχανιών ζωοτροφών αριθμεί περί τα 55 μέλη. Εξ αυτών τα υψηλότερα μερίδια της αγοράς κατέχουν οι κάτωθι επιχειρήσεις :

- ❖ ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.
- ❖ ΜΥΛΟΙ ΣΟΓΙΑΣ Α.Ε
- ❖ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε
- ❖ Agroinvest Α.Ε

Στον Πίνακα 6.1 και Διάγραμμα 6.1 παρουσιάζεται, σύμφωνα με Εκτιμήσεις αγοράς, η ποσοστιαία εγχώρια πώληση της πρώτης ύλης : Σόγια, ανά επιχείρηση βιομηχανιών ζωοτροφών για το έτος 2009.

Ελληνικές βιομηχανίες ζωοτροφών	Ποσοστιαία πώληση Σόγιας
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	36%-37%
ΜΥΛΟΙ ΣΟΓΙΑΣ Α.Ε	28%-30%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε	26%-28%
Agroinvest Α.Ε	8%-10%
Ανεξάρτητοι έμποροι	υπόλοιπο

Πίνακας 6.1 : Ποσοστιαία πώληση της πρώτης ύλης : Σόγια, ανά επιχείρηση βιομηχανιών ζωοτροφών για το έτος 2009
(Πηγή: Εκτιμήσεις Αγοράς).

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι η ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς στην πώληση της Σόγιας, με ποσοστό της τάξεως του 36 τοις εκατό. Ακολουθούν με ελάχιστη μεταξύ τους διαφορά οι ΜΥΛΟΙ ΣΟΓΙΑΣ Α.Ε και η ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε, με ποσοστό της τάξεως του 29 και 26 τοις εκατό. Η Agroinvest Α.Ε καταλαμβάνει ποσοστό της τάξεως 8 με 10 τοις εκατό.



Διάγραμμα 6.1 : Ποσοστιαία πώληση της πρώτης ύλης : Σόγια, ανά επιχείρηση βιομηχανιών ζωοτροφών για το έτος 2009 (Πηγή: Εκτιμήσεις Αγοράς).

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται δύο εκ των κυριοτέρων επιχειρήσεων βιομηχανιών ζωοτροφών, προμήθειας πρώτων υλών όπως αραβόσιτος, σίτος, κριθάρι, σόγια, υποπροϊόντα σιτηρών.

Τα κριτήρια επιλογής των επιχειρήσεων είναι ο κύκλος εργασιών, η επωνυμία (brand name), η διεύθυνση της έδρας και των εγκαταστάσεων της κάθε εταιρείας (εργοστάσια, αποθηκευτικοί

χώροι), ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού, το δίκτυο διανομής και πώλησης.

Στον Πίνακα 6.2 αναφέρονται οι κάτωθι επιχειρήσεις βιομηχανιών ζωοτροφών :

❖ ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.

❖ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε

Πίνακας 6.2 : Παρουσίαση δύο εκ των σημαντικότερων επιχειρήσεων βιομηχανιών ζωοτροφών στην εγχώρια αγορά.

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ



Διεύθυνση Έδρα:

Βουκουρεστίου 46-48, 10673 Αθήνα
Πωλήσεις: 210 3664210
Fax: 210 3644765 , 3631033

Εργοστάσια- Αποθηκευτικοί χώροι:

Ψαχνά Εύβοια
Τηλ: 22280 22771-3
Πωλήσεις: 22280 , 22774-5
e-mail: mail@soyahellas.gr

Προσωπικό : 120

Κύκλος εργασιών : 420.392.156 € (2008)

Δραστηριότητες : Ζωοτροφές, Δημητριακά, Μαργαρίνες.

Άλλα στοιχεία : Είναι η μεγαλύτερη σε κύκλο εργασιών αλλά και εύρος δραστηριοτήτων στη βιομηχανία τροφίμων στην Ελλάδα. Στην 25ετή και πλέον πορεία της έχει μια απολύτως καθετοποιημένη παραγωγική διαδικασία που περιλαμβάνει επαγγελματικές μαργαρίνες, φυτικά λίπη, σπορέλαια, μαγειρικά λίπη, ελαιόλαδα και φυτική σαντιγί. Γενικά η εταιρεία έχοντας ειδικό τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης έχει τη δυνατότητα σχεδιασμού οποιουδήποτε προϊόντος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του πελάτη.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε

Διεύθυνση Έδρα:

ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΔΡΑ: Βησσαρίωνος 9, Αθήνα 106 72, Αττική

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210 36.41.174-9

E-MAIL: dimigr@dimitriaki.gr

WEB SITE: www.dimitriaki.gr

Fax: 210 36.41.106

Εργοστάσια-Αποθηκευτικοί χώροι :

- ❖ Σίνδος – Θεσσαλονίκη
- ❖ Ροδολίβους – Σέρρες

Προσωπικό : 30

Κύκλος εργασιών : 168.122.762 € (2008)

Δραστηριότητες : Αντιπροσωπείες, εισαγωγές και χονδρική εμπορία ζωοτροφών, συμπληρωμάτων και δημητριακών.

Άλλα στοιχεία : Ιδρύθηκε το 1981. Η ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε, με δραστηριότητα σε αντιπροσωπείες, εισαγωγές και χονδρικό εμπόριο δημητριακών, σπορέλαιων, αλεύρων, ζωοτροφών και συμπληρωμάτων επέλεξε το Πληροφοριακό Σύστημα ORAMA ERP της εταιρείας Quality & Reliability ΑΕ, μέλος του Ομίλου Πουλιάδη, για την Εμπορική και Οικονομική Διαχείρισή της.

6.2 Πωλήσεις Παραγωγικών Εταιρειών του Κλάδου

Στο παρόν κεφάλαιο παρατίθενται οι πωλήσεις των δύο επιχειρήσεων βιομηχανιών ζωοτροφών που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα με βάση τους δημοσιευμένους ισολογισμούς (Πίνακας 6.3).

Επωνυμία	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	218.915,3	240.983,1	240.983,1	220.840,6	272.518,4	420.392,1
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε	116.212,9	117.397,4	92.275,1	163.697,5	188.858,8	168.122,7

Πίνακας 6.3 : Πωλήσεις των δύο επιχειρήσεων βιομηχανιών ζωοτροφών ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε. και ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε
(σε χιλιάδες ευρώ , Πηγή : Δημοσιευμένοι Ισολογισμοί).

Οι πωλήσεις της επιχείρησης βιομηχανιών ζωοτροφών ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε ακολουθούν αύξουσα πορεία την περίοδο 2003-2008. Εξαιρεση αποτελεί το έτος 2006 κατά το οποίο σημειώθηκε μείωση κατά 20 εκατομμύρια ευρώ. Από το έτος 2003 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 92,7 τοις εκατό.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης βιομηχανιών ζωοτροφών ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε παρουσιάζουν αυξομειώσεις κατά την περίοδο 2003-2008. Το έτος 2007 σημειώθηκε ο υψηλότερος κύκλος εργασιών 188.858.891 € . Από το έτος 2003 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 44,8 τοις εκατό.

6.3 Παραγωγικές επιχειρήσεις κρέατος πουλερικών και αβγού

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται ορισμένες εκ των κυριότερων επιχειρήσεων παραγωγής κρέατος πουλερικών και αβγού (Πίνακας 6.4).

Κριτήρια επιλογής των επιχειρήσεων αυτών είναι ο κύκλος εργασιών, η επωνυμία (brand name), η διεύθυνση της έδρας και των εγκαταστάσεων της κάθε εταιρείας (εκτροφεία, εργοστάσια, σφαγεία, αποθηκευτικοί χώροι), ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού, το δίκτυο διανομής και πώλησης.

Πέρα από τις αναφερόμενες εταιρείες, στον κλάδο δραστηριοποιείται πλήθος ακόμη επιχειρήσεων, ορισμένες εκ των οποίων λειτουργούν σε υψηλή κλίμακα πωλήσεων.

Στον Πίνακα 6.4 αναφέρονται οι κάτωθι πτηνοτροφικές επιχειρήσεις:

- ❖ **Επιχειρήσεις παραγωγής κρέατος πουλερικών** : HELLENIC QUALITY FOODS A.E. , ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε., ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε., ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε.

- ❖ **Επιχειρήσεις παραγωγής αβγών** : ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε, ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε.

Πίνακας 6.4 Παραγωγικές / βιομηχανικές εταιρείες του κλάδου της Πτηνοτροφίας

HELLENIC QUALITY FOODS A.E.



Διεύθυνση Έδρα:

Γ. Γεννηματά 190 18, Μαγούλα, Αττική
Τηλ.: 210-616.1500, φαξ: 210-616.1599

Εργοστάσια:

Οδός Ελευσίνας . Δερβενοχωρίων, 196 00 Μάνδρα
Νέα Αρτάκη, 346 00 Εύβοια

Προσωπικό : 450

Κύκλος εργασιών : 103.384.319 € (2008)

Δραστηριότητες : Παραγωγή, εισαγωγές και χονδρικό εμπόριο προϊόντων ζύμης. Εκτροφή ζώων -πτηνοτροφείο. Διάθεση ζώντων πουλερικών, νεοσσών και αβγών εκκόλαψης. Παραγωγή και επεξεργασία κρέατος πουλερικών. Παραγωγή αλλαντικών, ζωοτροφών, συμπληρωμάτων και κατεψυγμένων φαγητών.

Άλλα στοιχεία : Ιδρύθηκε το 1980, με την επωνυμία Κανάκης Αντώνιος Βιομηχανία Φύλλου Κρούστας-Κανταΐφι ΑΕΒΕ. Προήλθε από μετατροπή σε Α.Ε της νομικής μορφής της ατομικής επιχείρησης

«Βιοφυλκάν» Αντώνιος Κανάκης (προϋπήρχε από το 1962). Το 1986 η εταιρεία μετονομάστηκε σε Φύλλο-Κανταΐφι-Σφολιάτα Α. Κανάκης Α.Ε.Β.Ε., ενώ το 1988 πέρασε στον έλεγχο της οικογένειας Ι.Φιλίππου και η επωνυμία της άλλαξε σε Κανάκι Α.Ε. Μέχρι τα τέλη του 1999 ασχολείτο με την παραγωγή και διάθεση προϊόντων με βάση τη ζύμη. Στο τέλος του 1999 ο όμιλος εταιριών του Ι. Φιλίππου εξαγόρασε μια από τις πιο ιστορικές πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, την ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ ΑΕ η οποία βρισκονταν σε καθεστώς διαχείρισης από την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Η εξαγορά έγινε από την ΚΑΝΑΚΙ Α.Ε που ανήκε στον όμιλο και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε HELLENIC QUALITY FOODS (HQF) για να ενσωματώσει τις δύο δραστηριότητες, τόσο αυτή των ζυμών, όσο και αυτή των πουλερικών.

Από τον Ιανουάριο του 2000 όλα τα προϊόντα ΜΙΜΙΚΟΣ διατίθενται μόνο συσκευασμένα. Έτσι, αφενός μεν αυξάνεται η προστασία τους από τυχαίες εξωτερικές επιμολύνσεις, αφετέρου δε ο καταναλωτής γνωρίζει τον παραγωγό του κοτόπουλου, την προέλευσή του, καθώς και όλα τα στοιχεία του (ημερομηνία σφαγής και λήξης κ.λ.π.).

Στα μέσα του 2001, τοποθετήθηκε στην αγορά η πρώτη σειρά από προϊόντα με βάση το κρέας από κοτόπουλο. Πρόκειται για νωπά προϊόντα που παράγονται από ελληνικά κοτόπουλα ΜΙΜΙΚΟΣ. Το 2002 κυκλοφόρησαν και προϊόντα τύπου αλλαντικών (παριζάκι, φιλέτο κοτόπουλο, λουκάνικα κ.λπ.), πάντα στην ίδια φιλοσοφία. Το κρίσιμο χαρακτηριστικό για την επιτυχία αυτών των προϊόντων είναι ότι παράγονται από νωπά Ελληνικά κοτόπουλα.

Στην παραγωγή αναβαθμίσθηκαν το εκκολαπτήριο, το εργοστάσιο ζωοτροφών και οι φάρμες, ενώ κατασκευάστηκε ένα νέο σφαγείο, τεμαχιστήριο και τυποποιητήριο. Η συνολική επιφάνεια των εγκαταστάσεων ξεπερνάει τα 200.000 τ.μ.

Στη διακίνηση αντικαταστάθηκε όλος ο στόλος των φορτηγών με νέα σύγχρονα οχήματα με ψυκτικό θάλαμο ικανό να διατηρήσει το προϊόν στη σωστή θερμοκρασία ανεξάρτητα από τις εξωτερικές καιρικές συνθήκες ενώ, παράλληλα, κατασκευάστηκαν επτά νέα κέντρα διανομής σε ολόκληρη την Ελλάδα, με σύγχρονες ψυκτικές εγκαταστάσεις, ώστε να διασφαλίζεται απόλυτα ο κύκλος ψύξης από την παραγωγή μέχρι το κατάστημα πώλησης.

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε.



Διεύθυνση Έδρα:

Οδός Χαλκίδας - Αιδηψού (6ο χλμ.), 341 00 Εύβοια
Τηλ.: 22210-45011-2, 41648, φαξ: 22210-42010

Εργοστάσια:

Έξω Παναγίτσα, 341 00 Χαλκίδα
Αρτάκη Βατώντας, 341 00 Χαλκίδα
Ψαχνά, 344 00 Εύβοια
Δοκός, 345 00 Αλιβέρι
Πούρνος, Καθενοί, 340 18 Εύβοια

Προσωπικό : 74

Κύκλος εργασιών : 18.813.994 € (2008)

Δραστηριότητες : Εκτροφή πουλερικών. Σφαγείο. Παραγωγή, επεξεργασία και διάθεση νωπών, κατεψυγμένων πουλερικών και υποπροϊόντων πτηνοσφαγείου.

Άλλα στοιχεία : Η οικογένεια Αγγελάκη άρχισε να ασχολείται με την πτηνοτροφία το 1962. Ο Νικόλαος και η Παναγιώτα Αγγελάκη δημιούργησαν μια μικρή οικογενειακή πτηνοτροφική επιχείρηση στη Χαλκίδα. Σταδιακά, οι συνθήκες στην Ελληνική αγορά άλλαξαν και οι νέες, μεγαλύτερες απαιτήσεις οδήγησαν στην ανάπτυξη της οικογενειακής επιχείρησης και στην εξέλιξη της σε μια σύγχρονη, καθετοποιημένη βιομηχανική μονάδα.

Το 1992 ιδρύθηκε η Αγγελάκης Α.Ε. και κατασκευάστηκε ιδιόκτητο σύγχρονο πτηνοσφαγείο στην περιοχή του Πούρνου Εύβοιας. Η νέα γενιά της οικογένειας Αγγελάκη, ο Θάνος και ο Ταξιάρχης, μπήκαν δυναμικά στην επιχείρηση και συνέβαλαν αποτελεσματικά στην ανέλιξη της Αγγελάκης Α.Ε. σε μία άρτια οργανωμένη μονάδα παραγωγής νωπού κοτόπουλου.

Οι συνεχείς και προσεκτικά σχεδιασμένες επενδύσεις στον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού είναι απολύτως απαραίτητες για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης. Η εταιρεία έχει πραγματοποιήσει επενδυτικό πρόγραμμα συνολικής αξίας 3.500.000€ την τελευταία 5ετία, για ανάπτυξη υποδομών και εξοπλισμών με απώτερο σκοπό την βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων. Τον Αύγουστο του 2008

κατατέθηκε νέο επενδυτικό πλάνο, αξίας 12.000.000 €, που αφορά βελτιστοποιήσεις και τον εκσυγχρονισμό του τομέα της ζωικής παραγωγής και της μεταποίησης.

Η επιχείρηση εδρεύει στην ευρύτερη περιοχή της Χαλκίδας, σε εγκαταστάσεις σύγχρονες και πλήρως εξοπλισμένες. Οι κύριες παραγωγικές της μονάδες είναι οι εξής:

- Πτηνοτροφικές μονάδες κλειστού τύπου δυναμικότητας 8 εκατομμυρίων πτηνών ετησίως
- Εργοστάσιο παραγωγής ζωοτροφών 100% φυτικών (σιτάρι, καλαμπόκι, σόγια).

- Σύγχρονο και άρτια εξοπλισμένο εργοστάσιο πτηνοσφαγής με αυτοματοποιημένο τεμαχιστήριο.
- Στόλο φορητών ψυγείων εξοπλισμένο με καταγραφικά θερμοκρασίας που παρέχουν πληροφόρηση ανά 2'. Η καταγραφή των θερμοκρασιών παρακολουθείται από δορυφορικό σύστημα.
- Η επιχείρηση έχει ιδιόκτητο κτιριακό συγκρότημα μέσα στη Χαλκίδα, στο οποίο στεγάζονται όλες οι διοικητικές υπηρεσίες.

Μια συστηματική προσέγγιση για την ασφάλεια και την εν γένει ποιότητα του κρέατος ξεκινά από την φάρμα γεννητόρων, συνεχίζεται στην εκκόλαψη και την τοποθέτηση των νεοσσών στους θαλάμους εκτροφής και στη συνέχεια στο πτηνοσφαγείο. Ολοκληρώνεται κατά την παράδοση στα εμπορικά καταστήματα και τον τελικό αποδέκτη, τον καταναλωτή, όπως ακριβώς ορίζει η Λευκή Βίβλος της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα τρόφιμα (from farm to fork).

Σήμερα, τα προϊόντα Αγγελάκης διατίθενται στα μεγαλύτερα super markets της χώρας καθώς και σε γνωστές εταιρείες μαζικής εστίασης.

ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε.



Διεύθυνση Έδρα:

Τανάγρα, 320 09 Σχηματάρι

τηλ.: 22620-55468, 55478, φαξ: 22620-55478

Εργοστάσια:

Φλόκα, Τανάγρα, 341 00 Σχηματάρι

Ραχήλη, 320 09 Σχηματάρι

Παντείχι, 341 00 Χαλκίδα

Αγ. Αθανάσιος, 320 09 Σχηματάρι

Προσωπικό : 110

Κύκλος εργασιών : 27.127.060 € (2008)

Δραστηριότητες : Πτηνοτροφείο. Πτηνοσφαγείο. Επεξεργασία νωπών και κατεψυγμένων πουλερικών. Παραγωγή (φασόν) και εμπόριο πτηνοτροφών.

Άλλα στοιχεία : Η εταιρία ΑΦΟΙ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ Α.Β.Ε.Ε. δραστηριοποιείται στον κλάδο της πτηνοτροφίας για πάνω από 40 χρόνια. Η εταιρία ΑΦΟΙ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ Α.Β.Ε.Ε. καθετοποιεί πλήρως την

παραγωγική της διαδικασία, διαθέτοντας ιδιοκτήτες μονάδες αναπαραγωγής νεοσσών, παραγωγής φυραμάτων, εκτροφής κλειστού κυκλώματος, σφαγείο, τυποποίηση καθώς και στόλο φορτηγών ψυγείων, διασφαλίζοντας έτσι τον πλήρη ποιοτικό έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας και του εμπορικού κυκλώματος, παράγοντας και διανέμοντας στους πελάτες της άριστα προϊόντα.

Η εταιρία στον 21^ο αιώνα, συνεχίζει να επενδύει στη διασφάλιση και στην πιστοποίηση της παραγωγικής της διαδικασίας και των διαδικασιών λειτουργίας της, επενδύει σε σύγχρονα συστήματα παραγωγής και τυποποίησης, έτσι ώστε να συνεχίσει να προσφέρει στους πελάτες της, άριστο προϊόν για πάνω από 40 χρόνια.

ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε.



Διεύθυνση Έδρα:

ΒΙ.ΠΕ. , Δήμος Πασσαρώνας, Ροδοτόπι, 455 00, Ιωάννινα
Τηλ.: 26510-22200, 36734-5, 20769, φαξ: 26510-20769

Εργοστάσια-Σφαγεία:

ΒΙ.ΠΕ. , Δήμος Πασσαρώνας,, 455 00 Ιωάννινα
Πεδινή, 455 00 Ιωάννινα
Καλαμιά, 47 100, Άρτα
Θερμά Νιγρίτας, 62 100, Σέρρες
www.nitsiakos.gr

Προσωπικό : 550

Κύκλος εργασιών : 117.733.902,47 € (2008)

Δραστηριότητες : Πτηνοτροφείο. Διάθεση νεοσσών και αβγών εκκόλαψης. Επεξεργασία νωπών και κατεψυγμένων πουλερικών. Παραγωγή πτηνοτροφικών, ζωοτροφών και τροφών κατοικίδιων ζώων.

Άλλα στοιχεία : Η Θ. Νιτσιάκος Α.Β.Ε.Ε με έδρα τα Ιωάννινα και 35ετή παρουσία στον κλάδο της πτηνοτροφίας κατέχει εξέχουσα θέση μεταξύ των εταιριών της Ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων, παρέχοντας στον καταναλωτή υψηλής ποιότητας προϊόντα μέσα από ένα σύγχρονο και ολοκληρωμένο σύστημα πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης και διανομής. Ιδρύθηκε το 1995. Προήλθε από μετατροπή της ομόρρυθμης εταιρείας Νιτσιάκος Θ. & Σία ΟΕ, που προϋπήρχε από το 1973. Τα κύρια αντικείμενα της Νιτσιάκος περιλαμβάνουν την παραγωγή και εμπορία μιας ευρείας γκάμας προϊόντων κοτόπουλου, κουνελιού, ζωοτροφών για παντός τύπου κτηνοτροφική εκμετάλλευση και πρώτων υλών για ζωοτροφές, τροφών για σκύλους και γάτες, οργανικών λιπασμάτων.

Στελεχωμένη με ικανότατο επιστημονικό, τεχνικό και εργατοτεχνικό δυναμικό 550 ατόμων και έντονη πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγική δραστηριότητα στη Δυτική και Βόρεια Ελλάδα, έχει συντελέσει αποφασιστικά στη βιομηχανική ανάπτυξη της Ηπείρου αλλά και στην ανάπτυξη της ελληνικής πτηνοτροφίας λειτουργώντας ένα πλήρως καθετοποιημένο σύστημα παραγωγής, η Νιτσιάκος Α.Β.Ε.Ε δραστηριοποιείται ενεργά και διατηρεί τον άμεσο έλεγχο σε όλα τα στάδια παραγωγής από την εκτροφή πατρογονικών ορνίθων έως την τυποποίηση και διανομή των τελικών προϊόντων.

Η προσήλωση της εταιρίας στη διατροφή εστιάζεται σε τέσσερις κεντρικούς άξονες:

- Στη χρήση πρώτων υλών αποκλειστικά φυτικής προέλευσης και απαλλαγμένων από γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς.
- Στον έλεγχο της ποιότητας των πρώτων υλών που χρησιμοποιεί με λήψη δειγμάτων για χημική ανάλυση σε κάθε παραλαβή.
- Στις ισορροπημένες συνθέσεις, στην κατάρτιση των οποίων συνεργάζεται το επιστημονικό προσωπικό της Νιτσιάκος με συμβούλους τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό.
- Στον τρόπο παρασκευής με τη λειτουργία σύγχρονων και πλήρως αυτοματοποιημένων εργοστασίων ζωοτροφών σε Ιωάννινα και Άρτα.

Η εταιρεία διατηρεί πλήθος πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων στο νομό Ιωαννίνων, καθώς και 8 υποκαταστήματα για τη διανομή των προϊόντων της ανά την Ελλάδα. Προκειμένου τα προϊόντα «Νιτσιάκος» να φτάνουν στον προορισμό τους - οπουδήποτε στην Ελλάδα - ολόφρεσκα, η εταιρία διαθέτει κέντρα διανομής στα μεγάλα αστικά κέντρα, δίκτυο αντιπροσώπων και στόλο 150 ιδιόκτητων φορτηγών αυτοκινήτων και ψυγείων.

Τα προϊόντα της Νιτσιάκος ABEE διατίθενται σε αλυσίδες σούπερ μάρκετ, κρεοπωλεία, χώρους μαζικής εστίασης και μονάδες επεξεργασίας κρέατος, ενώ ολοένα αυξητική τάση παρουσιάζουν οι εξαγωγές κατεψυγμένων αλλά και φρέσκων προϊόντων στις χώρες της Βαλκανικής και στην Κύπρο.

ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε.



Διεύθυνση Έδρα:

ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε.

Λυκούργου 2 & Κηφισίας, 152 31 Χαλάνδρι

Τηλ: 210 6776984

Fax: 210 6776986

info@eggs.gr

Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις:

Τα ιδιόκτητα κτήματα της ΑΒΓΑ ΒΛΑΧΑΚΗ βρίσκονται στο Ύπατο Θηβών και στα Καλύβια Θορικού ξεπερνώντας τα 300 στρέμματα. Στα κτήματα αυτά, παράγονται και συσκευάζονται τα αβγά τα οποία πληρούν τις αυστηρότατες προδιαγραφές της Ε.Ε. και της Ελληνικής Νομοθεσίας.

Επίσης, με τις ίδιες αυστηρές προδιαγραφές λειτουργούν και τα συνεργαζόμενα με την εταιρεία κτήματα, που βρίσκονται στο Σχηματάρι Βοιωτίας, στα Μέγαρα Αττικής και στο νησί των Κυθήρων. Η έκταση των ιδιόκτητων και συνεργαζομένων κτημάτων ξεπερνά τα 400 στρέμματα.

Προσωπικό : 60

Κύκλος εργασιών : 10.912.272,77 € (2008)

Δραστηριότητες : Πτηνοτροφείο, διάθεση αβγών.

Άλλα στοιχεία : Από το 1949 τα Αβγά Βλαχάκη προμηθεύουν την

αγορά και το ελληνικό νοικοκυριό με φρέσκα αβγά διαφόρων ποικιλιών και έχουν καθιερωθεί πλέον στην συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή και της Ελληνίδας νοικοκυράς με ένα προϊόν που είναι απόλυτα ασφαλές και πολύ υψηλής ποιότητας. Τα Αβγά Βλαχάκη ιδρύθηκαν από τον Κωνσταντίνο Βλαχάκη, τον πατριάρχη της πτηνοτροφίας στην Ελλάδα. Σήμερα, την οικογενειακή παράδοση στο χώρο των φρέσκων αβγών συνεχίζει ο τεχνοκράτης Γιάννης Βλαχάκης, γιος του Κωνσταντίνου. Η ΑΒΓΑ ΒΛΑΧΑΚΗ με την υποδειγματική λειτουργία των εγκαταστάσεων της και την τήρηση πολύ υψηλών προδιαγραφών στην παραγωγή των προϊόντων της έχει συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της πτηνοτροφίας στην Ελλάδα.

Εισηγάγε τα καλύτερα υβρίδια ορνίθων, επέβαλλε τον αυτοματισμό και μαζί με άλλους συντελεστές βοήθησε στην ανάπτυξη του κλάδου της πτηνοτροφίας στη χώρα μας .

Συνοπτικά για την πτηνοτροφική επιχείρηση ΑΒΓΑ ΒΛΑΧΑΚΗ :

- 60 χρόνια λειτουργίας με κύριο γνώμονα την προσήλωση στην παράδοση και στην ποιότητα.
- 300.000 και πλέον κότες στις φάρμες των Αβγών Βλαχάκη.
- 75 εκατομμύρια αβγά ετησίως σε οκτώ διαφορετικές ποικιλίες.
- Μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παραγωγής αβγών στην Ελλάδα, με 10 εκατ. ευρώ ετήσιο τζίρο και με σταθερά ανοδική πορεία
- Η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής βιολογικών αβγών και αβγών ελευθέρας βοσκής.
- Η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα που παρήγαγε αβγά Βιολογικής Γεωργίας.
- Η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα που παρήγαγε αβγά Αχυρώνα από κότες ταϊσμένες αποκλειστικά με καλαμπόκι.
- Η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα που παρήγαγε και διέθεσε στους καταναλωτές αβγά από κότες εναλλακτικών μεθόδων παραγωγής (Αχυρώνας - Παραδοσιακό κοτέτσι) από το 1994.
- Επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων άνω του 25% στην εταιρεία με μοναδικό στόχο την άριστη ποιότητα των προϊόντων και την πρωτοπορία.
- Άνω του 25% της ετήσιας παραγωγής είναι βιολογικής γεωργίας.
- Η πρώτη εταιρεία στην Ελλάδα που εφάρμοσε εκ των προτέρων τους διεθνείς κανονισμούς για την εγγύηση της ποιότητας και της ασφάλειας, όχι μόνο του προϊόντος, αλλά και ολόκληρης της διαδικασίας παραγωγής με την πιστοποίηση ISO 22000-2005, HACCP, ΔΗΩ, Agrocert και την εφαρμογή του συστήματος ιχνηλασιμότητας.

ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε



Διεύθυνση Έδρα:

ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε

16ο Χελμ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ & ΕΛΑΙΩΝ 61

Τ.Κ. 145 64 - Ν.ΚΗΦΙΣΙΑ

Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις: Σχηματαρίου Βοιωτίας και Χιλιομοδίου Κορινθίας.

Προσωπικό : 100

Κύκλος εργασιών : 18.260.805,24 € (2008)

Δραστηριότητες : Πτηνοτροφείο, διάθεση αβγών.

Άλλα στοιχεία : Η εταιρία ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε με έδρα στο Καπανδρίτι, διαθέτει υπερσύγχρονες ιδιόκτητες πτηνοτροφικές μονάδες στις περιοχές Σχηματαρίου Βοιωτίας και Χιλιομοδίου Κορινθίας. Ιδρύθηκε στο τέλος του 1996. Η ημερήσια παραγωγή συγκεντρώνεται και στέλνεται στο υπερσύγχρονο ωοσκοπικό κέντρο της εταιρίας στο Πολυδένδρι Αττικής.

Η εταιρία ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε είναι η πρώτη και μοναδική εταιρία του κλάδου που απέκτησε το πιστοποιητικό ISO 9002 για τις άριστες συνθήκες αποθήκευσης, συσκευασίας και αποστολής των αβγών. Τα ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε προσφέρουν πολλές επιλογές για όλες τις διατροφικές ανάγκες, σε ποικιλία συσκευασιών αναλόγως της ποσότητας και του μεγέθους των αβγών.

Η εταιρία ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε δίνει μεγάλη σημασία στον τεχνικό και τεχνολογικό εξοπλισμό. Διαθέτει αυτοματοποιημένα συστήματα για το νερό και την τροφή, καθώς και ένα ολοκληρωμένο σύστημα βιολογικής επεξεργασίας των αποβλήτων, τα οποία μετατρέπονται σε οργανικό λίπασμα, κατάλληλο για κάθε είδους χρήση.

Το πλήρως εξειδικευμένο και καταρτισμένο προσωπικό φροντίζει για την απρόσκοπτη και ομαλή λειτουργία όλων των μονάδων ενώ ο ιδιόκτητος στόλος φορτηγών, μεταφέρει με ασφάλεια το προϊόν σε όλο το δίκτυο πώλησης ανά την Ελλάδα.

6.4 Πωλήσεις Παραγωγικών Εταιρειών του Κλάδου

Στην παρούσα ενότητα παρατίθενται οι πωλήσεις των παραγωγικών εταιριών του κλάδου που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα με βάση τους δημοσιευμένους ισολογισμούς (Πίνακας 6.5 και Πίνακας 6.6).

- ❖ **Επιχειρήσεις παραγωγής κρέατος πουλερικών:** HELLENIC QUALITY FOODS A.E. , ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε., ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε., ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε.

- ❖ **Επιχειρήσεις παραγωγής αβγών :** ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε, ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε.

Πτηνοτροφικές εταιρίες παραγωγής κρέατος πουλερικών.

<i>Επωνυμία</i>	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.&Ε.Ε.	15.44,1	18.580,9	20.267	18.892,9	16.784,9	24.520,5	27.127
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε.	16.064,6	19.025,3	20.454,2	19.108,0	14.606	18.757,1	18.813,9
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε.	73.734,8	83.334,5	89.434,6	80.824,3	81.300,3	114.324,9	117.733,9
HELLENIC QUALITY FOODS A.E.	109.938,2	99.334,5	99.959,1	82.030,8	81.060,3	93.592,5	103.384,3

Πίνακας 6.5 Πωλήσεις σε χιλιάδες (€) πτηνοτροφικών εταιριών παραγωγής κρέατος πουλερικών (2002-2008)

Οι πωλήσεις της επιχείρησης ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε. παρουσιάζουν αυξομειώσεις την περίοδο 2002-2008. Από το έτος 2002 έως το έτος 2004 οι πωλήσεις της επιχείρησης αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 31 τοις εκατό. Ωστόσο έως το έτος 2006 η επιχείρηση παρουσίασε μείωση πωλήσεων της τάξεως του 17,3 τοις εκατό. Συγκεντρωτικά από το έτος 2002 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 76 τοις εκατό.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε. παρουσιάζουν αυξομειώσεις την περίοδο 2002-2008. Από το έτος 2002 έως το έτος 2004 οι πωλήσεις της επιχείρησης αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 27,5 τοις εκατό. Ωστόσο έως το έτος 2006 η επιχείρηση παρουσίασε μείωση πωλήσεων της τάξεως του 28,4 τοις εκατό.

Συγκεντρωτικά από το έτος 2002 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε. αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 17,5 τοις εκατό.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε. παρουσιάζουν αύξουσα πορεία την περίοδο 2002-2008. Εξαιρέση αποτελεί το έτος 2005 και 2006 κατά το οποίο σημειώθηκε μικρή μείωση της τάξεως του 9,6 και 9 τοις εκατό, αντιστοίχως. Από το έτος 2002 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε. αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 59,7 τοις εκατό.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης HELLENIC QUALITY FOODS Α.Ε.Τ. παρουσιάζουν αυξομειώσεις την περίοδο 2002-2008. Το έτος 2006 οι πωλήσεις της επιχείρησης HELLENIC QUALITY FOODS Α.Ε.Τ. βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδο των 81.060.318 € Στη διάρκεια της περιόδου 2002-2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης έχουν μειωθεί οριακά περί τα επτά εκατομμύρια ευρώ.

Πτηνοτροφικές εταιρίες παραγωγής αβγού.

Επωνυμία	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Βλαχάκης Α.Π.Ε.Ε.	5.207,8	6.012,4	6.553,9	6.819,3	9.151,7	10.912,2
Χρυσά Αυγά Α.Ε.	16.191,4	17.765,8	17.851	18.222,1	18.203,2	18.260,8

Πίνακας 6.6 : Πωλήσεις σε χιλιάδες (€) πτηνοτροφικών εταιριών παραγωγής αβγού για την περίοδο 2002-2008.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε παρουσιάζουν αύξουσα πορεία την περίοδο 2003-2008. Από το έτος 2003 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 109 τοις εκατό.

Οι πωλήσεις της επιχείρησης ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε παρουσιάζουν αύξουσα πορεία κατά την περίοδο 2003-2008. Από το έτος 2003 έως το έτος 2008 οι πωλήσεις της επιχείρησης αυξήθηκαν σε ποσοστό της τάξεως του 43,3 τοις εκατό.

Κεφάλαιο 7^ο

Χρηματοοικονομικοί δείκτες

Εισαγωγή

Μία από της πλέον διαδεδομένες και χρήσιμες μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης αποτελεί η χρήση αριθμοδεικτών. Αποτελούν σημαντικό εργαλείο στην ερμηνεία των οικονομικών στοιχείων των οικονομικών μονάδων (Νιάρχος, 2004).

Η χρηματοοικονομική ανάλυση αποτελεί κατάλληλη μεθοδολογία με την οποία συνοψίζεται μεγάλος αριθμός χρηματοοικονομικών δεδομένων, προκειμένου να αξιολογηθεί και να συγκριθεί η αποτελεσματικότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης ή επιχείρησης ή και ενός κλάδου συνολικά (Αθιανός, 2004).

Μεταξύ των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των χρηματοοικονομικών δεδομένων είναι και η μέθοδος των αριθμοδεικτών (Παπαδόπουλος, 1986, Τσακλάγκανος, 1987, Λαζαρίδης & Παπαδόπουλος, 2001).

Η ανάγκη να γίνεται άμεσα αντιληπτή, τόσο η πραγματική αξία όσο και η σπουδαιότητα των απολύτων μεγεθών είναι ο κύριος λόγος που οδήγησε στη συστηματική χρησιμοποίηση των αριθμοδεικτών. Για να έχει ένας αριθμοδείκτης αξία θα πρέπει να εκφράζει σχέσεις που παρουσιάζουν ενδιαφέρον οικονομικό, και μέσα από αυτούς μπορούμε να οδηγηθούμε σε συγκεκριμένα συμπεράσματα (Νιάρχος, 2004).

Με τον όρο αριθμοδείκτης εννοούμε την απλή σχέση ενός κονδυλίου του ισολογισμού ή της καταστάσεως αποτελεσμάτων χρήσεως ως προς ένα άλλο και εκφράζεται μέσα από μία απλή μαθηματική μορφή. (β) Οι αριθμοδείκτες είναι σχέσεις μεταξύ των οικονομικών μεγεθών μιας παραγωγικής μονάδας ή επιχείρησης, από τις οποίες

προκύπτουν διαπιστώσεις τόσο για την παρούσα κατάσταση όσο και για την μελλοντική εξέλιξη των δραστηριοτήτων της (Παπαδόπουλος, 1986).

Ο ισολογισμός είναι η λογιστική κατάσταση η οποία εμφανίζει, με αναφορά σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, συνοπτικά, σε χρηματικές μονάδες και με βάση τις γενικά παραδεκτές λογιστικές αρχές την περιουσία της επιχείρησης, δηλαδή τα στοιχεία του ενεργητικού της και τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν τα κεφάλαια που χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση τους. Ο ισολογισμός ονομάζεται επίσης και κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ή έκθεση χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης (Ευθυμόγλου, 2001).

Ο ισολογισμός αντικατοπτρίζει την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης σε μια δεδομένη χρονική στιγμή, ενώ τα Αποτελέσματα Χρήσεως παρουσιάζουν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων της επιχείρησης μεταξύ δύο χρονικών περιόδων (Λαζαρίδης & Παπαδόπουλος, 2002, Λαζαρίδης & Παπαδόπουλος, 2005).

Από την ανάλυση και αξιολόγηση των δεδομένων των Οικονομικών Καταστάσεων (Ισολογισμών και Αποτελεσμάτων Χρήσεως), μέσω των χρηματοοικονομικών δεικτών, παρέχεται στον οικονομικό αναλυτή η δυνατότητα αξιολόγησης της ρευστότητας, της αποδοτικότητας, του αξιόχρεου και της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων των παραγωγικών μονάδων (Ylli-Olli & Virtanen, 1989· Παπαδόπουλος, 1986, Γκίνογλου, Δ & Ταχυνάκης Π, 2004 Walsh, 2009).

Πάντως, παρά το γεγονός ότι κάθε οικονομική μονάδα έχει τα δικά της ατομικά χαρακτηριστικά, τα οποία επηρεάζουν την οικονομική της θέση και τον τρόπο λειτουργίας της, ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών για το σύνολο του κλάδου είναι πολύ χρήσιμος. Με τον τρόπο αυτό, σε εκείνη την περίπτωση που κάποια μεμονωμένη επιχείρηση παρουσίασε μη ευνοϊκούς αριθμοδείκτες, σε σχέση πάντα

με το σύνολο του κλάδου στον οποίο ανήκει, θα είναι σε θέση να αντιληφθεί την οικονομική της καθώς επίσης και τη λειτουργική της αδυναμία (Τσακλάγκανος, 2000, Νιάρχος, 2004).

Η διαδικασία της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών δεικτών περιλαμβάνει το στάδιο επιλογής των κατάλληλων οικονομικών δεδομένων, από την πληθώρα των στοιχείων που διαθέτει μια παραγωγική μονάδα, το στάδιο της συσχέτισης των δεδομένων αυτών, μέσω της εκτίμησης των δεικτών, και το τελικό στάδιο της αξιολόγησης και οικονομικής ερμηνείας των δεικτών (Τζωνάτος, 1983, Παπαδόπουλος, 1986· Τσακλάγκανος, 1987).

Σημειώνεται ότι οι χρηματοοικονομικοί δείκτες επηρεάζονται όχι μόνο από τις ενδοεπιχειρησιακές συνθήκες και τα χαρακτηριστικά του κλάδου, στον οποίο ανήκει η παραγωγική μονάδα που μελετάται, αλλά, παράλληλα, και από διάφορους εξωγενείς παράγοντες, όπως είναι, για παράδειγμα ο πληθωρισμός. Ο οικονομικός αναλυτής συνεκτιμά όλους του παράγοντες και δίνει την ανάλογη βαρύτητα στον κάθε αριθμοδείκτη (Τζωνάτος, 1983, Παπαδόπουλος, 1986).

Οι αριθμοδείκτες που καταρτίζονται με βάση τα λογιστικά μεγέθη έχουν τους ακόλουθους βασικούς στόχους :

1. Την εξασφάλιση των μέσων διαγνώσεως και εκτιμήσεως των όρων ή συνθηκών κάτω από τις οποίες λειτουργούν οι οικονομικές μονάδες.
2. Την κατάρτιση των δεικτών με τρόπο ενιαίο ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση τους, με τους αντίστοιχους δείκτες ομοειδών οικονομικών μονάδων.
3. Την καλύτερη αξιοποίηση του λογιστικού και στατιστικού υλικού των οικονομικών μονάδων, για την εξυπηρέτηση όχι μόνο των αναγκών τους και πλατύτερα εκείνων που ασχολούνται με την έρευνα των διάφορων τομέων της επιχειρηματικής δραστηριότητας (Σακέλλη, 2009).

Αν και υπάρχει πληθώρα εναλλακτικών αριθμοδεικτών οι περισσότεροι χρησιμοποιούνται για τη χρηματοοικονομική ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων είναι οι παρακάτω :

- Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας ή Δραστηριότητας (Efficiency Ratios or Turnover Ratios or Activity Ratios).
- Δείκτες Ρευστότητας (Liquidity Ratios)
- Δείκτες Αποδοτικότητας (Profitability Ratios)
- Δείκτες Δανειακής Επιβάρυνσης (Solvency-Leverage Ratios or Financial Ratios) (Walsh, 2009).

7.1 Δείκτες Ρευστότητας (Liquidity Ratios)

Ρευστότητα είναι η ικανότητα της επιχειρήσεως να ανταποκρίνεται στις λήγουσες υποχρεώσεις της (Σακέλλη, 2009).

Οι δείκτες ρευστότητας ερμηνεύουν την ικανότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης ή επιχείρησης να αντιμετωπίσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χωρίς να παρεμποδιστεί η παραγωγική διαδικασία (Παπαδόπουλος, 1986, Τσακλάγκανος Α, 1996, Weston & Brigham, 1997).

Τα στοιχεία του ενεργητικού έχουν διάφορους βαθμούς ρευστοποιήσεως, ενώ οι υποχρεώσεις διάφορους βαθμούς ληκτότητας. Πρώτιστο μέλημα της επιχειρήσεως πρέπει να είναι η επίτευξη βαθμού ρευστοποιήσεως των στοιχείων ενεργητικού τουλάχιστον ίσου με το βαθμό ληκτότητας των υποχρεώσεων, ώστε η επιχείρηση να είναι σε θέση να εξοφλεί τις λήγουσες υποχρεώσεις της. Ο όρος ρευστότητα, συνεπώς δεν είναι ταυτόσημος με τον όρο μετρητά (Σακέλλη, 2009).

Για να μπορεί μία οικονομική μονάδα να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της θα πρέπει να διαθέτει επαρκή ρευστά

στοιχεία, τα οποία δημιουργούνται μέσα από την καθημερινή μετατροπή των αποθεμάτων της σε πωλήσεις, των πωλήσεων σε απαιτήσεις και τέλος των απαιτήσεων σε μετρητά.

Κατά γενικό κανόνα για να θεωρηθεί μια οικονομική μονάδα ότι βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση θα πρέπει να πληροί τις παρακάτω προϋποθέσεις :

1. Να μπορεί να ανταποκριθεί στις καθημερινές απαιτήσεις των βραχυπρόθεσμων δανειστών της καθώς επίσης και να είναι σε θέση να εξοφλεί τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις της.
2. Να μπορεί να ανταποκρίνεται στην εξόφληση των απαιτούμενων τόκων και μερισμάτων των μετοχών της.
3. Να εκτελεί τις εργασίες και ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

Μακροχρόνια η ρευστότητα εξαρτάται από την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως. Η επιχείρηση που επί σειρά ετών δεν πραγματοποιεί κέρδη, δεν θα είναι σε θέση μακροχρόνια να εξευρίσκει τα απαραίτητα κεφάλαια για την εξόφληση των χρεών της.

Οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες ρευστότητας είναι οι εξής:

1. *Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας.*
2. *Αριθμοδείκτης ειδικής ρευστότητας.*
3. *Αριθμοδείκτης αμυντικού χρονικού διαστήματος.*
4. *Αριθμοδείκτης ταμειακής ρευστότητας (Νιάρχος, 2004).*

7.1.1 Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας (Current Ratio)

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής ή Γενικής Ρευστότητας είναι ο δείκτης που χρησιμοποιείται περισσότερο στην πράξη, για να προσδιορίσει την οικονομική κατάσταση σε βραχυχρόνιους όρους (Γκλεζάκος, 1992· Bond, 1997, Weston & Brigham, 1997). Λέγεται και δείκτης κεφαλαίου κινήσεως, επειδή τα μεγέθη που συσχετίζονται για το

σχηματισμό του δείκτη αυτού αποτελούν τα δύο συστατικά στοιχεία του κεφαλαίου κινήσεως (Σακέλλη, 2009).

Ο δείκτης αυτός ορίζεται με την ακόλουθη σχέση:

$$\text{Δείκτης Γενικής Ρευστότητας} = \text{Κυκλοφοριακό Ενεργητικό} / \text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}$$

Δείχνει το βαθμό στον οποίο οι βραχυχρόνιες υποχρεώσεις καλύπτονται από τα περιουσιακά στοιχεία του κυκλοφοριακού ενεργητικού, δηλαδή τα τρεχούμενα «διαθέσιμα» της οικονομικής μονάδας (Dickerson et al., 1995, Παπαδόπουλος, 1986).

Σημειώνεται ότι το κυκλοφοριακό ενεργητικό αποτελείται από εκείνα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία η οικονομική μονάδα προβλέπει ότι θα ρευστοποιήσει σε σύντομο χρονικό διάστημα, συνήθως μέσα σε ένα έτος (Dickerson et al., 1995· Weston & Brigham, 1997). Από την άλλη πλευρά, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελούν υποχρεώσεις τις οποίες η οικονομική μονάδα πρέπει να εξοφλήσει σε σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα, που συνήθως αντιστοιχεί πάλι σε ένα έτος (Νιάρχος, 2004).

Ο δείκτης αυτός αποτελεί ένδειξη του βαθμού ασφάλειας με τον οποίο βραχυχρόνιες πιστώσεις μπορούν να χορηγηθούν στην οικονομική μονάδα από τους πιστωτές της, δηλαδή αντανακλά την τρέχουσα ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών υποχρεώσεων της (Νιάρχος, 2004).

Αναλυτικότερα, αν ο δείκτης πάρει τιμή μεγαλύτερη από τη μονάδα είναι ένδειξη ύπαρξης ρευστότητας, δηλαδή η οικονομική μονάδα έχει την ικανότητα να υπερκαλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, χωρίς να δημιουργηθούν σοβαρά προβλήματα στην παραγωγική διαδικασία (Παπαδόπουλος, 1986· Weston & Brigham, 1997). Αν η τιμή του δείκτη είναι μικρότερη από τη μονάδα, η γεωργική εκμετάλλευση ή επιχείρηση δε διαθέτει ικανότητα ρευστότητας, με

αποτέλεσμα να παρουσιάζει μικρό περιθώριο ασφάλειας και καθόλου ισχυρή χρηματοοικονομική θέση (Dickerson et al., 1995). Τέλος, όταν η τιμή του δείκτη ισούται με την μονάδα, η γεωργική εκμετάλλευση ή επιχείρηση βρίσκεται σε κατάσταση αδιαφορίας όσον αφορά την ικανότητα ρευστότητας, μιας και το κυκλοφοριακό ενεργητικό της καλύπτει ακριβώς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της (Νιάρχος, 2004).

7.2 Δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας ή Δραστηριότητας (Efficiency Ratios)

Τόσο η διοίκηση μιας οικονομικής μονάδας όσο και άλλα πρόσωπα τα οποία ενδιαφέρονται για την οικονομική μονάδα στοχεύουν ή επιθυμούν στην όσο το δυνατό αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων. Αυτό που ισχύει κατά γενικό κανόνα για όλες τις επιχειρήσεις είναι ότι είναι προς όφελος της οικονομικής μονάδας να χρησιμοποιεί σε εντατικό βαθμό τα περιουσιακά της στοιχεία (Νιάρχος, 2004).

Οι δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας αποτυπώνουν το βαθμό στον οποίο μια γεωργική εκμετάλλευση ή επιχείρηση χρησιμοποιεί τα διαθέσιμα της για την επίτευξη προσδιορισμένου στόχου πωλήσεων (Snodgrass & Wallace, 1980· Παπαδόπουλος, 1986· Weston & Brigham, 1997). Με άλλα λόγια, δείχνουν τη διαχειριστική ικανότητά της, σε σχέση με την αποτελεσματική χρησιμοποίηση των πόρων που ελέγχει (Penson & Lins, 1980· Yli-Olli & Virtanen, 1989).

Μέσα από τη χρησιμοποίηση των δεικτών Κυκλοφοριακής Ταχύτητας ή Δραστηριότητας μπορούν οι οικονομικοί αναλυτές να προσδιορίσουν σε ποιο βαθμό τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης (αποθέματα, απαιτήσεις) μετατρέπονται σε ρευστά (Νιάρχος, 2004).

Έτσι μια επιχείρηση είναι επικερδής όσο πιο υψηλοί είναι οι δείκτες Κυκλοφοριακής Ταχύτητας και απαιτείται μικρότερη επένδυση για να επιτευχθούν οι πωλήσεις της. Οι δείκτες της κατηγορίας αυτής προϋποθέτουν την ύπαρξη κάποιας σχετικής ισορροπίας μεταξύ των πωλήσεων και των στοιχείων του ενεργητικού (Weston & Brigham, 1997).

Οι σημαντικότεροι αριθμοδείκτες δραστηριότητας είναι οι εξής:

- 1. Αριθμοδείκτης ταχύτητας βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων.*
- 2. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων.*
- 3. Αριθμοδείκτης ταχύτητας εισπράξεως απαιτήσεων.*
- 4. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας καθαρού κεφαλαίου κίνησης.*
- 5. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας του ενεργητικού.*
- 6. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων.*
- 7. Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας παγίων (Νιάρχος, 2004).*

7.2.1 Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων (Inventory Turnover Ratio)

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων μετρά το μέσο ρυθμό ταχύτητας με τον οποίο τα αποθέματα εισέρχονται και εξέρχονται από την επιχείρηση ή όπως λέγεται, το ρυθμό ανακλυκλώσεως των αποθεμάτων μέσα στη χρήση.

Ο δείκτης αποτελεί μία ένδειξη για την ποιότητα και τη ρευστότητα των αποθεμάτων. Ποιότητα των αποθεμάτων θεωρείται η δυνατότητα χρησιμοποίησης ή εκποίησης τους χωρίς απώλεια της αξίας τους, ενώ ρευστότητα η ταχύτητα με την οποία τα αποθέματα μπορούν να μετατραπούν σε μετρητά (Σακέλλη, 2009).

Ο δείκτης αυτός ορίζεται με την ακόλουθη σχέση:

Αριθμοδείκτης ταχύτητας κυκλοφορίας αποθεμάτων= Πωλήσεις /Μέσος Όρος Αποθεμάτων

Διαιρώντας τις ημέρες του έτους με τον παραπάνω αριθμοδείκτη βρίσκουμε το χρονικό διάστημα που παραμένουν τα αποθέματα στην επιχείρηση μέχρι τη στιγμή της πώλησης τους ή διαφορετικά το χρονικό διάστημα που απαιτείται έως ότου να ανανεωθούν τα αποθέματα της επιχείρησης. Η διάρκεια παραμονής των αποθεμάτων δίνεται από την εξής σχέση :

Αριθμός παραμονής αποθεμάτων στην επιχείρηση= (Συνολικά αποθέματα / Κόστος Πωλήσεων) ^x 365 ημέρες

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων είναι προτιμότερο να παίρνει υψηλές τιμές (μεγαλύτερες της μονάδας), οι οποίες αποτελούν, συνήθως, ένδειξη επιτυχούς διαχείρισης των αποθεμάτων και συνεπάγονται μείωση του ανά μονάδα κόστους λειτουργίας και, ως εκ τούτου, βελτίωση του καθαρού κέρδους της γεωργικής εκμετάλλευσης ή επιχείρησης (Snodagrass & Wallace, 1980· Παπαδόπουλος, 1986).

Αντίθετα, χαμηλή τιμή του δείκτη Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων δείχνει ότι η επιχείρηση έχει στη διάθεση της επιπλέον ποσότητες αποθεμάτων, από τις άμεσα απαραίτητες. Το υψηλό επίπεδο αποθεμάτων συνοδεύεται από περισσότερα έξοδα διατήρησης τους και πιθανόν από απώλειες της αξίας τους, λόγω αλλοιώσεων ή μεταβολών της ζήτησης ή των τιμών διάθεσης των τελικών προϊόντων. Χαμηλή τιμή του δείκτη είναι, επίσης, δυνατόν να υποδηλώνει α) υπερβολική δέσμευση κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται β) διατήρηση έτοιμων προϊόντων στη μονάδα προσδοκώντας υψηλότερες τιμές πώλησης γ) διατήρηση κάποιων «στοιχείων» των αποθεμάτων σε μεγαλύτερες ποσότητες από τις απολύτως απαραίτητες, κ.ά. (Παπαδόπουλος, 1986).

7.3. Δείκτες Αποδοτικότητας (*Profitability Ratios*)

Αποδοτικότητα είναι η γονιμότητα του κεφαλαίου (Σακέλλη, 2009). Η αποδοτικότητα είναι το καθαρό αποτέλεσμα πληθώρας οικονομικών αποφάσεων στα πλαίσια της λειτουργίας μιας επιχείρησης. Οι αντιλήψεις της διαχείρισης για το οικονομικό περιβάλλον, ο ανταγωνισμός στον κλάδο των επιχειρήσεων, η αγορά των παραγόμενων προϊόντων και οι αποφάσεις που σχετίζονται με τη διάρθρωση του ενεργητικού και του παθητικού της επιχείρησης, είναι στοιχεία τα οποία επηρεάζουν την κερδοφορία της (Downey & Trocke, 1981· Παπαδόπουλος, 1986). Οι δείκτες Αποδοτικότητας είναι δείκτες ιδιαίτερης σημασίας για τη μέτρηση της αποδοτικότητας, τόσο σε σχέση με τις πωλήσεις όσο και σε σχέση με το επενδυμένο κεφάλαιο. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι για την ταυτοποίηση της εικόνας της επιχείρησης στο χρόνο, αλλά και για συγκρίσεις της επικέρδειας μεταξύ άλλων επιχειρήσεων του ίδιου παραγωγικού κλάδου (Σακέλλη, 2009).

Η αποδοτικότητα της οικονομικής μονάδας αντανακλά την ικανότητα της τελευταίας να πραγματοποιεί κέρδη. Προκειμένου να υπολογιστεί η αποδοτικότητα χρησιμοποιούνται διάφορα κριτήρια, όπως είναι η πορεία του όγκου των πωλήσεων, της παραγωγής, των κερδών κ.τ.λ.

Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας ασχολούνται με τις σχέσεις κερδών και απασχολουμένων στην οικονομική μονάδα κεφαλαίων καθώς επίσης και με τις σχέσεις μεταξύ κερδών και πωλήσεων.

Οι κυριότεροι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας είναι οι εξής :

1. *Αριθμοδείκτης Καθαρού περιθωρίου ή Καθαρού κέρδους.*
2. *Αριθμοδείκτης Μικτού περιθωρίου ή Μικτού κέρδους.*
3. *Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων.*
4. *Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας απασχολουμένων κεφαλαίων.*
5. *Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ενεργητικού.*

6. *Αριθμοδείκτης οικονομικής μόχλευσης.*
7. *Αριθμοδείκτης δαπανών συντηρήσεως και επισκευών προς πάγια.*
8. *Αριθμοδείκτης δαπανών συντηρήσεως και επισκευών προς πωλήσεις.*
9. *Αριθμοδείκτης αποσβέσεως παγίων.*
10. *Αριθμοδείκτης αποσβέσεων προς πωλήσεις (Σακέλλη, 2009).*

7.3.1. Το Μικτό Περιθώριο Κέρδους (Gross Profit Margin Ratio)

Ο δείκτης αυτός μας πληροφορεί για την ικανότητα που διαθέτει η επιχείρηση να καλύψει τα λειτουργικά και άλλα έξοδα, με τα μικτά κέρδη της, και, κατ' επέκταση, να επιτύχει ικανοποιητικό εισόδημα (Παπαδόπουλος, 1986).

Ο δείκτης αυτός ορίζεται με την παρακάτω σχέση:

$$\text{Μικτό Περιθώριο Κέρδους} = \text{Μικτά Κέρδη} / \text{Πωλήσεις}$$

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους θεωρείται μία πολύ ευνοϊκή ένδειξη για την πορεία της επιχείρησης, αφού έχει τη δυνατότητα να καλύπτει τα λειτουργικά και άλλα έξοδα της ενώ παράλληλα της απομένει ικανοποιητικό καθαρό κέρδος, σε σχέση πάντα με τις πωλήσεις της και τα ίδια κεφάλαια που απασχολεί.

Ενδέχεται μία επιχείρηση να θέσει σκόπιμα ένα χαμηλό περιθώριο κέρδους, στοχεύοντας σε αύξηση του όγκου πωλήσεων της και διεύρυνσης της παρουσίας της στην αγορά (Νιάρχος, 2009).

7.3.2 Το Καθαρό Περιθώριο Κέρδους (Net Profit Margin Ratio)

Ο αριθμοδείκτης του Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους δείχνει το ποσοστό του καθαρού κέρδους που πετυχαίνει η οικονομική μονάδα από τις πωλήσεις της, δηλαδή μας πληροφορεί για το κέρδος που έχει από τις λειτουργικές της δραστηριότητες (Νιάρχος, 2009).

Αντανακλά, δηλαδή, τις προσπάθειες της διαχείρισης για τον έλεγχο του κόστους, την αποδοχή των προϊόντων από την αγορά, την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του συστήματος εμπορίας και διάθεσης (marketing) και των πωλήσεων και τη συνολική φήμη της επιχείρησης (Penson & Lins, 1980· Downey & Trocke, 1981· Παπαδόπουλος, 1986· Dickerson et al, 1995· Weston & Brigham, 1997).

Η διαφορά μεταξύ του δείκτη αυτού και του δείκτη του Μικτού Περιθωρίου Κέρδους δεικτών είναι ότι ο αριθμοδείκτης του καθαρού περιθωρίου κέρδους αναφέρεται στα καθαρά κέρδη (καθαρά κέρδη = μικτά κέρδη-τόκοι και φόροι) και όχι στα μικτά, τα οποία εμφανίζονται ως σύνολο ή με την μορφή μερισμάτων. Ο δείκτης αυτός έχει ως εξής:

Καθαρό Περιθώριο Κέρδους = Καθαρά Κέρδη / Πωλήσεις

Μια ενδεχομένως ανοδική πορεία του δείκτη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους είναι άκρως ενθαρρυντική για την πορεία της μονάδας, καθόσον αποτελεί ένδειξη ορθολογικής άσκησης τιμολογιακής πολιτικής, σωστής κοστολόγησης και οργανωμένης διαχείρισης. Αντίθετα, χαμηλή τιμή του δείκτη πιθανόν υποδηλώνει χαμηλή τιμή διάθεσης των προϊόντων (ψαριών) της μονάδας ή ύπαρξη υψηλού κόστους παραγωγής και διάθεσης αυτών ή, ακόμα, συνδυασμό και των δύο (Παπαδόπουλος, 1986· Weston & Brigham, 1997).

7.3.3 Ο Δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων (Earnings to Investment Ratio or Return on Equity or Return on Investment)

Ο αριθμοδείκτης αυτός χρησιμοποιείται για να μετρήσει το ποσοστό απόδοσης που αποφέρουν τα ίδια κεφάλαια που έχουν επενδυθεί στη γεωργική εκμετάλλευση ή επιχείρηση. Ουσιαστικά ο δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων μετρά το βαθμό αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων (Παπαδόπουλος, 1986· Dickerson et al, 1995· Weston & Brigham, 1997).

Ο δείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων ορίζεται από την ακόλουθη σχέση:

Δείκτης Αποδοτικότητας των Ιδίων Κεφαλαίων = Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια

Όταν ο δείκτης είναι υψηλός, παρέχει πληροφόρηση για το αν η γεωργική εκμετάλλευση ή επιχείρηση βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο, επιτυγχάνοντας υψηλή απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της και άρα ικανοποιητικά κέρδη. Αντίθετα, όταν ο δείκτης είναι χαμηλός, αποτελεί ένδειξη ότι η μονάδα αντιμετωπίζει προβλήματα στη συνολική λειτουργία της (Σακέλλη, 2009).

7.3.4 Ο Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων (Return to total capital employed)

Ο δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων μας δείχνει την αποδοτικότητα μιας οικονομικής μονάδας ανεξάρτητα από τις πηγές προελεύσεως των κεφαλαίων της.

Ο δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων ορίζεται από την ακόλουθη σχέση:

Δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων = Καθαρά Κέρδη / Απασχολούμενο Κεφάλαιο

Ο δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων είναι ένας από τους σημαντικότερους δείκτες για τους εξής λόγους :

1. Ο υπολογισμός της αποδοτικότητας του συνόλου των απασχολούμενων κεφαλαίων αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο, κατευθυντήρια γραμμή στις περιπτώσεις που μία επιχείρηση σκοπεύει να προχωρήσει στην εξαγορά άλλης ή άλλων επιχειρήσεων ή έστω να αναλάβει νέες δραστηριότητες.
2. Ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης εύκολα μπορεί να μηδενιστεί σε εκείνη την περίπτωση που η οικονομική μονάδα αντιμετωπίζει μία κρίση.
3. Ένας μόνιμα χαμηλός δείκτης Αποδοτικότητας Απασχολούμενων Κεφαλαίων μπορεί να αποτελεί ένδειξη για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας. (Σακέλλη, 2009).

Κεφάλαιο 8^ο

Χρηματοοικονομική Ανάλυση Παραγωγικών Επιχειρήσεων

Στο παρόν κεφάλαιο αναλύονται τα οικονομικά στοιχεία των δύο επιχειρήσεων βιομηχανιών ζωοτροφών :

- ❖ ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Β.Ε.Ε.
- ❖ ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε.

των τεσσάρων πτηνοτροφικών επιχειρήσεων κρεατοπαραγωγής :

- ❖ ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε.
- ❖ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε.
- ❖ ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε.
- ❖ HELLENIC QUALITY FOODS Α.Ε (Η.Ο.Ε Α.Ε)

και των δύο πτηνοτροφικών επιχειρήσεων αβγοπαραγωγής :

- ❖ ΒΛΑΧΑΚΗΣ Α.Π.Ε.Ε.
- ❖ ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε.

που παρουσιάστηκαν σε προηγούμενη ενότητα, για την περίοδο 2004-2008. Ειδικότερα, στην χρηματοοικονομική ανάλυση που ακολουθεί εξετάζονται η ρευστότητα, η αποδοτικότητα, η δραστηριότητα, η διόρθωση κεφαλαίων και περιουσίας των επιχειρήσεων.

Στους παρακάτω πίνακες του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται αναλυτικά οι αντίστοιχοι αριθμοδείκτες :

- Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων προ φόρου
- Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου προ φόρου
- Περιθωρίου Καθαρού Κέρδους προ φόρου
- Περιθωρίου Μικτού Κέρδους προ φόρου
- Βαθμός Δανειακής Επιβάρυνσης
- Χρηματική Κάλυψη Ξένων Μακροπρόθεσμων Κεφαλαίων από Αυτοχρηματοδότηση
- Γενικής ρευστότητας
- Άμεσης ρευστότητας

- Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων
- Μέσου Όρου Ημερών Προθεσμίας Εξόφλησης Εμπορικών Υποχρεώσεων
- Έξοδα Διοικήσεως / Πωλήσεις
- Έξοδα Διαθέσεως / Πωλήσεις

Πίνακας 8.1

Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων προ φόρου

(Καθαρά Κέρδη / Ίδια Κεφάλαια)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	17,5%	2,7%	8,9%	23,0%	53,2%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	52,2%	8,8%	15,4%	28,7%	25,5%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	15,3%	18,0%	11,9%	27,2%	27,4%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	13,3%	9,1%	9,5%	10,8%	7,6%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	-112,9%	174,0%	-519,1%	80,0%	-64,2%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	2,9%	3,2%	1,8%	1,8%	1,8%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	1,5%	0,9%	-27,5%	0,6%	0,3%
Η.Ο.Φ Α.Ε	0,1%	1,1%	0,1%	0,2%	0,0%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.2

Αποδοτικότητα Απασχολούμενου Κεφαλαίου προ φόρου
(Καθαρά Κέρδη / Απασχολούμενα Κεφάλαια)

	2004	2005	2006	2007	2008
--	------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	11,0%	1,9%	4,9%	13,3%	23,4%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	52,2%	7,9%	6,5%	10,8%	5,5%

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	14,7%	15,6%	10,0%	22,4%	20,8%
<i>ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε</i>	13,3%	9,1%	5,8%	4,8%	3,4%

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	13,7%	-4,5%	-12,1%	11,7%	-10,3%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	1,9%	2,0%	1,2%	1,2%	1,2%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	1,2%	0,6%	-11,7%	0,2%	0,1%
Η.Ο.Φ Α.Ε	0,1%	0,8%	0,0%	0,1%	0,0%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.3

Περιθώριο Καθαρού Κέρδους προ φόρου

(Καθαρά Κέρδη / Πωλήσεις)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	1,8%	0,3%	1,0%	2,5%	4,6%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	1,1%	0,4%	0,6%	0,8%	1,0%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	9,4%	10,6%	6,9%	13,1%	13,2%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	1,1%	0,8%	0,9%	1,0%	1,2%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	1,2%	-0,4%	-2,2%	1,8%	-2,5%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	0,5%	0,6%	0,7%	0,5%	0,4%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	0,4%	0,3%	-6,7%	0,1%	0,1%
Η.Ο.Φ Α.Ε	0,1%	1,1%	0,1%	0,1%	0,0%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.4

Περιθώριο Μικτού Κέρδους προ φόρου

(Μικτά Κέρδη / Πωλήσεις)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	5,3%	4,4%	5,5%	7,6%	8,4%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	4,5%	8,1%	9,0%	6,4%	7,7%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	34,3%	40,3%	37,8%	39,3%	37,4%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	20,1%	20,6%	25,4%	22,9%	28,3%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	184,5%	20,4%	18,1%	20,1%	15,2%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	11,0%	10,5%	11,6%	6,3%	7,9%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	9,8%	12,8%	6,1%	12,7%	13,0%
Η.Ο.Φ Α.Ε	33,6%	35,0%	36,9%	33,7%	32,3%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.5

Βαθμός Δανειακής Επιβάρυνσης

(Ξένα Κεφάλαια/ Ίδια Κεφάλαια)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	252,6%	192,6%	241,2%	247,0%	272,1%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	825,1%	702,4%	1069,6%	1431,5%	530,6%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	71,8%	93,2%	84,9%	101,0%	94,9%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	578,6%	599,1%	692,9%	757,4%	654,2%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	- 6225,8%	- 27043,3%	20995,7%	3256,7%	1967,4%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	435,8%	593,0%	319,9%	362,0%	375,6%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	255,0%	219,2%	387,0%	473,5%	425,1%
Η.Ο.Φ Α.Ε	154,5%	150,2%	154,8%	144,0%	145,8%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.6

Χρηματική Κάλυψη Επενδυμένου Κεφαλαίου

(Ιδια Κεφάλαια + Προβλέψεις + Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις / Καθαρά Πάγια + Συμμετοχές+ Αποθέματα)

2004	2005	2006	2007	2008
------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	113,2%	103,0%	138,7%	108,7%	164,2%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	29,1%	34,3%	47,5%	57,1%	249,1%

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	110,4%	112,2%	123,8%	140,7%	161,1%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	102,9%	88,3%	111,8%	167,7%	89,2%

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	25,0%	23,9%	36,7%	36,8%	55,3%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	53,6%	38,5%	55,3%	51,9%	50,7%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	64,0%	75,1%	86,4%	93,9%	95,7%
Η.Ο.Φ Α.Ε	77,3%	70,4%	87,0%	101,2%	98,2%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.7

Δείκτης Γενικής Ρευστότητας

(Κυκλοφορούν Ενεργητικό + Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

2004	2005	2006	2007	2008
------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	145,8%	150,7%	172,0%	163,9%	221,3%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	109,2%	111,8%	123,6%	119,1%	333,1%

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	155,9%	164,1%	182,3%	192,9%	230,7%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	117,8%	113,5%	122,3%	136,2%	118,7%

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	67,6%	62,2%	71,8%	78,1%	86,0%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	100,5%	92,7%	99,6%	98,2%	96,6%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	96,3%	109,0%	121,0%	125,6%	134,0%
Η.Ο.Φ Α.Ε	70,7%	55,9%	84,9%	123,3%	113,1%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διάφορων ετών.

Πίνακας 8.8

Δείκτης Άμεσης Ρευστότητας

(Απαιτήσεις + Χρεόγραφα + Διαθέσιμα / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	108,8%	102,6%	130,9%	108,0%	161,1%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	70,5%	69,4%	72,5%	84,5%	250,0%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	114,5%	116,2%	134,8%	144,1%	178,3%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	100,5%	97,8%	102,7%	114,5%	94,9%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	53,4%	47,0%	56,2%	56,0%	65,2%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	65,6%	53,7%	59,8%	59,7%	59,3%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	68,5%	70,6%	85,4%	94,8%	95,8%
Η.Ο.Φ Α.Ε	55,7%	42,7%	62,3%	105,2%	93,4%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.9

Ανάγκες σε Κεφάλαια Κίνησης

(Κεφάλαια Κίνησης / Πωλήσεις) X 365 ημέρες.

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	34	32	47	43	53
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	5	11	31	23	57
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	73	84	102	110	120
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	13	11	25	47	0
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	-64	-73	-74	-49	-35
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	-1	-28	-7	-10	-10
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	-9	16	45	44	59
HQF Α.Ε	-89	-158	-46	30	12

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.10

Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων

(Συνολικά Αποθέματα / Κόστος Πωλήσεων) Χ 365 ημέρες

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	28,8	32,0	27,6	40,4	28,4
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	24,9	47,6	76,9	45,5	21,6
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	77,8	96,7	87,5	80,1	54,1
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	15,0	19,7	25,9	19,7	21,4
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	-33,2	36,5	49,1	56,0	40,4
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	91,4	146,7	137,8	98,5	100,5
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	59,8	83,4	82,8	62,6	77,2
HQF Α.Ε	54,5	68,0	72,2	34,5	31,7

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.11

Μέσος Όρος Ημερών Προθεσμίας Εξόφλησης Εμπορικών Υποχρεώσεων (Προμηθευτές, Γραμμάτια- Επιταγές/ Κόστος Πωλήσεων) X 365 ημέρες.

	2004	2005	2006	2007	2008
--	------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	29,8	28,5	13,8	7,4	8,2
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	4,0	13,9	14,2	6,5	6,9

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	91,0	101,8	89,7	99,9	78,8
<i>ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε</i>	185,2	191,4	210,7	188,4	252,6

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	-144,9	159,6	191,6	135,5	139,4
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	152,3	235,2	171,5	137,3	130,6
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	76,1	70,4	82,4	94,4	100,6
HQF Α.Ε	179,5	197,0	201,2	96,3	107,8

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.12

Έξοδα Διοικήσεως / Πωλήσεις

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,5%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	1,2%	2,0%	1,7%	1,2%	1,5%
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	6,0%	6,4%	7,7%	8,4%	7,2%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	2,0%	2,1%	2,4%	2,2%	2,6%
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	4,4%	4,6%	5,2%	4,6%	4,6%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	2,0%	2,1%	2,0%	1,5%	1,5%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	1,4%	1,7%	1,8%	1,2%	1,4%
HQF Α.Ε	2,0%	2,1%	2,3%	2,1%	1,9%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.13

Έξοδα Διαθέσεως / Πωλήσεις.

	2004	2005	2006	2007	2008
--	------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	1,0%	1,2%	1,1%	1,0%	0,7%
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	2,0%	3,8%	4,2%	2,9%	3,0%

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	17,5%	22,0%	21,6%	17,3%	16,4%
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	17,2%	16,5%	21,0%	17,7%	21,1%

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	9,5%	12,7%	13,9%	10,2%	10,1%
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	6,7%	6,3%	6,9%	5,2%	5,4%
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	7,2%	9,0%	11,5%	10,0%	8,8%
HQF Α.Ε	18,1%	20,2%	17,4%	18,8%	9,6%

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.14

Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

(τρέχουσες τιμές σε χιλιάδες ευρώ)

Σύνολο Υποχρεώσεων

	2004	2005	2006	2007	2008
--	------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	10.102	10	22	22	45.457
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	0	0	5	7.5	22

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	161	601	748	941	1.649
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	0	0	1.039	2.195	3.578

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	1.962	1.749	2.622	2.423	3.766
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	1.83	1.882	3.267	3.171	3.28
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	5.951	12.815	26.894	31.3	36.011
HQF Α.Ε	40.846	33.625	62.549	77.979	74.582

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.15

Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις προς Τράπεζες

(τρέχουσες τιμές σε χιλιάδες ευρώ)

2004	2005	2006	2007	2008
------	------	------	------	------

ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	26.782	22.127	33.12	36.139	26.223
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	270.007	22.282	34.849	61.23	5.531

ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	971	1.091	952	754	281
<i>ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε</i>	1.238	1.802	1.957	3.002	5.163

ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	3.595	2.861	2.98	3.766	2.445
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	4.037	4.923	4.767	4.923	6.71
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	29.958	25.91	27.663	33.14	28.577
ΗQF Α.Ε	31.116	30.973	22.48	10.192	12.909

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.16

Πωλήσεις

(τρέχουσες τιμές σε χιλιάδες ευρώ)

	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	240.983	220.841	244.073	272.518	420.392
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	177.397	92.275	103.698	188.859	168.123
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	6.012	6.554	6.819	9.152	10.912
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	17.766	17.851	18.222	18.203	18.261
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	20.454	19.108	14.606	18.757	18.814
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	20.267	18.893	16.785	24.521	27.127
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	89.435	80.824	81.3	114.325	117.734
HQF Α.Ε	99.959	82.031	81.06	93.593	103.384

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διαφόρων ετών.

Πίνακας 8.17

Καθαρό Κέρδος

(τρέχουσες τιμές σε χιλιάδες ευρώ)

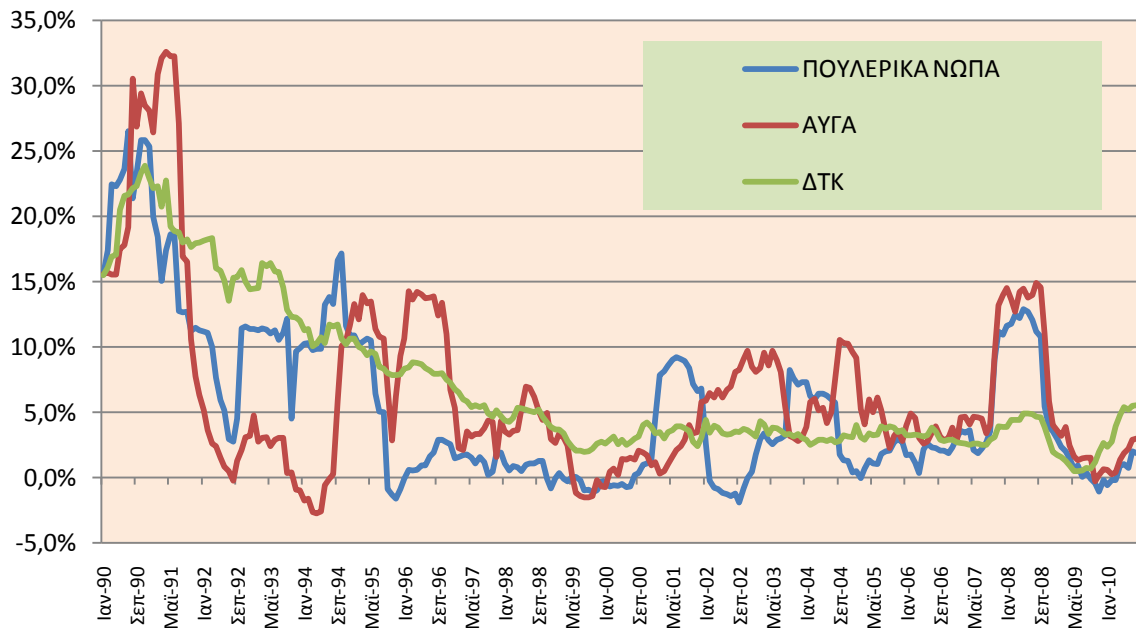
	2004	2005	2006	2007	2008
ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ	4.227	712	2.457	6.886	19.145
ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ ΑΕ	1.971	340	662	1.472	1.614
ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΑΠΕΕ	562	696	467	1.197	1.442
ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε	198	144	155	187	219
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΑΕ	239	-77	-326	331	-464
ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ ΑΒΕΕ	102	108	110	112	113
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	323	221	-5.479	117	74
HQF Α.Ε	96	867	62	120	20

Πηγή: Επεξεργασμένα στοιχεία ισολογισμών εταιρειών, διάφορω

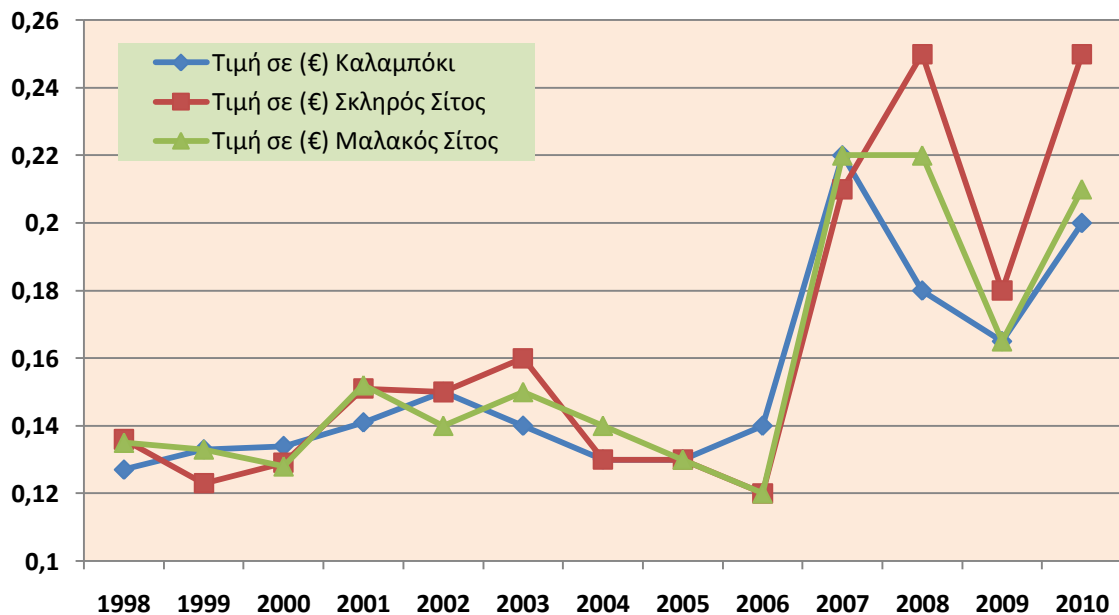
Κεφάλαιο 9^ο

Εξέλιξη των τιμών του κρέατος πουλερικών και αβγού έναντι του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Στο παρόν κεφάλαιο εξετάζεται η εξέλιξη των τιμών του κρέατος πουλερικών και αβγού έναντι του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Βασική παράμετρος στην αξιολόγηση είναι η εξέλιξη των τιμών των δημητριακών καρπών. Στο διάγραμμα 9.1 αποτυπώνεται η εξέλιξη των τιμών του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή έναντι των τιμών του αβγού και του κρέατος πουλερικών για τη χρονική περίοδο 1990-2010 σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Στο διάγραμμα 9.2 αποτυπώνεται η εξέλιξη των τιμών των δημητριακών καρπών (Καλαμπόκι, Μαλακός Σίτος και Σκληρός Σίτος) για τη χρονική περίοδο 1998-2010 (Υπ.Α.Α.Τ). Στους Πίνακες 9.1-9.3 αποτυπώνεται η μέση ετήσια εξέλιξη των τιμών των δημητριακών καρπών (Καλαμπόκι, Μαλακός Σίτος και Σκληρός Σίτος) καθώς και η μέση ετήσια μεταβολή αυτών για τη χρονική περίοδο 1998-2010 (Υπ.Α.Α.Τ).



Διάγραμμα 9.1 Εξέλιξη του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) καθώς και των τιμών του αβγού και του κρέατος πουλερικών για τη χρονική περίοδο 1990-2010 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 9.2 Εξέλιξη των τιμών των δημητριακών καρπών (Καλαμπόκι, Μαλακός Σίτος και Σκληρός Σίτος) για τη χρονική περίοδο 1998-2010 (Πηγή: Υπ.Α.Α.Τ).

Μαλακό Σιτάρι	Τιμή σε (€)	Δείκτης (1998=100)	Μέση ετήσια μεταβολή (%)
1998	0,135	100,0	
1999	0,133	98,2	-1,76%
2000	0,128	94,9	-3,38%
2001	0,152	112,3	18,26%
2002	0,140	103,4	-7,91%
2003	0,150	110,8	7,14%
2004	0,140	103,4	-6,67%
2005	0,130	96,0	-7,14%
2006	0,120	88,6	-7,69%
2007	0,220	162,5	83,33%
2008	0,220	162,5	0,00%
2009	0,165	121,9	-25,00%
2010	0,210	155,1	27,27%

Πίνακας 9.1 Μέση ετήσια τιμή Μαλακού Σίτου και μέση ετήσια μεταβολή 1998-2010 (Πηγή: Υπ.Α.Α.Τ).

Σκληρό Σιτάρι	Τιμή ανά τόνο σε (€)	Δείκτης (1998=100)	Ετήσια Μεταβολή (%)
1998	0,136	100,0	
1999	0,123	95,8	-9,35%
2000	0,129	100,0	4,34%
2001	0,151	117,0	17,05%
2002	0,150	116,2	-0,75%
2003	0,160	123,9	6,67%
2004	0,130	100,7	-18,75%
2005	0,130	100,7	0,00%
2006	0,120	92,9	-7,69%
2007	0,210	162,6	75,00%
2008	0,250	193,6	19,05%
2009	0,180	139,4	-28,00%
2010	0,250	193,6	38,89%

Πίνακας 9.2 Μέση ετήσια τιμή Σκληρού Σίτου και μέση ετήσια μεταβολή 1998-2010 (Πηγή: Υπ.Α.Α.Τ).

Καλαμπόκι	Τιμή ανά τόνο σε (€)	Δείκτης (1998=100)	Ετήσια Μεταβολή (%)
1998	0,127	100,0	
1999	0,133	104,7	4,72%
2000	0,134	105,5	0,75%
2001	0,141	111,0	5,22%
2002	0,150	118,1	6,38%
2003	0,140	110,2	-6,67%
2004	0,130	102,4	-7,14%
2005	0,130	102,4	0,00%
2006	0,140	110,2	7,69%
2007	0,220	173,2	57,14%
2008	0,180	141,7	-18,18%
2009	0,165	129,9	-8,33%
2010	0,200	157,5	21,21%

Πίνακας 9.3 Μέση ετήσια τιμή Καλαμποκιού και μέση ετήσια μεταβολή 1998-2010 (Πηγή: Υπ.Α.Α.Τ).

Με βάση τα διαγράμματα 9.1 και 9.2 και τους Πίνακες 9.1 - 9.3 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Η χρονική περίοδος των ετών 1990-1997 χαρακτηρίζεται από έντονες αυξομειώσεις στις τιμές των πτηνοτροφικών προϊόντων κρέας πουλερικών και αβγού.
- Η χρονική περίοδος των ετών 1998-2000 χαρακτηρίζεται από μικρές αυξομειώσεις στις τιμές των πτηνοτροφικών προϊόντων κρέας πουλερικών και αβγού, οι οποίες ωστόσο βρίσκονται κάτω από την διαμορφούμενη τιμή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Είναι γεγονός ότι από το έτος 1999 είναι σαφής η αυξητική πορεία τόσο της τιμής του κρέατος πουλερικών όσο και της τιμής του αβγού έναντι του Γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Για τη χρονική περίοδο των ετών 2000-2010 η εικόνα των κτηνοτροφικών προϊόντων, κρέας πουλερικών και αβγού, διαμορφώνεται ως εξής:

- Η τιμή του κρέατος πουλερικών σημειώνει μια κατακόρυφη αύξηση στις αρχές της δεκαετίας με κορύφωση τον Σεπτέμβριο του 2001. Το παραπάνω γεγονός οφείλεται τόσο στην αύξηση των πρώτων υλών (ιδιαίτερα στο μαλακό σίτο:18,26% καθώς και στο σκληρό σιτάρι:17,05%) όσο και στην ένταξη της χώρας μας στην ευρωζώνη από την 1η Ιανουαρίου του 2001, η οποία ένταξη οδήγησε στην στρογγυλοποίηση των τιμών προς τα επάνω και ιδιαίτερα των τιμών των προϊόντων που η αξία τους ήταν μικρότερη των 100 δραχμών.

Από τον Σεπτέμβριο του 2001 έως τα τέλη του 2005 οι τιμές σημειώνουν σημαντικές αυξομειώσεις με τις τιμές των πρώτων υλών όμως να διατηρούνται σε σταθερά επίπεδα. Το έτος 2006 η τιμή του κρέατος πουλερικών προσεγγίζει το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Το έτος 2006 είναι μία πολύ δύσκολη χρονιά για την Ελληνική Πτηνοτροφία, είναι μια χρονιά στην οποία κλυδωνίζεται η ασφάλεια του κτηνοτροφικού προϊόντος απόρροια του εντοπισμού του στελέχους H5N1 του ιού της γρίπης των πτηνών. Αν και επισήμως, το στέλεχος H5N1 του ιού της γρίπης των πτηνών δεν ανιχνεύτηκε σε πτηνοτροφεία της Ελλάδας, η ανίχνευση του ιού σε χώρες της Ευρώπης και δη της Νοτιοανατολικής Ευρώπης λειτούργησε καταλυτικά στη μείωση της ζήτησης κρέατος.

Από τις αρχές του έτους 2006 έως τον Ιούλιο του 2007 οι αυξήσεις των τιμών του κρέατος πουλερικών είναι μικρότερες των αυξήσεων του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Η κατακόρυφη αύξηση των δημητριακών καρπών το δεύτερο εξάμηνο του 2007 και το έτος 2008 οδήγησε στη φυσιολογική αύξηση της τιμής του κρέατος πουλερικών έναντι του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Εντός του

παραπάνω χρονικού διαστήματος, των 18 μηνών, οι τιμές των δημητριακών καρπών αυξήθηκαν στο καλαμπόκι (39%), στο μαλακό σίτο (83%) και στο σκληρό σίτο (94%).

Το έτος 2009 χαρακτηρίστηκε από την πτώση της τιμής του κρέατος πουλερικών στο επίπεδο του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το γεγονός αυτό σχετίζεται με την πτώση των τιμών στο σύνολο των δημητριακών καρπών. Το πρώτο εξάμηνο του 2010 η τιμή του κρέατος πουλερικών βρέθηκε κάτω από τη τιμή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2010 παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με το δεύτερο εξάμηνο του 2007. Οι φωτιές του Αυγούστου στη Ρωσία αφενός και αφετέρου τα κερδοσκοπικά παιχνίδια έχουν οδηγήσει στην αύξηση των τιμών των δημητριακών καρπών άνω του 20 τοις εκατό με αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής του κρέατος πουλερικών. Εάν οι κούρσα ανατιμήσεων συνεχιστεί, τότε δύσκολα θα αποφύγουμε την εικόνα τιμών του 2007 και 2008 για το κρέας πουλερικών.

Η τιμή του αβγού σημείωσε σταθερά αύξουσα πορεία από τις αρχές της δεκαετίας με κορύφωση τον Ιούλιο του 2003. Το παραπάνω γεγονός σχετίζεται αφενός με τις αυξήσεις των πρώτων υλών και αφετέρου με την ένταξη στην ONE που οδήγησε στην στρογγυλοποίηση των τιμών προς τα πάνω. Από τον Ιανουάριο του 2000 έως τα τέλη του 2005 η τιμή σημειώνει αυξομειώσεις οι οποίες ωστόσο είναι πάντα μικρότερες από τις μεταβολές του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το έτος 2006 η τιμή του αβγού προσεγγίζει το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Το έτος 2006 είναι μία πολύ δύσκολη χρονιά για την Ελληνική Αβγοπαραγωγή. Παρά τις διαψεύσεις των υγειονομικών αρχών της χώρας μας, η ζήτηση για αβγό δεν μένει ανεπηρέαστη από τον εντοπισμό του στελέχους H5N1 του ιού της γρίπης των πτηνών.

Από τις αρχές του έτους 2006 έως τον Ιούλιο του 2007 η τιμή του αβγού διατηρείται σε σταθερό επίπεδο αλλά πάνω από την τιμή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Η κατακόρυφη αύξηση των δημητριακών καρπών το δεύτερο εξάμηνο του 2007 και το έτος 2008 οδήγησε στη φυσιολογική αύξηση της τιμής του αβγού έναντι του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Το έτος 2009 χαρακτηρίστηκε από την πτώση της τιμής του αβγού στο επίπεδο του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το γεγονός αυτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με την πτώση των τιμών στο σύνολο των δημητριακών καρπών. Το πρώτο εξάμηνο του 2010 η τιμή του αβγού βρέθηκε κάτω από τη τιμή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Παρ' ελπίδα, το δεύτερο εξάμηνο του 2010 παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με το δεύτερο εξάμηνο του 2007. Η αύξηση των τιμών των δημητριακών καρπών άνω του 20 τοις εκατό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τιμής του αβγού. Εάν οι κούρσα ανατιμήσεων συνεχιστεί, τότε δύσκολα θα αποφύγουμε την εικόνα τιμών του 2007 και 2008 για το αβγό.

Προκύπτει λοιπόν ότι οι τιμές των πτηνοτροφικών προϊόντων κρέας πουλερικών και αβγό σχετίζονται πλήρως με τις διαμορφούμενες τιμές των δημητριακών καρπών. Έτσι, κάθε ενδεχόμενη κρίση στην παραγωγή των δημητριακών καρπών δύναται να επηρεάσει άμεσα τις τιμές του κρέατος πουλερικών και του αβγού οπότε και τη ζήτηση, κατανάλωση τους.

Κεφάλαιο 10^ο

Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών και αβγό

Εισαγωγή

Στους Πίνακες : 10.1, 10.2, 10.3 και 10.4 του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών που πραγματοποίησε η Εθνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) κατά τις περιόδους των ετών : 1974 και 1981/1982 (Πίνακας 10.1), 1987/1988 και 1993/1994 (Πίνακας 10.2), 1998/1999 και 2004/2005 (Πίνακας 10.3) και 2008 (Πίνακας 10.4) με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών και αβγό κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές και κατά τρόπο κτήσεως.

Στους Πίνακες 10.5 και Διαγράμματα 10.1 παρουσιάζεται, συγκεντρωτικά, η ποσοστιαία συμμετοχή του κρέατος πουλερικών με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά το σύνολο των περιοχών, το σύνολο των αστικών περιοχών, τις ημιαστικές και τις αγροτικές περιοχές, όπως και για την περιφέρεια πρωτευούσης, το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και τις λοιπές αστικές περιοχές (για τις περιόδους των ετών : 1974, 1981/1982 , 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999, 2004/2005 και 2008).

Επίσης στους Πίνακες 10.6 και Διαγράμματα 10.2 παρουσιάζεται, συγκεντρωτικά, η ποσοστιαία συμμετοχή του αβγού με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά το σύνολο των περιοχών, το σύνολο των αστικών περιοχών, τις ημιαστικές και τις αγροτικές περιοχές, όπως και για την περιφέρεια πρωτευούσης, το

πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και τις λοιπές αστικές περιοχές (για τις περιόδους των ετών : 1974, 1981/1982 , 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999,2004/2005 και 2008).

Πίνακας 10.1: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών, για κρέας πουλερικών και αβγό, κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές για τα έτη 1974 και 1981/1982 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

	Όλες οι περιοχές	Σύνολο Αστικών περιοχών	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης	Λοιπές αστικές περιοχές	Ημιαστικές περιοχές	Αγροτικές Περιοχές
Έτος 1974	Αξία σε ευρώ (€)						
<i>Σύνολο αγορών</i>	28,2	33				26,7	19,5
Πουλερικά νωπά	0,35	0,43				0,32	0,2
Αβγά	0,18	0,24				0,2	0,07
<u><i>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</i></u>							
Πουλερικά νωπά	1,2%	1,3%				1,2%	1,0%
Αβγά	0,65%	0,72%				0,74%	0,35%
Έτος 1981-1982	Αξία σε ευρώ (€)						
<i>Σύνολο αγορών</i>	139,6	155,9	163,0	138,4	150,2	130	177,8
Είδη διατροφής και μη οينوπνευματώδη ποτά	47,3	49,6	50,8	42,5	50,4	48,9	41,7
Πουλερικά νωπά	1,01	1,14	1,26	0,90	1,02	0,61	0,75
Αβγά	0,57	0,71	0,69	0,62	0,77	0,74	0,26
<u><i>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</i></u>							
Πουλερικά νωπά	0,72%	0,73%	0,77%	0,65%	0,68%	0,47%	0,69%
Αβγά	0,41%	0,45%	0,42%	0,45%	0,51%	0,57%	0,24%

Πίνακας 10.2: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών, για κρέας πουλερικών και αβγού, κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές για τα έτη 1987/1988 και 1993/1994 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

	Όλες οι περιοχές	Σύνολο Αστικών περιοχών	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης	Λοιπές αστικές περιοχές	Ημιαστικές περιοχές	Αγροτικές Περιοχές
Έτος 1987-1988	Αξία σε ευρώ (€)						
Σύνολο αγορών	405	447,2	463,4	420,5	430,5	384,1	304
Είδη διατροφής και μη οιοπνευματώδη ποτά	121	124,4	120,9	115	134,8	122,5	111,6
Πουλερικά νωπά	2,99	3,33	3,54	2,80	3,20	2,70	2,20
Αβγά	1,07	1,30	1,26	1,23	1,43	1,20	0,44
<u>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</u>							
Πουλερικά νωπά	0,74%	0,75%	0,76%	0,67%	0,75%	0,7%	0,73%
Αβγά	0,27%	0,29%	0,27%	0,29%	0,33%	0,31%	0,14%
Έτος 1993-1994	Αξία σε ευρώ (€)						
Σύνολο αγορών	852	911	947,2	789	895,7	835,5	698
Είδη διατροφής και μη οιοπνευματώδη ποτά	237	242,7	244	225	247,4	245	218,1
Πουλερικά νωπά	6,7	7	7,2	5,84	7,1	7,3	5,63
Αβγά	1,36	1,55	1,54	1,35	1,67	1,5	0,79
<u>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</u>							
Πουλερικά νωπά	0,79%	0,77%	0,76%	0,74%	0,79%	0,87%	0,81%
Αβγά	0,16%	0,17%	0,16%	0,17%	0,19%	0,18%	0,11%

Πίνακας 10.3: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών, για κρέας πουλερικών και αβγού, κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές για τα έτη 1998/1999 και 2004/2005 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

	Όλες οι περιοχές	Σύνολο Αστικών περιοχών	Περιφέρεια Πρωτευούσης	Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης	Λοιπές αστικές περιοχές	Ημιαστικές περιοχές	Αγροτικές Περιοχές
Έτος 1998-1999	Αξία σε ευρώ (€)						
Σύνολο αγορών	1383	1523,5	1661,5	1380	1286,1	1199,7	1041
Είδη διατροφής και μη οينوπνευματώδη ποτά	240,6	249,9	260,3	227,9	235,4	236,8	213,6
Πουλερικά νωπά	7,82	8,48	9,24	6,55	7,53	7,27	6,0
Πουλερικά κατεψυγμένα	0,26	0,23	0,29	0,08	0,16	0,22	0,35
Αβγά	1,88	2,12	2,20	1,90	2,0	1,88	1,15
<i><u>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</u></i>							
Πουλερικά νωπά	0,57%	0,56%	0,56%	0,47%	0,59%	0,61%	0,58%
Αβγά	0,14%	0,14%	0,13%	0,14%	0,16%	0,16%	0,11%
Έτος 2004-2005	Αξία σε ευρώ (€)						
Σύνολο αγορών	1792,3	1940,59	2013,2	1979,47	1815,61	1712,18	1353,17
Είδη διατροφής και μη οينوπνευματώδη ποτά	306,44	315,11	324,45	305,48	304,29	325,52	266,67
Πουλερικά (νωπό, διατηρημένο σε ψύξη ή κατεψυγμένο)	10,54	11,44	12,48	9,64	10,48	10,11	7,87
Αβγά	2,21	2,58	2,82	2,18	2,36	2,02	1,12
<i><u>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</u></i>							
Πουλερικά (νωπό, διατηρημένο σε ψύξη ή κατεψυγμένο)	0,59%	0,59%	0,62%	0,49%	0,58%	0,59%	0,58%
Αβγά	0,12%	0,13%	0,14%	0,11%	0,13%	0,12%	0,08%

Πίνακας 10.4: Μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών, για κρέας πουλερικών και αβγό, κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές για τα έτος 2008 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

	Όλες οι περιοχές	Αστικές περιοχές	Αγροτικές περιοχές
Αγαθά και Υπηρεσίες	Αξία σε (€)		
Σύνολο αγορών	2117,67	2239,75	1582,54
Είδη διατροφής και μη οينوπνευματώδη ποτά	347,4	352,73	324,03
Πουλερικά νωπά	12,72	13,34	10,02
Αυγά	3,09	3,30	2,19
<u>Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών</u>			
Πουλερικά νωπά	0,6%	0,6%	0,64%
Αυγά	0,15%	0,15%	0,14%

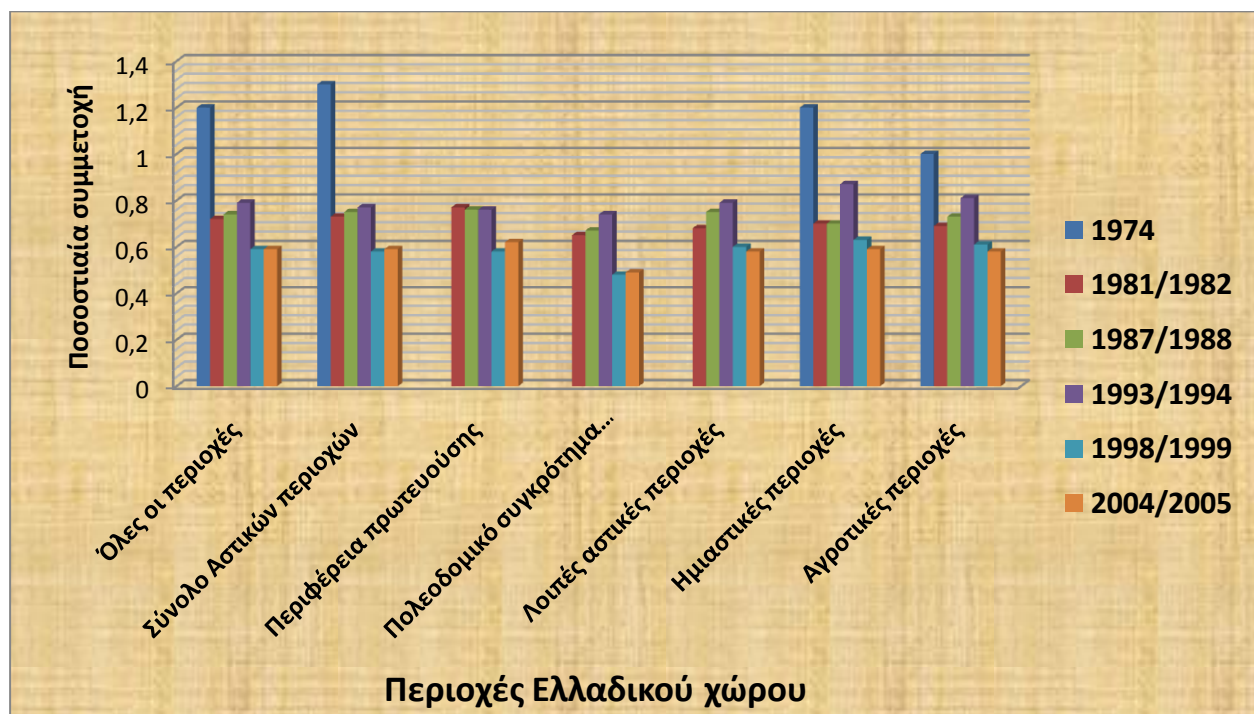
10.1 Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών

Σύμφωνα με τους Πίνακες: 10.1,10.2,10.3,10.4,10.5 και το Διάγραμμα 10.1, ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών σε όλες τις περιοχές του Ελλαδικού χώρου στη διάρκεια των περιόδων 1974 ,1981/1982, 1987/1988, 1993/1994 1998/1999,2004/2005 και 2008 παρουσιάζει εν γένει φθίνουσα πορεία. Καλύπτει συνεχώς μικρότερο ποσοστό στο σύνολο των μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών. Το έτος 1974 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών σε όλες τις περιοχές του Ελλαδικού χώρου αντιστοιχεί στο 1,2% ενώ το 2008 μόλις στο 0,6%, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 50%. Το έτος 2008 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών εμφανίζει αυξητική τάση, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές.

Πίνακας 10.5: Ποσοστιαία συμμετοχή του κρέατος πουλερικών με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά το σύνολο των περιοχών στον Ελλαδικό χώρο, για τις περιόδους των ετών : 1974, 1981/1982, 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999 , 2004/2005 και 2008 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Ποσοστιαία συμμετοχή του κρέατος πουλερικών	1974	1981/1982	1987/1988	1993/1994	1998/1999	2004/2005	2008
Όλες οι περιοχές	1,2%	0,72%	0,74%	0,79%	0,59%	0,59%	0,6%
Σύνολο Αστικών περιοχών	1,3%	0,73%	0,75%	0,77%	0,58%	0,59%	0,6%
Περιφέρεια πρωτευούσης		0,77%	0,76%	0,76%	0,58%	0,62%	
Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης		0,65%	0,67%	0,74%	0,48%	0,49%	
Λοιπές αστικές περιοχές		0,68%	0,75%	0,79%	0,6%	0,58%	
Ημιαστικές περιοχές	1,2%	0,7%	0,7%	0,87%	0,63%	0,59%	
Αγροτικές περιοχές	1%	0,69%	0,73%	0,81%	0,61%	0,58%	0,64%

Διάγραμμα 10.1: Ποσοστιαία συμμετοχή του κρέατος πουλερικών με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά το σύνολο των περιοχών στον Ελλαδικό χώρο, για τις περιόδους των ετών : 1974, 1981/1982, 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999 , 2004/2005 και 2008 (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).



Ομοίως, σύμφωνα με τους Πίνακες 10.1,10.2,10.3,10.4,10.5 και το διάγραμμα 10.1, ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών στο σύνολο των αστικών περιοχών παρουσιάζει πτωτική πορεία ανάλογη με αυτή του συνόλου των περιοχών στον Ελλαδικό χώρο. Το έτος 1974 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών αντιστοιχούσε στο 1,3% ενώ το 2004/2005 αντιστοιχεί μόλις στο 0,59%, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 45,3%. Παρενθετικά, συγκρίνοντας τα έτη 2004/2005 (0,59%) και 2008 (0,6%) διαφαίνεται μια μικρή τάση αύξησης.

Επικεντρώνοντας στην περιφέρεια πρωτεύουσας, το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης και τις λοιπές αστικές περιοχές η καταγεγραμμένη πορεία ελαφρώς διαφέρει ως εξέλιξη, οριακά ως αποτέλεσμα. Στην περιφέρεια πρωτεύουσας έως το έτος 1994 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κυμάνθηκε σε σταθερά επίπεδα της τάξεως του 0,75%. Έκτοτε ακολούθησε πτωτική πορεία. Το έτος 2004/2005 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών αντιστοιχεί στο 0,62% παρουσιάζοντας αυξητική τάση, έναντι του έτους 1998/1999, της τάξεως του 7%. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς για το έτος 2010 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών, στην περιφέρεια πρωτεύουσας, κυμαίνεται μεταξύ του 0,59% και 0,60%.

Τόσο στο πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης όσο και στις λοιπές αστικές περιοχές του Ελλαδικού χώρου, έως το έτος 1994, ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών, παρουσίασε αυξητική πορεία. Έκτοτε ακολούθησε και στις δύο κατηγορίες φθίνουσα πορεία. Το έτος 2005 στο πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης αντιστοιχεί ποσοστό της τάξεως του 0,49% (οριακά υψηλότερο του έτους 1998/1999). Το έτος 2005 και στις λοιπές αστικές περιοχές αντιστοιχεί το μικρότερο

ποσοστό της τάξεως του 0,58%, μικρότερο έναντι αυτό του έτους 1993/1994 κατά 26,5%.

Σύμφωνα με τους Πίνακες : 10.1,10.2,10.3,10.4,10.5 και το διάγραμμα 10.1,ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών τόσο στις ημιαστικές περιοχές όσο και στις αγροτικές περιοχές στη διάρκεια των περιόδων 1974 ,1981/1982, 1987/1988, 1993/1994 1998/1999 και 2004/2005 παρουσίασε αυξομειώσεις. Σε γενικές γραμμές στο σύνολο των χρονικών περιόδων κατέγραψε και στις δύο κατηγορίες φθίνουσα πορεία. Συγκεκριμένα, στις ημιαστικές περιοχές ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών παρουσίασε φθίνουσα πορεία με εξαίρεση την περίοδο 1993/1994. Το έτος 1993/1994 αντιστοιχεί στο ποσοστό της τάξεως του 0,87% όταν το 1987/1988 καλύπτει το 0,7%.

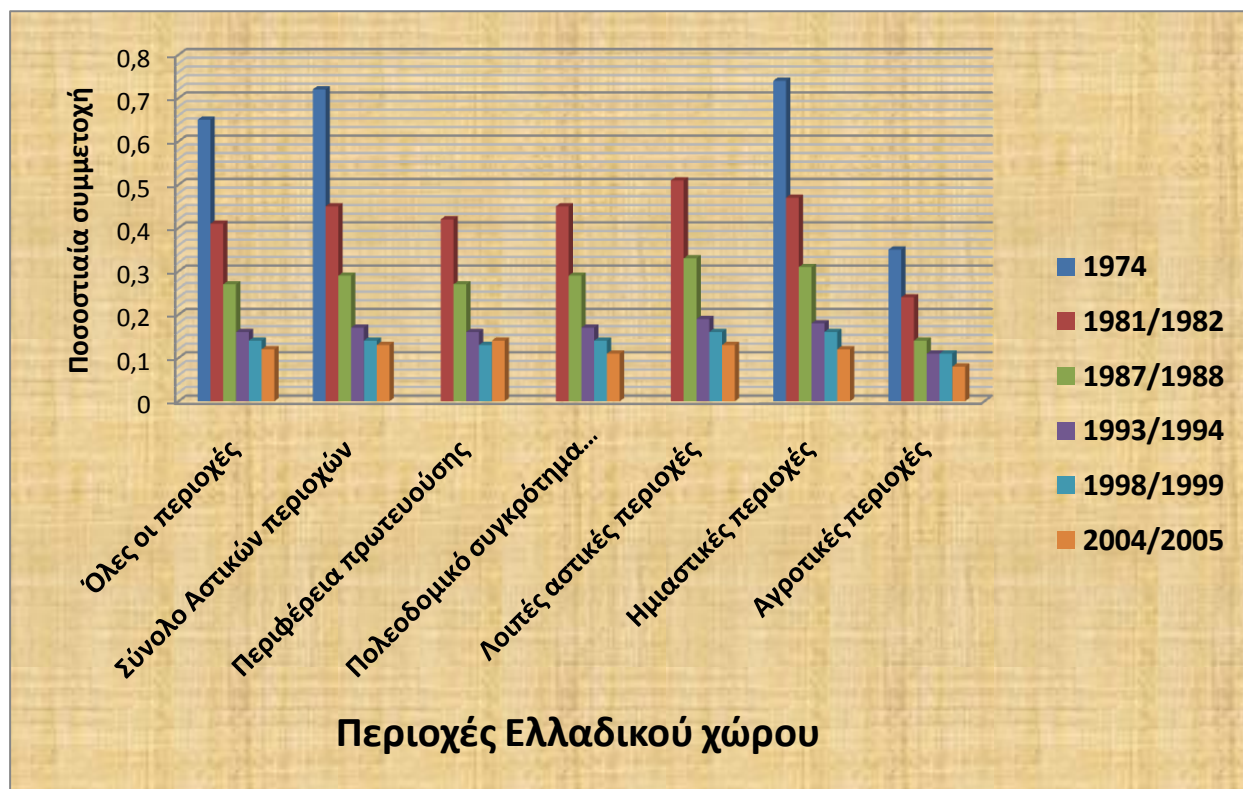
Στις αγροτικές περιοχές, ύστερα από την πρώτη πτώση που έλαβε χώρα μεταξύ των δύο περιόδων 1974 ,1981/1982, έκτοτε ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών παρουσίασε ανοδική τάση με «κορυφή» την περίοδο 1993/1994, καλύπτοντας το 0,81% των μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών. Εν συνεχεία, ακολούθησε πτωτική πορεία καλύπτοντας την περίοδο 2004/2005 μόλις το 0,58%. Το έτος 1974 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών αντιστοιχούσε στο 1% ενώ το 2004/2005 αντιστοιχεί μόλις στο 0,58%, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 42%. Ωστόσο το έτος 2008 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για κρέας πουλερικών εμφανίζει αυξητική τάση, από 0,58% το έτος 2004/2005 στο 0,64% το έτος 2008.

10.2 Μέση μηνιαία δαπάνη των νοικοκυριών για αβγό

Σύμφωνα με τους Πίνακες : 10.1, 10.2, 10.3, 10.6 και το Διάγραμμα 10.2, γίνεται σαφές ότι ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό σε όλες τις εξεταζόμενες περιοχές του Ελλαδικού χώρου στη διάρκεια των περιόδων 1974 ,1981/1982, 1987/1988, 1993/1994, 1998/1999, 2004/2005 εμφανίζει φθίνουσα πορεία. Το έτος 2008 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό εμφανίζει αυξητική τάση, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές διαγράφοντας αξιοσημείωτη αυξητική πορεία.

Αβγό	1974	1981/ 1982	1987/ 1988	1993/ 1994	1998/ 1999	2004/ 2005	2008
Όλες οι περιοχές	0,65%	0,41%	0,27%	0,16%	0,14%	0,12%	0,15%
Σύνολο Αστικών περιοχών	0,72%	0,45%	0,29%	0,17%	0,14%	0,13%	0,15%
Περιφέρεια πρωτεύουσας		0,42%	0,27%	0,16%	0,13%	0,14%	
Πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης		0,45%	0,29%	0,17%	0,14%	0,11%	
Λοιπές αστικές περιοχές		0,51%	0,33%	0,19%	0,16%	0,13%	
Ημιαστικές περιοχές	0,74%	0,47%	0,31%	0,18%	0,16%	0,12%	
Αγροτικές περιοχές	0,35%	0,24%	0,14%	0,11%	0,11%	0,08%	0,14%

Πίνακας 10.6: Ποσοστιαία συμμετοχή του αβγού με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές (για τις περιόδους των ετών : 1974 και 1981/1982 , 1987/1988 και 1993/1994,1998/1999 και 2004/2005, Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 10.2: Ποσοστιαία συμμετοχή του αβγού με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές και κατά τρόπο κτήσεως (για τις περιόδους των ετών : 1974 και 1981/1982 , 1987/1988 και 1993/1994,1998/1999 και 2004/2005 , Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ).

Σε όλες τις περιοχές του Ελλαδικού χώρου, το έτος 1974 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό αντιστοιχεί στο 0,65% ενώ το 2004/2005 μόλις στο 0,12%, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 81,5% (Πίνακας 10.6).

Στο σύνολο των αστικών περιοχών ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό παρουσιάζει φθίνουσα πορεία. Το έτος 1974 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό αντιστοιχεί στο 0,72% ενώ το 2004/2005 μόλις στο 0,13%, σημειώνοντας μείωση της τάξεως του 82% (Πίνακας 10.6). Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς για το έτος 2010 ο μέσος όρος

μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό στο σύνολο των αστικών περιοχών κυμαίνεται μεταξύ του 0,09% και 0,10%.

Επικεντρώνοντας στα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα Αθήνα, Θεσσαλονίκη και στις λοιπές περιοχές ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό παρουσιάζει φθίνουσα πορεία. Η εξαίρεση απαντάται στην περιφέρεια πρωτευούσης, καταγράφεται μία μικρή αυξητική τάση το έτος 2004/2006. Το έτος 2004/2005 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών αντιστοιχεί στο 0,14%. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς για το έτος 2010 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό στην περιφέρεια πρωτευούσης δεν ξεπερνά το 0,12% (Πίνακας 10.6).

Από το έτος 1974 έως το έτος 2005 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό στο πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης παρουσίασε μείωση της τάξεως του 66,7% και στις λοιπές αστικές περιοχές του Ελλαδικού χώρου μείωση της τάξεως του 74,5% αντιστοίχως (Πίνακας 10.6).

Σύμφωνα με τους Πίνακες : 10.1, 10.2, 10.3, 10.6 και το διάγραμμα 10.2, ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό τόσο στις ημιαστικές περιοχές όσο και στις αγροτικές περιοχές στη διάρκεια των περιόδων 1974 ,1981/1982, 1987/1988, 1993/1994 1998/1999 και 2004/2005 εμφανίζει φθίνουσα πορεία. Από το έτος 1974 έως το έτος 2005 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό στις ημιαστικές περιοχές παρουσίασε μείωση της τάξεως του 84% και στις αγροτικές περιοχές μείωση της τάξεως του 77,2% αντιστοίχως (Πίνακας 10.6). Το έτος 2008 ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό εμφανίζει αυξητική τάση, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές διαγράφοντας αξιοσημείωτη αυξητική πορεία. Από μόλις 0,08% το έτος 2004/2005 σε 0,14% το έτος 2008. Σύμφωνα με εκτιμήσεις αγοράς για το έτος 2010 ο μέσος

όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών για αβγό στις αγροτικές περιοχές παραμένει σε αυξητική πορεία, μη ξεπερνώντας το 0,16%.

Στον Πίνακα 10.7 παρουσιάζεται ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών κρέατος πουλερικών και αβγού των νοικοκυριών κατά τάξεις μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών και κατά τρόπο κτήσεως, στο σύνολο του Ελλαδικού χώρου για το έτος 2008.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 10.7 και τα διαγράμματα 10.3 και 10.4 στο σύνολο του Ελλαδικού χώρου, για το έτος 2008, ο μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών σε κρέας πουλερικών και αβγό φθίνει όσο αυξάνεται η μηνιαία συνολική αξία αγορών.

Τα νοικοκυριά με τη χαμηλότερη μηνιαία συνολική αξία αγορών, μέχρι 750 € , παρουσιάζουν τον υψηλότερο μέσο όρο μηνιαίων αγορών σε κρέας πουλερικών (1,7%) και σε αβγό (0,3%). Τα νοικοκυριά με μηνιαία συνολική αξία αγορών από 751€ έως 1100€ παρουσιάζουν μέσο όρο μηνιαίων αγορών σε κρέας πουλερικών (1,2 %) και σε αβγό (0,29%) ενώ τα νοικοκυριά με μηνιαία συνολική αξία αγορών από 2801 € έως 3500 € παρουσιάζουν, έναντι των δύο παραπάνω, κατά πολύ μικρότερο μέσο όρο μηνιαίων αγορών σε κρέας πουλερικών (0,58%) και σε αβγό (0,14%).

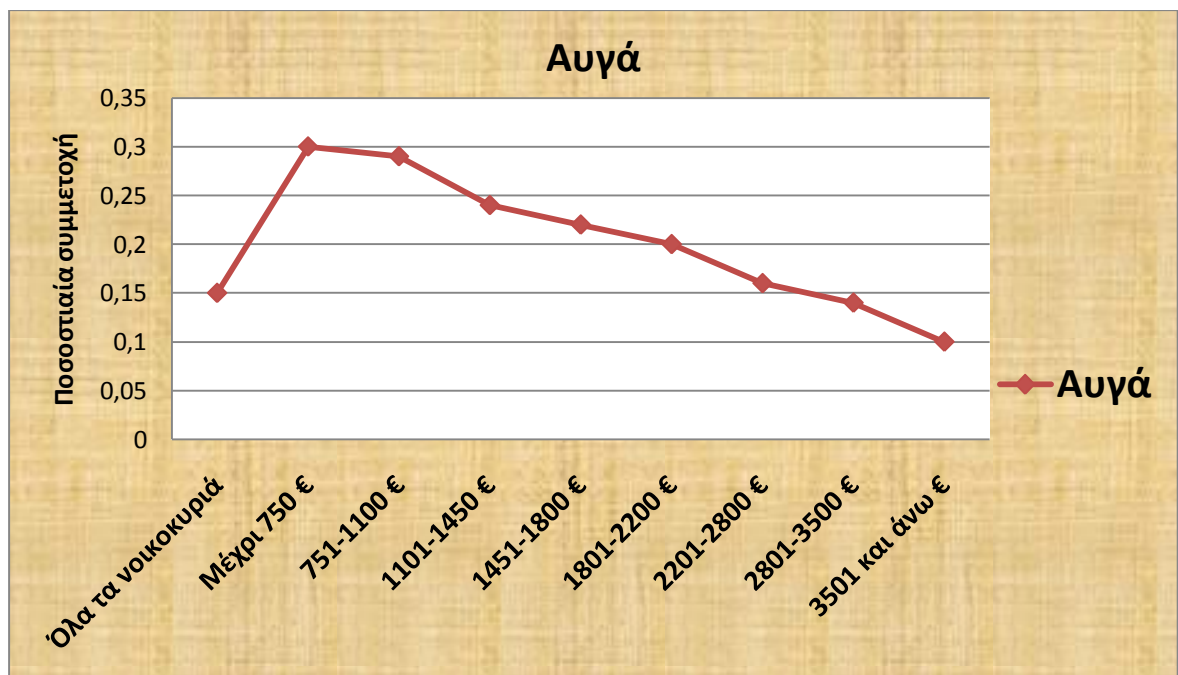
Τα νοικοκυριά με τη μεγαλύτερη μηνιαία συνολική αξία αγορών από 3501€ και άνω, παρουσιάζουν το χαμηλότερο μέσο όρο μηνιαίων αγορών σε κρέας πουλερικών (0,4%) και σε αβγό (0,1%). Το γεγονός αυτό δείχνει την αύξηση της υποκατάστασης των πτηνοτροφικών προϊόντων με την αύξηση της μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών των νοικοκυριών.

Πίνακας 10.7 : Μέσος όρος μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών σε κρέας πουλερικών και αυγό κατά τάξεις μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών και κατά τρόπο κτήσεως. Σύνολο Χώρας (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

	Όλα τα νοικοκυριά	Μέχρι 750 €	751-1100 €	1101-1450 €	1451-1800 €	1801-2200 €	2201-2800 €	2801-3500 €	3501 και άνω €
Συνολικός αριθμός νοικοκυριών (σε χιλιάδες)	4.072,1	246,7	437,6	419,8	446,8	460,2	637,8	517,4	905,5
Αγαθά και Υπηρεσίες	Αξία σε χιλιάδες (€)								
Σύνολο αγορών	2117,6	402,2	681,2	1007,9	1269,4	1584,1	1994,2	2539,3	4329,5
Είδη διατροφής και μη οινοπνευματώδη ποτά	347,4	137,62	185,08	238,85	267,18	344,21	382,04	432,08	501,77
Κρέας πουλερικών	12,72	6,84	8,31	10,23	11,2	12,03	13,34	14,75	17,14
Αβγά	3,09	1,21	1,95	2,4	2,85	3,2	3,16	3,59	4,21
	Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο αγορών								
Κρέας πουλερικών	0,6%	1,7%	1,2%	1%	0,88%	0,76%	0,67%	0,58%	0,4%
Αβγά	0,15%	0,3%	0,29%	0,24%	0,22%	0,2%	0,16%	0,14%	0,1%



Διάγραμμα 8.3 : Ποσοστιαία συμμετοχή του κρέατος πουλερικών με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά τάξεις μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών στο σύνολο του Ελλαδικού χώρου για το έτος 2008 (Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).



Διάγραμμα 8.4: Ποσοστιαία συμμετοχή του αβγού με αναφορά στο μέσο όρο μηνιαίων αγορών των νοικοκυριών κατά τάξεις μηνιαίας συνολικής αξίας αγορών στο σύνολο του Ελλαδικού χώρου για το έτος 2008.(Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ).

Κεφάλαιο 11^ο

Αναπτυξιακή στρατηγική για τον κλάδο της Πτηνοτροφίας

Ο κλάδος της Ελληνικής Πτηνοτροφίας διαγράφοντας πλέον μία πορεία πενήντα ετών, παρουσιάζει έως σήμερα ικανοποιητική εξελικτική πορεία. Η άμεση προσαρμογή του κλάδου στο αναπτυσσόμενο δυσμενές οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον, δύναται να διασφαλίσει την αναπτυξιακή του πορεία, προσφέροντας έτσι καρπούς κερδοφορίας.

Η δυσμενής οικονομική κατάσταση δύναται να αποτελέσει έναυσμα για τη διαρθρωτική προσαρμογή, για την εξυγίανση του κλάδου.

Ειδικότερα οι παράγοντες που δύναται να καθορίσουν την εξυγίανση του κλάδου της Πτηνοτροφίας, διασφαλίζοντας την αναπτυξιακή πορεία του είναι:

- ❖ Αύξηση της παραγωγής κρέατος πουλερικών και αβγών ανάλογα με την εξέλιξη της ζήτησης και της ενδεχόμενης δυνατότητας εξαγωγών.
- ❖ Μείωση του κόστους παραγωγής
 - Δημιουργία σύγχρονων, καθετοποιημένων μονάδων κρεοπαραγωγής και αβγοπαραγωγής.
 - Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων των υπάρχοντων πτηνοτροφικών μονάδων (χώροι αποθήκευσης αναλώσιμων υλικών, σιλό πρώτων υλών, μύλος παρασκευής φυραμάτων, θάλαμοι εκτροφής).

- Επιλογή κατάλληλου γενετικού υλικού.
 - Ορθή επιλογή και εφαρμογή του εμβολιακού σχήματος, με στόχο την προστασία της Δημόσιας υγείας και των εκτρεφόμενων σμηνών (πχ υποχρεωτικός εμβολιασμός των σμηνών εναντίον του βακτηρίου της Σαλμονέλλα).
 - Ανάπτυξη και εφαρμογή προγράμματος βιοασφάλειας στις πτηνοτροφικές μονάδες (εφαρμογή προγράμματος απολυμάνσεων, μυοκτονίας)
 - Επενδύσεις για τη διαχείριση των περιπτώσεων (επεξεργασία , τυποποίηση και πώληση αυτών, ως εδαφοβελτιωτικά για την καλλιέργεια φυτικών οργανισμών πχ φυτά μεγάλης καλλιέργειας, ελιά).
 - Χρήση της Κοπριάς ως πηγή ενέργειας, παραγωγή biogas (αυξάνοντας τα περιθώρια κέρδους για τον παραγωγό).
 - Επενδύσεις για επεξεργασία υποπροϊόντων ή παραπροϊόντων υπολειμμάτων.
 - Επιλογή του κατάλληλου επιστημονικού και εργατικού προσωπικού.
- ❖ Ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- Εφαρμογή των Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών (βιολογικά, ελευθέρας βοσκής, αχυρώνα).
 - Εφαρμογή του κανονισμού για τη δυναμικότητα των θαλάμων εκτροφής, αναγκαίος παράγοντας για τη διασφάλιση της φυσιολογικής ευζωίας των εκτρεφόμενων σμηνών (Πλέον από το 2012

είναι η υποχρεωτική η αντικατάσταση των συμβατικών κλωβών με εμπλουτισμένα κλουβιά ή το σύστημα εκτροφής τύπου Aviary).

- Ανάπτυξη ευέλικτων και ισχυρών δικτύων διανομής και πώλησης.
- Παραγωγή και διάθεση νέων επεξεργασμένων προϊόντων αβγών και κρέατος ορνιθίων.
- Έλεγχοι για παράνομες εισαγωγές ελληνοποιήσεις πτηνοτροφικών προϊόντων. Είναι προϊόντα χαμηλότερων τιμών, συγκριτικά με τα εγχώρια, ωστόσο αμφιβόλου ποιότητας.
- Σύνδεση της παραγωγής των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, με στόχο την από κοινού ολοκλήρωση ερευνητικών καινοτόμων projects για την ανάπτυξη νέων κωδικών πχ αβγά Ω-3).

❖ Βελτίωση της ποιότητας των πτηνοτροφικών προϊόντων

- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων (πχ ISO 22000:2005)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων ιχνηλασιμότητας για το κρέατος πουλερικών και το αβγό
- Πιστοποίηση των πτηνοτροφικών προϊόντων από οργανισμούς ελέγχου και πιστοποίησης (πχ AGROCERT, ΔΗΩ, ΒΙΟΕΛΛΑΣ)
- Ανάπτυξη και εφαρμογή προγράμματος ποιοτικού ελέγχου των ζωοτροφών και προσθετικών των ζωοτροφών. Απαλλαγμένες από ανεπιθύμητες ουσίες (π.χ. διοξίνες, βαρέα μέταλλα, φυτοφάρμακα, μυκοτοξίνες, βακτήρια κ.λ.π.)

- Ανάπτυξη συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης ακατάλληλων ζωοτροφών και πτηνοτροφικών προϊόντων.
 - Ανάπτυξη μηχανισμού διαχείρισης κρίσης σε περίπτωση ακατάλληλων ζωοτροφών και πτηνοτροφικών προϊόντων ώστε οι διαστάσεις του γεγονότος να αντιστοιχούν στην έκταση του, απαλλαγμένες από μηδενιστικές υπερβολές και αφορισμούς.
 - Εγκεκριμένα κέντρα συσκευασίας και τυποποίησης αβγών.
 - Εγκεκριμένα κέντρα επεξεργασίας και μεταποίησης κρέατος πουλερικών.
 - Εφαρμογή προγραμμάτων αυτοελέγχων (στόχος η ανίχνευση μικροβιακού φορτίου πχ Σαλμονέλα)
 - Προμήθεια και εγκατάσταση υπερσύγχρονων μηχανημάτων: αβγοδιαλογής, εξοπλισμού σφαγής, τυποποίησης-συσκευασίας, εμπορίας των πτηνοτροφικών προϊόντων κρέας πουλερικών και αβγό.
- ❖ Ενίσχυση των προσπάθειών των συνεταιριστικών οργανώσεων και των ιδιωτικών επιχειρήσεων για την οργάνωση της παραγωγής, της επεξεργασίας και της εμπορίας των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ❖ Αναβάθμιση της λειτουργίας των Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ιδίως σε θέματα εμπορίας-μεταποίησης πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ❖ Σεμινάρια κατάρτισης και εκπαίδευσης των γεωτεχνικών

από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο και τη Κτηνιατρική Σχολή.

- ❖ Οργάνωση σεμιναρίων εκπαίδευσης πτηνοτρόφων σχετικά με την εφαρμογή σύγχρονων ζωοτεχνικών μεθόδων παραγωγής πτηνοτροφικών προϊόντων και εμπορίας.
- ❖ Υποχρεωτική εκπαίδευση των νέων πτηνοτρόφων Η εκπαίδευση του πτηνοτρόφου αποτελεί μείζονα συνιστώσα στη «συνισταμένη» της ανάπτυξης της Ελληνικής Πτηνοτροφίας.

Κεφάλαιο 12ο

Τελευταίες εξελίξεις, προοπτικές του κλάδου της Πτηνοτροφίας.

Σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2007-2014 (European Union, 2007), οι προοπτικές του κλάδου της πτηνοτροφίας κρίνονται αβέβαιες όχι μόνο λόγω της έκτασης της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης αλλά και λόγω των αποτελεσμάτων στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, το διαθέσιμο εισόδημα, τις τιμές της ενέργειας. Στον ίδιο πλαίσιο, ως βασικές συνιστώσες προστίθενται οι πολιτικές για την ανάπτυξη του τομέα των βιοκαυσίμων και της κλιματικής αλλαγής.

Σύμφωνα με τη μελέτη του USDA United States Department of Agriculture Agricultural Projections to 2016 (February 2007) η αυξανόμενη στήριξη στον τομέα των βιοκαυσίμων έχει τη δυνατότητα να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση των τιμών των προϊόντων πρώτης ύλης με άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών των πτηνοτροφικών προϊόντων (κρέας πουλερικών και αβγό)

Η ανάδυση της αγοράς των βιοκαυσίμων είναι ένα γεγονός ικανό να λειτουργήσει ως τροχοπέδη στην αναπτυξιακή πορεία του κλάδου της πτηνοτροφίας. Σε κάθε περίπτωση η αγορά των βιοκαυσίμων είναι μία νέα πρόκληση στο διάβα της ερχόμενης δεκαετία.

Η μεγέθυνση της διεθνούς οικονομικής κρίσης έχει οδηγήσει σε ορατές επιπτώσεις στον Ελληνικό πτηνοτροφικό κλάδο, μειώνοντας τη ζήτηση των πτηνοτροφικών προϊόντων (κρέας πουλερικών και αβγό). Η πτωτική τάση στην παραγωγή κρέατος πουλερικών και αβγού είναι πλέον εμφανής.

Οι Ελληνικές πτηνοτροφικές μονάδες αντιμετωπίζουν αυτή την περίοδο ένα αυξημένο κόστος παραγωγής, τόσο λόγω των τιμών των ζωοτροφών και της ενέργειας, όσο και των περιβαλλοντικών μέτρων και των κανόνων ευζωίας, που έχει καθιερώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σήμερα το κόστος παραγωγής σε Ελληνικό και εν γένει Ευρωπαϊκό επίπεδο είναι σαφώς υψηλότερο από άλλες χώρες του κόσμου, με συνέπεια τα έτη 2010 και 2011 η Ελληνική παραγωγή κρέατος πουλερικών και αβγού να προβλέπεται να κινηθεί σε σταθερά επίπεδα, σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση θα επιβραδύνει την αύξηση τόσο της παραγωγής κρέατος πουλερικών-αβγού όσο και της κατανάλωσης, αλλά μόνο βραχυπρόθεσμα. Βραχυπρόθεσμα η κατανάλωση στην Ελλάδα θα μπορούσε να συνεχίσει να μειώνεται λόγω της οικονομικής ύφεσης. Ωστόσο οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές εμφανίζονται μάλλον αισιόδοξες με την αύξηση της παραγωγής και την κατανάλωση του κρέατος πουλερικών και αβγού.

Ωστόσο ο τομέας των πουλερικών έχει πληγεί λιγότερο σε σχέση με τα υπόλοιπα κρέατα, αφού οι καταναλωτές στρέφονται από το ακριβό βόειο κρέας και χοιρινό κρέας δευτερεύοντος, στο φτηνότερο κρέας πουλερικών. Αυτά αναφέρει έκθεση της Ε.Ε. για τις προοπτικές των αγροτικών προϊόντων για την περίοδο 2009 – 2018, που καταρτίζεται με στοιχεία από το USDA και τον FAO.

Η αγορά του κρέατος πουλερικών υποστηρίζεται από τις ανταγωνιστικές τιμές σε σχέση με άλλα κρέατα σε συνάρτηση με μία ισχυρή προτίμηση των καταναλωτών για κρέας πουλερικών. Το γεγονός αυτό θα λειτουργήσει καταλυτικά στη στήριξη της παραγωγής. Το κρέας πουλερικών έχει υψηλότερη θρεπτική αξία έναντι του κόκκινου και χοιρινού κρέατος (Horve, 2008).

Η ίδια περίπου εικόνα εμφανίζεται και στον τομέα των αβγών, με την παραγωγή να κινείται σε ελαφρά υψηλότερα επίπεδα, ενώ η κατανάλωση παραμένει στάσιμη, το δε κόστος παραγωγής ακολουθεί μια δραματική έως ανεξέλεγκτη ανοδική πορεία (Horve, 2008).

Οι παραγωγοί πρέπει να στοχεύουν στην παραγωγή κωδικών προστιθέμενης αξίας όπως ελευθέρας βοσκής, βιολογικά έλκοντας το καταναλωτικό ενδιαφέρον.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον δείχνει το καταναλωτικό κοινό για τις "Ειδικές Πτηνοτροφικές Εκτροφές"

Οι "Ειδικές Πτηνοτροφικές Εκτροφές" είναι ένα σύνολο προδιαγραφών παραγωγής κρέατος πουλερικών ή αβγών ορνίθων σύμφωνα με αυστηρά καθορισμένες προδιαγραφές εκτροφής ή και διατροφής των πουλερικών. Κάθε προδιαγραφή αντιστοιχεί σε μία ένδειξη («σήμα») που τοποθετείται στο προϊόν εφόσον πιστοποιηθεί ότι ο τρόπος παραγωγής ή και διατροφής των εκτρεφόμενων πουλερικών είναι σύμφωνος με την σχετική προδιαγραφή.

Ο AGROCERT έχει αναλάβει τη διαχείριση του συστήματος ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων "Ειδικών Πτηνοτροφικών Εκτροφών" καθώς και της σχετικής σήμανσης των εν λόγω προϊόντων.

Ενδεικτικά όσον αφορά το κρέας πουλερικών και με βάση τον ΚΑΝ (ΕΚ) 543/08 μπορεί να γίνεται χρήση των ακόλουθων ενδείξεων:

- [είδος πουλερικού] ελεύθερης βοσκής
- [είδος πουλερικού] παραδοσιακά ελεύθερης βοσκής
- [είδος πουλερικού] απεριόριστης ελεύθερης βοσκής
- [είδος πουλερικού] εκτατικής εκτροφής

Επίσης για τα αβγά ορνίθων και με βάση τον ΚΑΝ (ΕΚ) 557/07 μπορεί να γίνεται χρήση ενδείξεων που αφορούν:

- τον τρόπο διατροφής των ωοτόκων ορνίθων
- τις ενδείξεις "εξαιρετικά" ή "εξαιρετικά φρέσκα"

Η παραγωγή πτηνοτροφικών προϊόντων σύμφωνα με τις παραπάνω προδιαγραφές και η πιστοποίησή τους από τον AGROCERT δίνει στους παραγωγούς τη δυνατότητα να διαθέτουν τα προϊόντα τους στην αγορά με ειδική σήμανση και κατ'επέκταση τη βελτίωση της θέσης τους στον ανταγωνισμό. Η αποδοχή από την αγορά των πρώτων πιστοποιημένων προϊόντων αυτής της κατηγορίας και το μεγάλο ενδιαφέρον που εκδηλώνεται από πολλούς παραγωγούς δείχνουν ότι ο συγκεκριμένος κλάδος έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης.

Οι ευνοϊκές προοπτικές για τον κλάδο της πτηνοτροφίας είναι συνυφασμένες με την αύξηση της κατά κεφαλή κατανάλωσης κρέατος πουλερικών και αβγού. Στόχος είναι αφενός η υποκατάσταση των υπολοίπων ειδών κρέατος από το λευκό κρέας πουλερικών και αφετέρου η καθιέρωση του αβγού στο ημερήσιο διαιτολόγιο του Έλληνα καταναλωτή.

Είναι γεγονός ότι το λευκό κρέας είναι υψηλότερης θρεπτικής αξίας έναντι του κόκκινου κρέατος. Παράλληλα, ο μύθος για το αβγό « Το αβγό είναι βόμβα χοληστερόλης» έχει πλέον ανατραπεί. Το αβγό είναι πλήρης τροφή και σήμερα η φθηνότερη πρωτεΐνη.

Μεγάλος μέρος της αύξησης της ζήτησης κρέατος πουλερικών και αβγού στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλεται τόσο στην πληθυσμιακή αύξηση όσο και στην αύξηση του μουςουλμανικού στοιχείου.

Στο διάβα της επόμενης δεκαετίας η Ελληνική πτηνοτροφία θα πρέπει να δώσει απαντήσεις στις προκλήσεις ανταγωνιστικότητας των προϊόντων της. Κατά την επόμενη δεκαετία οι κυριότερες προκλήσεις είναι η υγεία των ζώων, η ευζωία των ζώων και η υγιεινή των τροφίμων. Οι συνεχείς επενδύσεις, η ανάπτυξη και η εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας τροφίμων, η εφαρμογή καινοτόμων επιστημονικών μελετών σε συνάρτηση με τη συνεχή κατάρτιση τόσο των γεωτεχνικών όσο και των πτηνοτρόφων αποτελούν τις καίριες προϋποθέσεις, για τη διασφάλιση της αύξησης της παραγωγής και της κατανάλωσης του κρέατος πουλερικών και αβγού στη χώρα μας. Οι παραπάνω προϋποθέσεις αποτελούν τα εχέγγυα για την ανάπτυξη του κλάδου της Ελληνικής πτηνοτροφίας, τα εχέγγυα για την ευημερία του Έλληνα πτηνοτρόφου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α.ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Αθιανός, Σ., (2004). *Αποτίμηση Επενδύσεων & Αξιολόγηση Επιχειρήσεων, Έκδοση Α'*, Εκδόσεις Ηλιάδης Σάββα Θεσσαλονίκη.
- Γκλεζάκος, Μ., (1992). Διερεύνηση των κλαδικών διαφορών των χρηματοοικονομικών δεικτών με βάση δεδομένα ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων, Εκδόσεις Πανεπιστήμιο Πειραιά.
- Γκίνογλου, Δ., Ταχυνάκης Π., (2004). *Λογιστική Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων*. Αθήνα, Γέρακας : εκδόσεις Rosili.
- Ευθυμόγλου, Π., (2001). "Χρηματοοικονομική Λογιστική", Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε, Αθήνα.
- Νιάρχος, Ν., (2004). "Χρηματοοικονομική ανάλυση λογιστικών καταστάσεων ", Εκδόσεις Σταμούλη Α.Ε, Αθήνα.
- Λαζαρίδης, Γ., Παπαδόπουλος, Δ., (2001). *Χρηματοοικονομική Διοίκηση. Τεύχος Α*. Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Λαζαρίδης-Παπαδόπουλος.
- Λαζαρίδης, Γ., Παπαδόπουλος, Δ., (2002). *Χρηματοοικονομική Διοίκηση. Τεύχος Β*. Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Λαζαρίδης-Παπαδόπουλος.
- Λαζαρίδης, Γ., Παπαδόπουλος, Δ., (2005). *Χρηματοοικονομική Διοίκηση. Ανάλυση Περιπτώσεων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης*. Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Λαζαρίδης- Παπαδόπουλος.
- Παπαδόπουλος, Δ.,(1986). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης. Β Έκδοση. Τόμος Α'*. Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Παρατηρητής.
- Παπαδόπουλος, Δ.,(1986). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Επιχείρησης. Β Έκδοση. Τόμος Β'*. Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Παρατηρητής.

- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΜΕΑ ΣΙΤΗΡΩΝ (Με βάση προτάσεις & συμπεράσματα Περιφερειακών μελετών νέας ΚΑΠ). Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σεπτέμβριος 2007.
- ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΜΕΑ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ (με βάση προτάσεις & συμπεράσματα των περιφερειακών μελετών της νέας ΚΑΠ). Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σεπτέμβριος 2007.
- Σακέλλης, Ε., (2009). " Ο « ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ» ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ " ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ –ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟΝ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ, Εκδόσεις Ε.ΣΑΚΕΛΛΗ, Αθήνα.
- Τζωάννος, Ι., (1983). *Χρηματοδοτική Διοίκηση. Τόμος Α'.* Αθήνα : Εκδόσεις «Το Οικονομικό».
- Τσακλαγκάνος, Α., (1987). Οικονομική των Επιχειρήσεων-Μανατζμεντ Ι-ΙΙ. Εκδόσεις « Αφοί Κυριακίδη» Θεσσαλονίκη.
- Τσακλάγκανος Α., (1996). Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων ΙΙ. Θεσσαλονίκη : Εκδόσεις Αφών Κυριακίδη Α.Ε.
- Τσακλάγκανος Α., (2000). Χρηματοδότηση και Αξιολόγηση Επενδύσεων ΙΙΙ. Θεσσαλονίκη : Εκδόσεις Αφών Κυριακίδη Α.Ε.
- ΒΛΑΧΑΚΗ Α.Π.Ε.Ε. (2010). www.eggs.gr.
- ΧΡΥΣΑ ΑΥΓΑ Α.Ε (2010). www.elgeka.gr
- ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. e-mail: mail@soyahellas.gr
- ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΗ Α.Ε. www.dimitriaki.gr
- HELLENIC QUALITY FOODS Α.Ε. www.hqf.gr
- ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Α.Ε. www.aggelakis.gr
- ΛΕΙΒΑΔΙΤΗ ΑΦΟΙ Α.Β.Ε.Ε. www.leivaditis.gr
- ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. Α.Β.Ε.Ε. www.nitsiakos.gr
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.www.minagric.gr
- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). www.statistics.gr.

Β.ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Bond E., (1997). How to analyze your business using Financial Ratios. Terms and Conditions, Edward Lowe Foundation. Published on the web site:<http://www.edgeonline.com/main/pointerspros/coopers/usingfin.shtml>.
- Brown, L.R., 1995. Who Will Feed China? Worldwatch Institute, Washington DC.
- Delgado, C., Rosengrant, M., Steinfeld, H., Ehui, S. and Courbois, C., 1999. *Livestock to 2020: The Next Food Revolution*. Food, Agriculture and the Environment paper 28. International Food Policy Research Institute, Washington DC.
- Dickerson B., Camprey B. and Brigham, E., (1995). Introduction to Financial management. The Dryden press, Harcourt Brace & Co., Orlando, USA., 4th edition.
- Downey W., and Trocke K., (1981). Agribusiness management. International Student Edition, Mc Graw-Hill Kogakusha, Ltd.
- European Union (2007). Prospects for agricultural markets and income in the EU 2007-2014. European Commission, Directorate-General for Agriculture and Rural Development Brussels, July 2007.
- FAO, 2002. *World Agriculture: towards 2015/2030. Summary Report*. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome.
- FAO. Food Outlook, June 2009.
- FAO, *FAOSTAT*. <http://apps.fao.org/default.htm>.
- USDA United States Department of Agriculture Agricultural Projections to 2016, February 2007.
- FAO's Economic and Social Department. (2000) Global Perspectives: Agriculture: Towards 2015/30. Technical

Interim Report. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, Italy.

- FAO's Economic and Social Department. (2001) Undernourishment and Economic Growth. FAO Economic and Social Development Paper No.147. Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome, Italy.
- FAO, FAOSTAT on-line statistical service (FAO, Rome, 2004). Available online at: <http://apps.fao.org/>
- International Egg Commission, (2007). Comparison of international country data. International egg market. London.
- Horne, P. van. (2008). Trade in live poultry within the EU. Short communication of LEI within the project Healthy Poultry. February 2008.
- Horne, P. van and Bondt, N., (2006). Production cost in EU and non EU countries and the Impact on international trade. European Poultry Conference, EPC, Verona, 2006.
- Penson, J. and Lins D., (1980). Agricultural Finance. Prntice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey.
- Snodagrass, M., and Wallace, L., (1980). Agriculture, Economics and Resource Management. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 2nd edition.
- Verstegen, M.W.A. and Tamminga, S., 2001. The practice of animal nutrition in the 21st Century, Wageningen Institute of Animal Science, NL-6709 PG Wageningen, The Netherlands.
- Weston, J., and Brigham E., (1997). Βασικές αρχές της χρηματοοικονομικής Διαχείρισης και Πολιτικής, Τόμος Α, Ελληνική μετάφραση εκδόσεις Παπαζήση.
- Yli-Olli, P., and Virtanen, I., (1989). On the long-term stability and cross-country invariance of financial ratio pattern's. European Journal of Operational Research 3911, pp. 40-53.

- Walsh, C.,(2009). "Αριθμοδείκτες και management" , Εκδόσεις Πατάκη.
- European Egg Processors Association (E.E.P.A),
www.eepa.info.
- International Egg Commission (I.E.C),
www.internationalegg.com
- International Grains Council (I.G.C),
www.igc.int/en/grainsupdate/igctrade.aspx.